

التحقيق والإيضاح لكثير من مسائل
الحج والعمرة والزيارة على ضوء
الكتاب والسنة) للحرمين

**Ìwádìí àti ise Àlàyé òpòlòpò
àwọn koko ọrọ nípa Hajj
àti Umrah àti Ìṣàbèwò
nibamu sí Al-Qur'an àti
Sunnah.**

Ìwádìí àti ise Àlàyé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn koko ọ̀rọ̀ nípa Hajj àti Umrah àti Ìṣàbẹ̀wò nibamu sí Al-Qur'an àti Sunnah.

Abdul Azeez ọ̀mọ̀ Abdullah ọ̀mọ̀ Bāz

Ìwádìí àti Àlàyé fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ nínú àwọn ibeere Hajj àti Umrah àti Ìṣàbẹ̀wò nibamu sí Tírà (Al-Qur'an àti Sunnah)

Ti alufaa àgbà Shaikh Ọ̀lọ̀hún mimọ̀ kọ

Abdul Azeez ọ̀mọ̀ Abdullah ọ̀mọ̀ Bāz

Ọ̀rọ̀ itisiwaju lati ọ̀dọ̀ olukọ̀we

Pelú orukọ Ọ̀lọ̀hún Ọ̀ba Ajọkẹ ayé Àṣàké ọ̀run.

Gbogbo iyin ti Ọ̀lọ̀hún ni, Ọ̀ba gbogbo agbaye, igbeyin daadaa n bẹ fun awọn olupaya Ọ̀lọ̀hún, ikẹ Ọ̀lọ̀hún ati ọ̀lẹ̀ Rẹ̀ kí o maa ba ẹ̀ru Rẹ̀ ati ojìṣẹ̀ Rẹ̀ Muhammad, ati awọn ara ile rẹ̀ ati awọn saabe rẹ̀ lapapọ̀.

Lẹyin naa

Eleyi ni àkọjọ ọ̀rọ̀ ní sọkí nípa iṣẹ̀ ijọ̀sìn Hajj àti àlàyé ọ̀lẹ̀ tí n bẹ fún-un àti àwọn èkọ̀ rẹ̀, àti ohun tí ó yẹ fún ẹ̀ni tí ó fẹ̀ rin ìrìn-àjò láti lọ ṣe é, àti àlàyé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rọ̀ pàtàkì nínú àwọn ọ̀rọ̀ Hajj, Umrah àti sísẹ̀ àbẹ̀wò ní ọ̀nà sọkí àti àlàyé tó hàn kedere, mo ti sẹ̀wádìí dáadàa nínú rẹ̀ lórí ohun tí Tira Ọ̀lọ̀hún àti Sunnah Ọ̀jìṣẹ̀ Rẹ̀ - kí ikẹ̀ àti ọ̀lẹ̀ Ọ̀lọ̀hún máa bá a - tọka sí, mo sàá jọ gégé bí igbaníníyànjú fún àwọn Musulumi, àti láti fi sísẹ̀ pẹ̀lú ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀hún tí ọ̀lẹ̀ Rẹ̀ ga jùlọ̀:

﴿وَذَكَرَ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ 55﴾

Şèrántí nítorí pé, dájúdájú írántí máa wúlò fún àwọn onígbagbò òdodo. [Suuratudh Dhāriyāt: 55], ati ọrọ Ọlọhun ti O sọ pe:

﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُنْمُوهُ...﴾

(Ẹ rántí) nígbà tí Allāhu gba àdéhùn àwọn tí A fún ní tírà pé ẹ gbòdò ẹ àlàyé rẹ fún àwọn ènìyàn, ẹ ò sì gbòdò fi pamọ... [Āli ‘Imrān: 187]. Aayah, àti Ọrọ Ọba ti ọla Rẹ ga:

﴿...وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى...﴾

«Ẹ ran ara yín lówó lórí isẹ rere àti ibèrù Allāhu.»
[Al-Maa'ida: 2].

Àti nítorí ohun tó wà nínú Hadiisi tí ó ní àlàáfíà lati ọdọ Anọbi - kí ike àti ọlá Ọlọhun máa bá a - pé dájúdájú ó sọ pé:

«الَّذِينَ النَّصِيحَةُ، ثَلَاثًا، قِيلَ: لِمَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَيِّمَةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ».

« Ikilò àti sise mimọ ni ẹsin je, lẹmẹta, wọn sọ pé: fún ta ni, iwọ Ọjísẹ Ọlọhun? Ó sọ pé: Fún Ọlọhun, àti fún Tíà Rẹ, àti fún Ọjísẹ Rẹ, àti fún àwọn aṣáájú àwọn Mùsulùmí àti àpapọ wọn»¹.

At-Tọbaroni gba ẹgbawa lati ọdọ Huzaifah pe dajudaju Anọbi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe:

«مَنْ لَمْ يَهْتَمْ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ، وَمَنْ لَمْ يُصْبِحْ وَيُمْسِ نَاصِحًا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِإِمَامِهِ وَلِعَامَّةِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ».

¹ Muslim lo gba wa pẹlu onka (55).

«Ẹnikẹni tí ọrọ àwọn Musulumi kò jẹ lógún, kò sí nínú wọn, àti ẹni tí kò bá jẹ olùṣe-nàsíà mimọ ní òwúrọ àti ní irólẹ fún Ọlọhun, àti fún Ọjísẹ Rẹ, àti fún Tírà Rẹ, àti fún adarí rẹ, àti fún gbogbo àwọn apapọ Musulumi, kò sí nínú wọn»¹.

Ọlọhun ni a n bẹ kí O fi ẹ ẹmi àti àwọn Musulumi ní àhàfààní, kí O sì jẹ kí àkìtìyan lórí rẹ jẹ nítorí ojú rere Rẹ Àpónlẹ nikan, àti okùnfà fún àṣeyọrí ní ọdọ Rẹ nínú àwọn Ogbà Ìdẹra. Dájúdájú Oun ni Olùgbó, Olùjẹ-ìpè, Oun sì ni Ó tó wa, O sì dára jùlọ gégé bí Alafeyin ti.

Ìpín ọrọ kan

Nípa awọn ẹri àti jíjẹ ọranyan láti ẹ ijọsin

Hajj àti Umrah àti yíyára sí ẹṣṣe wọn

Nígbàti a bá ti mọ èyí, kí ẹ wá mọ - kí Ọlọhun fi ẹmi àti ẹyin se kongẹ àṣeyọrí mímọ láti mọ ọdodo àti láti tẹlé e - kí ẹ mọ pé dájúdájú Ọlọhun Ọba - tí O gbọnggbon - ti ẹ hajj lilọ sí ilé Rẹ abeewọ ni ọranyan lórí àwọn ẹrù Rẹ, Ó sì ẹ é ní ọkan nínú àwọn orígun Islam, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe:

﴿...وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

Allāhu ẹ àbẹwò sí Ilé náà ní dandan fún àwọn èniyan, tó lágbára ọnà tí ó máa gbà débẹ. Ẹnikẹni tí ó bá sì sàì gbàgbó, dájúdájú Allāhu ni Ọlórò tí kò bùkàtá sí gbogbo ẹdá lagbaaye. [Āli ‘Imrān: 97].

¹ At-Tobaraani lo gba wa nínú tira Al-Aosat, pẹlu onka (7469).

Ninu Saheehu tira hadith mejeeji, lati ọdọ ọmọ Umar - ki Ọlọhun yonu si awọn mejeeji - dajudaju Anabi - ki iṣe ati ọla Ọlọhun maa ba a - so pe:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ».

«Wọn mọ Islaam pa lóri nnkan márùn-ún: ijèrì pé kò sí ẹni tí ijọsìn ododo tò sí àyàfí Allāhu, àti pé dájúdájú Muhammad òjísẹ Ọlọrun nì, àti gbígbe irun dúró, àti yíyọ Zakah, àti gbígba ààwẹ Ramadān, àti sísẹ Hajj (lilo sí) Ilé Ọlọrun ile ọwọ»¹.

Sa'iid gba ẹgbawa nínú tira Súnanì rẹ, látí ọdọ Umar ọmọ Al-Khattaab- ki Ọlọhun yonu si i- o so pé: ""Dájúdájú mo ti gbèrò látí rán àwọn arákùnrin kan lọ sí àwọn ilú wònyí, kí wọn lọ yẹ gbogbo ẹni tí ó bá ní agbára² tí kò sì sẹ Hajjì wò, kí wọn lọ gba owo orí lẹwọ wọn , wọn kì í sẹ Musulumi, wọn kì í sẹ Musulumi rara³."

wọn gba ẹgbawa lati ọdọ Aliy - ki Ọlọhun yonu si i - pe o so pe: "Eni tí ó bá ní ikápá Hajj sísẹ, tí ó sì fí sílẹ, kò sí àléébù fún un látí kú gégé bí Yahudi (ọmọ lẹyìn Anọbi Musa) tàbí Nasara" (ọmọ lẹyìn Anọbi Isa)⁴.

Ó sì jẹ dandan fún ẹni tí kò sẹ Hajj tí ó sì ní ikápá rẹ, kí ó yára sẹ é; nítorí ohun tí a gbàwá látí ọdọ ọmọ

¹ Al-bukhari lo gbaa wa, pẹlu onka (8), àti Muslim pẹlu onka (16).

² Iyẹn ni pé: igbaà laayè nínú dúkiá.

³ ọ sẹ afiti rẹ nínú tira Jāmi'ul-Ahādīth pèlú ónká (31221) pé ó wá látí inú tira Sunan Sa'īd bn Mansūr, şugbón ẹmi kò rí i nínú ẹdà tó wà nílẹ.

⁴ At-Tirmidhi lo gba wa, pẹlu onka (812).

Abbas - kí Ọlọhun yonu si i - pé Anọbi - kí ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ máa ba a - sọ pé:

«تَعَجَّلُوا إِلَى الْحَجِّ - يَعْنِي الْفَرِيضَةَ - فَإِنْ أَحَدَكُمْ لَا يَدْرِي مَا يَعْرِضُ لَهُ».

«È yára lọ ẹe Háji - èyí tó jẹ ọranyàn - nítorí pé ọkankan nínú yín kò mọ ohun tí ó lè dì í lówọ tàbí ẹlẹ sí »¹.

Ati Nítorípé síṣe Hajj jẹ ọranyàn lésèkẹsẹ (ni kiakia) fún ẹnì tí ó lágbára ọ̀nà sí i; nítorí ohun tí ó hàn nínú ọ̀rọ Ọlọhun Ọba tí ọ̀lá Rẹ ga pé:

«...وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ»

« Allāhu ẹe àbẹ̀wò sí Ilé nàà ní dandan fún àwọn ènìyàn, fún ẹnì to lágbára ọ̀nà tí ó máa gbà débẹ. Ẹnikẹni tí ó bá sì Ẹ̀sàì gbàgbọ, dájúdájú Allāhu ni Ọlórò tí kò bùkàtá sí gbogbo ẹ̀dá Lagbaye . [Āli 'Imrān: 97]. ati ọ̀rọ Anabi - ki ikẹ ati ọ̀lá Ọlọhun maa ba a – tí o sọ nibi khutuba rẹ pe:

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ عَلَيْكُمُ الْحَجَّ فَحُجُّوا».

«Èyin ènìyàn, dájúdájú Ọlọhun ti ẹe Hajj ní dandan fún yín, ẹ ẹe Hajj.»².

Àwọn Hadiisi ti wá tí ó ń tọka sí ọranyan Umrah, nínú rẹ ni:

Ọ̀rọ Anabi - ki ikẹ ati ọ̀lá Ọlọhun máa bá a - nígbà tí ó ń dá Jibril lóhùn nígbà tí o bi í nípa Islam, ó sọ pé:

¹ Abu Daud lo gba a wa, pẹlu onka (1732).

² Muslim lo gba a wa, pẹlu onka (1337).

«الإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ وَتَعْتَمِرَ، وَتَعْتَسِلَ مِنَ الْجَنَابَةِ، وَتُتِمَّ الْوُضُوءَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ»

«Islaam ni kí o jèrìí pé kò sí ẹ̀ni tí ìjòsìn ododo tò sí àyàfí Allāhu, àti pé dájúdájú Muhammad òjísẹ̀ Ọlórún ní, kí o maa gbé irun dúró, kí o maa yọ Zakah, kí o ẹ̀ Hajj sí Ilé Ọlórún kí o sì ẹ̀ 'Umrah, kí o maa wẹ̀ janābah, kí o maa pé alùwàlàà, kí o sì maa gba ààwẹ̀ Ramadān»¹ Ọmọ Khuzaima ati Ad-Daaraqutni lo muu jáde lati ọdọ Umar ọmọ Al-Khattab - ki Ọlọhun yonu si i-, Ad-Daaraqutni sọ pe: eleyii ni ẹgbawa to fẹsemule, to lalaafia.

Lára rẹ̀ ni: hadith Aishah - ki Ọlọhun yonu si i - tí ó sọ pé:

«يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ عَلَى النِّسَاءِ مِنْ جِهَادٍ؟ قَالَ: عَلَيْهِنَّ جِهَادٌ لَا قِتَالُ فِيهِ: الْحَجُّ وَالْعُمْرَةُ»

«Ire ojiṣẹ Ọlọhun, Ẹ jìjagun jẹ ọranyan fún àwọn obìnrin ní? O sọ pe: « Igbìyanju si ojú ọ̀nà Ọlọhun wa fun wọn tí kò ní jìjagun ninu rẹ: ogun naa ni Hajj ati Umrah»² Ahmad ati ọmọ Maajah lo gba a wa pẹlu afiti ti o ni alaafia.

Hajj ati Umrah kò jẹ dandan ninu isẹmi ènìyàn ju ẹẹkan ṣoṣo lọ; nitori ọrọ ti Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - sọ ninu Hadith tó lálàáfíà pé:

«الْحَجُّ مَرَّةً، فَمَنْ زَادَ فَهُوَ تَطَوُّعٌ».

¹ Ọmọ Khuzaimah lo gbaa wa, pẹlu onka (1).

² Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1520).

«ẹẹkan ̣oso ni ko se iṣe Hajj, ẹni ti o ba lekun jù ẹyọkan lo aṣegbọre ni yoo je»¹.

O wá nínú súnà pe kí a ṣe Hajj àti Umrah ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ igrà ní aṣegbọre; nítorí ohun tó fẹ̀sẹ̀ múlẹ̀ nínú àwọn iwé Saheeh méjèèjì, láti ọ̀dọ̀ Abū Hurayrah - kí Ọlọhun yónú sí i - pé, Ọjísẹ̀ Ọlọhun - kí ike ati ọ̀lẹ̀ Ọlọhun maa ba a - sọ pé:

«الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِّمَا بَيْنَهُمَا، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ».

"«Umrah sí Umrah máa n pa àwọn eṣe tí ó wà láàrin méjèèjì rẹ̀ ni, Hajj tí èniyàn bá sì ṣe dáadáa kò sí ẹ̀san kankan fún un àyàfí Alujannah (ogbà idẹ̀ra)»²."

Ori-iwe

Nípa pé títuúbá (iseri kúrò níbi eṣe) je dandan àti jíjádẹ kúrò níbi àwọn ise abosi

Tí Musulumi bá pinnu láti rin irinàjò lo sí Hajj tàbí Umrah: a fẹ̀ fún un kí ó sọ aṣọlẹ̀ ibẹ̀rù Ọlọhun - tí Ọ gbangban - kalẹ̀ fún àwọn ará ilẹ̀ rẹ̀, àti àwọn ọ̀rẹ̀ rẹ̀, ẹ̀yí tí í ṣe mímú àwọn àṣe Ọlọhun ṣe, àti jíjinnà sí àwọn eewọ̀ Rẹ̀.

Ó yẹ kí ó kọ ohun tí ó ní sílẹ̀, àti ohun tí ó je ní gbèsè, kí ó sì pe ẹ̀lẹ̀rìí sí i, ó sì je dandan fún un láti yára ṣe irònúpìwàdà àtọkànwá níbi gbogbo eṣe; nitori pe Ọlọhun ti ọ̀lẹ̀ Rẹ̀ ga sọ pe:

«...وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»

¹ An-Nasa'i lo gba wa, pelu onka (2620).

² Al-Bukhari lo gba wa, pelu onka (1773), àti Muslim, pelu onka (1349).

«Kí gbogbo yín sì ronú piwàdà sòdò Allāhu, èyin onígbagbò òdodo nítorí kí ẹ̀ lè jèrè». [suratul Nuur: 31].

Bí ìrònú piwada se ri gẹ̀lẹ̀ nipe : Jijawọ kuro nibi awọn ẹ̀şẹ̀ ati gbigbe wọn ju silẹ̀, ati kika abamọ lori ohun ti o ti koja ninu wọn, ati ipinnu lati ma pada si ibẹ̀ mọ. Tí ó bá sì jẹ̀ pé ó ní àwọn àbòsì kan fún àwọn èyàn nípá ẹ̀mí, tàbí dúkiá, tàbí ọmọ́lúwàbí, kí ó dá wọn padà fún wọn, tàbí kí ó bọ kúrò lówọ wọn lórí rẹ̀ kí ó tó rìn ìrìn-àjò rẹ̀; nítorí ohun tí ó fẹ̀şẹ̀ múlẹ̀ láti ọ̀dọ̀ Anọbi - kí ikẹ̀ Ọlọhun àti ọ̀lẹ̀ Rẹ̀ máa ba a - pé ó sọ̀ pé:

«مَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَخِيهِ مِنْ مَالٍ أَوْ عَرْضٍ فَلْيُحْلِلِ الْيَوْمَ قَبْلَ أَنْ لَا يَكُونَ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ، إِنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ أَخَذَ مِنْهُ بِقَدَرٍ مَظْلَمَتِهِ، وَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ أَخَذَ مِنْ سَيِّئَاتٍ صَاحِبِهِ فَحُمِلَ عَلَيْهِ».

«Ènikẹ̀ni tí ó bá şàbòsì sí ọmọ-iyá rẹ̀ lórí ọ̀rọ̀ tàbí ọ̀lẹ̀, kí ó yáá wá ítúsílẹ̀ lódò rẹ̀ lóní, kí ó tó di ọ̀jọ̀ tí kò ní sí dínàrì tàbí dírámì mọ. Bí ó bá ní işẹ̀ rere, a ọ̀ò gba nínú rẹ̀ ní iwọ̀n bí àbòsì rẹ̀ şe tó, bí kò bá sì ní işẹ̀ rere kankan, a ọ̀ò gba nínú àwọn ẹ̀şẹ̀ ẹ̀ni tí ó şàbòsì sí, a ọ̀ò wá gbé e ka lórí»¹.

O yẹ̀ kí ó şẹ̀şẹ̀ yan owó tí ó mọ̀ láti inú owó halaali (tí o lẹ̀to) fún Hajj àti Umrah rẹ̀; nítorí ohun tí ó fẹ̀şẹ̀ múlẹ̀ láti ọ̀dò rẹ̀ - kí ikẹ̀ àti ọ̀lẹ̀ Ọlọhun máa bá a - pé:

«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا».

«Dajudaju Ọlọhun Ọba Aleke-Ọlẹ̀ Ọba tí o mọ̀ ni, ko si ni gba nkankan ayafi nkan ti o mo.»².

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹ̀lu onka (2449).

² Muslim lo gba wa, pẹ̀lu onka (1015).

At-Tabarani gba ẹgbewa lati ọdọ Abu Hurayrah - ki Ọlọhun yonu si i - o sọ pe: Ojiṣe Ọlọhun - ki ike ati ọla Ọlọhun maa bá a - sọ pé:

«إِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ حَاجًا بِنَفَقَةٍ طَيِّبَةٍ وَوَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْعَرْزِ فَقَادَى: لَيْتَكَ اللَّهُمَّ لَيْتَكَ، نَادَاهُ مُنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ: لَيْتَكَ وَسَعْدَيْكَ، زَادَكَ حَلَالٌ، وَرَاجَلُكَ حَلَالٌ، وَحُجَّكَ مَبْرُورٌ غَيْرُ مَأْرُورٍ، وَإِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ بِالنَّفَقَةِ الْخَبِيثَةِ فَوَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْعَرْزِ فَقَادَى: لَيْتَكَ اللَّهُمَّ لَيْتَكَ، نَادَاهُ مُنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ: لَا لَيْتَكَ وَلَا سَعْدَيْكَ، زَادَكَ حَرَامٌ، وَنَفَقَتُكَ حَرَامٌ، وَحُجَّكَ غَيْرُ مَبْرُورٍ».

«Bí ọkùnrin kan bá jáde lọ sí irinajo Hajji pèlú ináwó tó mọ, tí ó sì gbé ẹsẹ rẹ sínú nnkan gun rẹ, tí ó wá ké pe: 'Mo jẹ pè Rẹ Ọlọhun, mo jẹ pè Rẹ', olùpè kan láti sánmọ yóò ké sí i pé: 'A gbà pè rẹ, a sì wà pèlú rẹ fún oore, ipese rẹ jẹ ẹtọ, nkan ìgùn rẹ jẹ ẹtọ, Hajji rẹ sì jẹ atẹwọgbà láíní ẹsẹ'. Bí ọkùnrin kan bá sì jáde pèlú ináwó tí o jẹ ti eewọ, tí ó sì gbé ẹsẹ rẹ sínú nnkan gun rẹ, tí ó wá ké pe: 'Mo jẹ pè Rẹ Ọlọhun, mo jẹ pè Rẹ', olùpè kan láti sánmọ yóò ké sí i pé: 'A kò gbà ipè rẹ, a kò sì wà pèlú rẹ fún oore, ipese rẹ jẹ èèwọ, ináwó rẹ jẹ èèwọ, Hajji rẹ kò sì jẹ atẹwọgbà»¹.

Ó sì yẹ fún ẹnì tí nṣe ìjọsìn Hajj kí ó rọrọ kuro lódò àwọn èyàn àti kí ó jìná sí bibeere lówọ wọn; gégé bí Anọbì ẹ sọ - ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a - pé:

«وَمَنْ يَسْتَغْفِرْ يُعْفَ اللَّهُ، وَمَنْ يَسْتَعِزْ يُغْنِهِ اللَّهُ».

“Enikẹni tí ó bá ko ra rẹ nijanu wá, Allāhu yóò fún un ní itelọrun, ẹnikẹni tí ó bá sì wá irọrọ , Allāhu yóò rọọ lọron”².

¹ At-Tobaraani lo gba wa nínú tira Al-Kabir, pẹlu onka (2989).

² Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1427), àti Muslim, pẹlu onka (1035).

ati ọrọ Anabi - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - tí o sọ pé:

«لَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَسْأَلُ النَّاسَ حَتَّى يَأْتِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَيْسَ فِي وَجْهِهِ مُرَّةٌ لَحْمٍ».

«Arakunrin kan ko nii yé maa toro lowo awon eniyan titi ti yoo fi wa ni ojo igbende ti ko ni si ege eran ara kan ni oju re »¹.

O je oranyan fun Alalaaji ki o fi Hajj ati Umrah re gbere ojurerere Ọlọhun ati Ile ikẹhin, ati lati fi sunmo Ọlọhun pelu ohun ti o ba yonu si ninu awon ọrọ ati ise ni awon ibi olola wonye, ki o si sora patapata nibi pe ki o fi Hajj re gbere aye ati igbadun aiye, tabi sekarimi, okiki, ati ise iyanran pelu re, nitoripe eyi je okan ninu awon ero-inu ti o buru julo ati okunfa bibaje ise ati aini gba wole lodo Ọlọhun, gege bi Ọlọhun ti Ola Re ga se sọ pé:

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّتْهَا نُوفٌ إِلَيْهِمْ أَعْمَالُهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُنْحَسُونَ 15 أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ 16﴾

« Enikeni ti o ba ni fe isemi aye ati osoro re, A o san won ni esan asanpe lori ise won nile aye. A o si ni din kin kan ku fun won nile aye.

«Awon wonye ni awon ti ko ni si kin kan fun won mo ni Ojo Ikẹyin afe Ina. Nnkan ti won gbela aye se yoo si baje. Asan si ni ohun ti won ti se nise siwaju».

[Huud:15 - 16].

Ọlọhun ti Ola Re ga tun sọ pé:

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pelu onka (1474), ati Muslim, pelu onka (4040).

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا 18 وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا 19﴾

«Enikeni tí ó bá n gbèrò (oore) ayé yìí (nikan), A máa taari ohun tí A bá fẹ́ sí i nínú rẹ̀ ní kíákíá fún ẹni tí A bá fẹ́. Léyìn náà, A o jẹ kí o wọ iná Jahanamọ ní ẹni èébú, ẹni èkò, ẹni itiju »

«Enikeni tí ó fẹ́ àkhirah (orun) tí ó sì sapá fún un (tí o sìṣẹ rẹ) pẹlú ìgbàgbò, àwọn náà ni a ó se ọ ṣeun fún iṣẹ wọ». [Suuratul Is'raai: 18-19].

O sì tún ni àlàáfia lati ọdọ rẹ - ki ike ati ọla Olohun maa ba a – wipe o so pe:

«قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا أَعْلَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ مَعِيَ فِيهِ غَيْرِي تَرَكْنَاهُ وَشِرْكُهُ».

«Olohun ti Ola Rẹ ga so pé: Èmi ni Olùrọrọ julọ tayọ níní awan orogún, ẹnikeni tí ó bá ẹ iṣẹ kan tí ó sì mú ẹlòmíràn pọ mọ Mi nínú rẹ, Èmi yóò fi ọ̀un àti iwa orogún rẹ sílẹ»¹.

O sì yẹ fún un bakannaa pé kí o ba awọn eniire rin papọ níbi irìn-àjò rẹ, lára àwọn tí wọ́n jẹ olutẹle aṣẹ Olohun, àti àwọn oní ibẹ̀rù-Olohun, àti àwọn oní ọ̀yẹ nínú ẹ̀sìn, kí o sì sọra fún bíba àwọn aláìgbọ́n àti àwọn ọ̀bìlẹ̀jẹ rin papọ lóri Irinajo rẹ.

O yẹ fún un pé kí ó kẹkọ́ nípa ohun tí o jẹ ilàna ẹ̀ṣìn fún un nípa idájọ Hajj àti Umrah rẹ, kí ó sì jinlẹ nínú rẹ, kí ó sì máa bèèrè nípa ohun tí ó bá dojúrú fún un; kí ó lè wà lóri imọ́ tó dájú. Nígbàti o bá gùn nkan

¹ Muslim lo gba wa pẹlu onka (2985).

igùn rẹ tàbí ọkọ rẹ tàbí ọkọ ofurufu tàbí àwọn nkan rinṣe míran, a fẹ́ fún un pé kí o da orúkọ Ọlọhun, kí o sì yin Ín, lẹ́yìn náà kí o gbé Ọlọhun tóbi lẹ̀mẹta, yóò wá sọ pé:

﴿...سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ 13 وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾

﴿14﴾

Mímọ̀ ní fún Ènì tí Ó rọ̀ èyí fún wa, kì í ṣe pé aní ágbára lórí rẹ̀.

Àti pé dájúdájú ọ̀dọ̀ Olúwa wa ni àwa yóò padà sí.”

[Surah Az-Zukhruf: 13-14]

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِي سَفَرِي هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمُنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ»؛

«Ire Ọlọhun, dajudaju emi nbeere lẹwọ Rẹ nibi irin-ajo mi yi daada ati ibẹrù Ọlọhun, ati ninu ise eyiti O yonu si, Ire Olohun se irin-ajo wa yi ni irorun fun wa, sun jijina rẹ mọ wa, Ire Olohun, Iwọ ni Aladuroti ninu irin-ajo, Iwọ si ni Arole lẹdọ awon ara ile àti ẹbi, Ire Ọlọhun, dajudaju emi nfi Ọ wa isọ kuro nibi idaamudaabo irin-ajo, ati kuro nibi irisi ibanuje, ati apadabọ aburu nibi dukia ati ara ile»¹⁴

Fun lilalaafia iyẹn lati ọdọ Anọbi (ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a), Muslim lo gbe e jade ninu hadiisi omọ Umar (ki Ọlọhun ba wa yonu si awọn mejeeji).

Kí o si pọ ní síṣe iranti Ọlọhun àti itọrọ àforijìn àti síṣe adua (kike pé Ọlọhun) mimọ Fún un àti ijirẹbẹ sí

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (1342).

I, àti kíkà Al'qurani àti ṣíṣe irorí sí àwọn ìtumò rẹ lórí irin-ajo rẹ, kí o si máa ki àwọn irun rẹ deede ní jomọ, kí o si pa ahon rẹ mó nínú ọrò isokuso pípò, àti fifi ẹnu si ohun tí kò kan an, àti àpọjù àwàdà ṣíṣe, kí o si tún pa ahon rẹ mó kúrò nínú irọ pípá àti síṣòrò ẹni lẹyìn àti ọfófó ṣíṣe àti fifi àwọn ọrẹ rẹ àti àwọn yòókù nínú àwọn ọmọ iyá rẹ Mùsùlùmí ẹ yẹyẹ.

O dara fún un kí o máa ẹ oore fún awon sahabe rẹ, kí o si dáwọ ìpalára rẹ dúró sí wọn, kí o si máa pa wọn láṣe sí ṣíṣe daadaa, kí o si máa kò fún wọn nípa ibaje pèlú ogbón àti waasi rere ní bi o ba se ni agbára rẹ.

Ori-iwe

Nípa ohun tí ẹni tí ó n ẹ Hajj yóò ẹ nígbà tí ó bá dé Miqaat. (Ibi tí a o tí bẹrẹ iṣe Hajj)

Nigbati o ba de adugbo Miqat, o yẹ ki o wẹ, ki o si lo loṣinda; nitori nnkan ti a gba wa pe Anabi - ki iṣe ati ọla Olohun maa ba a - bo aṣo tí wọn tí ran kuro nigbati o fẹ wo aṣo ihram, o si wẹ, ati nitori nnkan ti o fi ẹṣe rinle ninu iwe Sohiihain, lati ọdọ Aisha - ki Olohun yonu si - o so pe:

«كُنْتُ أَطِيبُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لِإِحْرَامِهِ قَبْلَ أَنْ يُحْرَمَ، وَلِحَلِّهِ قَبْلَ أَنْ يَطُوفَ بِالْبَيْتِ»

«Emi a maa fi loṣinda si Anabi - ki iṣe ati ọla Olohun maa ba a - lara fun bibere iṣe Hajj (ihram) siwaju ki o to gbe harami, ati fun ipari harami rẹ siwaju ki o to tawaf (rọkirika) kaaba»¹, O si pa Aa'ishah laṣe nigba ti o ẹ nnkan oṣu, ti o si ti gbe arami fun Umrah pe ki o

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1539), àti Muslim, pẹlu onka (1189).

wẹ, ki o si gbe arami fun Hajj, O si pa -ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a - Asmau ọmọ Umays laṣẹ nigba ti o bímọ ni ààyè tí wọn npe ni Zhul Hulayfah pe ki o wẹ, ki o si de aṣọ kan mọ oju ara rẹ, ki o si gbe arami¹, eleyii fihan pe ti obinrin ba de aaye ti a ti n gbe arami, ti o si n ṣe nnkan oṣu tabi ti eṣe ibímọ n da lara rẹ, yoo wẹ yoo si gbe arami pẹlu awọn eniyan, yoo si ṣe nnkan ti awọn alalaaji n ṣe yatọ si irọkirika ile Oluwa, geṣe bi Anabi -ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- ṣe pa Aisha ati Asmau laṣẹ bẹẹ.

Wọn fẹ fún ẹnì tí o ba fẹ gbe harami(fún ibere ijòsìn tí Hajj tabi Umrah) lati bojuto irun imu rẹ, awọn èékánná rẹ, irun abẹ rẹ ati irun abiya rẹ, ki o si mu ohun tí o ba yẹ lati mu kuro, nitori ki o ma baa nilo lati mu iye kuro lẹyin tí o ba tí gbe harami tan, tí o si jẹ pé eewọ ní fun un láti ṣe bẹẹ, ati nitoripe Anabi – ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a – fí leṣe fun awọn Musulumi lati maa bojuto awọn nnkan wọnyi ní gbogbo igba, geṣe bi o tí fí ẹṣe mulẹ nínu Sọhiihu mejeeji (tira hadith mejeeji tí oní alaafia), lati ọdọ Abu Hurayrah – ki Ọlọhun yonu sí i – o sọ wípe: Anabi – ki ikẹ ati ọla Ọlọhun máa ba a – sọ wípe:

«الْفِطْرَةُ خَمْسٌ: الْجَنَانُ، وَالْإِسْتِحْدَادُ، وَقَصُّ الشَّارِبِ، وَقَلَمُ الْأُظْفَارِ، وَتَنْفُ الْإِبْطِ».

“Adamọ ẹsin maarun ni: dida abẹ, ati fífa irun abẹ, ati gige irun imu, ati gige eekanna, ati titu irun abiya”².

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (1218).

² Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (5891), àti Muslim, pẹlu onka (257).

Nínú Sòhiihu Muslim, láti ọ̀dọ Anas – kí Ọlọhun yọnu sí i – o sọ pé:

«وَقَدْ لَنَا فِي قَصِّ الشَّارِبِ، وَقَلَمِ الْأُظْفَارِ، وَتَنَفِّهِ الْإِبْطِ، وَحَلْقِ الْعَانَةِ: أَنْ لَا نَتْرَكَ ذَلِكَ أَكْثَرَ مِنْ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً».

“Wón fi àkókò lélé fún wa ní ti gige tubọmu, àti gige àwọn èékánná, àti fifa irun abiya, àti fifa irun abẹ: pé kí a má ẹ fi sílẹ laa Lai ge ju ogóji ọ̀ru lọ”¹.

An-Nasaa'iy naa gbe e jade pẹlu gbólóhùn pé:

«وَقَدْ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ»

«Òjísẹ Allāh - kí ike Ọlọhun àti ọ́lá Rẹ máa ba a - fi àkókò lélé fún wa»², Ati Ahmad, Abu Dawood, àti Tirmidhi ni wón gbé e jáde pẹ́lú gbólóhùn ti An-Nasaa'i. Sùgbọ́n nípa ti orí, kò jẹ àṣẹ láti mú ohunkóhun kúrò lára rẹ nígbà Ihrām, yálà fún àwọn ọ̀kùnrin tàbí fún àwọn obìnrin.

Sùgbọ́n ní ti irungbọ́n, èèwò ni gige rẹ tàbí mímu nkankan kúrò lára rẹ ní gbogbo ẹgbà, kàkà bẹẹ, ó jẹ dandan kí a jẹ kí ó pọ, kí a sì fi í sílẹ, gégé bí ó ẹ fẹsẹ múlẹ nínú àwọn ìwé Sahiih méjèèjì, láti ọ̀dọ ọ̀mọ Umar -kí Ọlọhun yónú sí àwọn méjèèjì- ó sọ pé: Òjísẹ Ọlọhun -kí ikẹ Ọlọhun àti ọ́lá Rẹ máa bá a- sọ pé:

«خَالِفُوا الْمَشْرُكِينَ، وَقَرُّوا اللَّحَى، وَأَخْفُوا الشَّوَارِبَ».

“È yapa àwọn ẹlẹbọ, ẹ dá irungbọ́n yín sí, kí ẹ sì ge túnbọmu yín”³. Muslim gbe e jade ninu Sòhiihu rẹ, lati

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (258).

² An-Nasa'i lo gba wa, pẹlu onka (14).

³ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (2892), àti Muslim, pẹlu onka (259).

ọdọ Abu Huraiara - ki Ọlọhun yonu si i - o sọ pe: Ojìṣe Ọlọhun - ki iṣe ati ọlọ Ọlọhun maa bá a - sọ pé:

«جُزُوا الشَّوَارِبَ، وَأَرْخُوا اللَّحَى، خَالِفُوا الْمَجُوسَ».

“È ge awọn tubọmu, ki ẹ si da awọn irungbọn si, ẹ yapa àwọn Májúùsì”.¹

Àdánwò ti tobi ni asiko yii pẹlu yiyapa ọpọlọpọ ninu awọn eniyan kuro ninu itele ilànnà Anọbi yii ati gbigbe ogun ti didá irungbọn sí , àti yiyónú wọn sí fifi ara wé àwọn aláìgbàgbó àti àwọn obìnrin, pàápàá jùlọ awọn ti wọn n fi ara wọn ti si imọ ati iṣe, dajudaju ti Ọlọhun ni awa, ọdọ rẹ si ni a maa pada si, a si n bẹ Ọlọhun ki O fi wa mọna ati àwọn Musulumi yooku lati tele Sunna ati gbigbamu daada ati didiṣo mọ ọn, ati ṣiṣe ipepe si i, koda kí ọpọlọpọ máa yàgò fún un, Ọlọhun to fun wa, Oun si ni mọndala ẹnì tí a le gbarale ti o dara jùlọ, kò sí àgbára, bẹẹ ni kò sí ètẹ kan àyàfí pẹlú Ọlọhun, Ọba Giga, Atobi.

Léyìn nàà, ọkùnrin yóò wọ iró àti idàbora, a sì fẹràn kí méjèjì jẹ funfun méjì tí ó mọ daada, a sì fẹràn kí ó gbé harami pẹlú sálúbàtà (bata tí kò ni itilẹ) méjì; nítorí ọrọ Anọbi - kí iṣe Ọlọhun àti ọlọ Rẹ máa ba a - tí ọ sọ pe :

«وَلْيَحْزَمْ أَحَدُكُمْ فِي إِزَارٍ وَرِدَاءٍ وَنَعْلَيْنِ، فَإِنْ لَمْ يَجِدْ نَعْلَيْنِ فَلْيَلْبَسْ خُفَيْنِ وَلْيَقْطَعْهُمَا حَتَّى يَكُونَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ»

«Kí ẹnìkọọkan yin lo asọ iro àti idabora àti bàtà méjì fun Ibẹrẹ ijọsìn Hajj; tí kò bá rí bàtà méjì, kí ó wọ bàtà aláwọ méjì, kí ó sì gé wọn tí tí wọn yio fí wà ní isalẹ

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (260).

kókóṣẹ méjèjì»¹ Imam Ahmad - ki Ọlọhun ba wa kẹ ẹ - ni o gbe e jade.

Àmọ obinrin, ó tọ fun un kí ó gbé harami pèlú aṣọ tí ó bá wù ú, yálà dúdú ni, tàbí àwọ ewéko tàbí àwọn miíràn, pèlú sísọra kúrò nínú fífí ara jọ àwọn ọkùnrin nínú aṣọ wọn, sùgbón kò níí wọ niqab (iboju) àti ibowọ méjèjì nígbà harami rẹ, sùgbón yóò bo ojú rẹ àti ọwọ rẹ méjèjì pèlú nkan miíràn yàtò sí niqab àti ibowọ; nítorí pé Anabi - kí ikẹ ati ọlọhun maa ba a - kọ fún obinrin tí ó wà nínú harami láti wọ niqab (iboju) àti ibowọ méjèjì. Àmọ dídá aṣọ alawọ ewe tabi dúdú ya sọtọ tí àwọn èyàn kan ṣeṣe rẹ pé ohun ni aṣọ arami obinrin yàtò sí awo miràn kò sí ipilẹ kankan fún un.

Léyìn iparí iwe, mímọra, àti wíwọ aṣọ Ihram, yóò daniyan ní ọkàn rẹ láti wọ inú isẹ ijọsin tí ó fẹ nínú Hajj tàbí Umrah; nítorí ọrọ Ànábì - kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa bá a tí o sọ pe -:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِغُلَامِي مَا نَوَى».

"Dajudaju gbogbo isẹ nbẹ pèlú àníyàn ni, o si nbẹ fun gbogbo eniyan kòọkan ohun ti o ba gbalero"².

Ó jẹ ohun tí a fowọ sí nínú ẹsin fún un láti fí ẹnu sọ ohun tí ó gbèrò nínú ọkàn rẹ jáde, tí o ba se pé èrò rẹ bá jẹ ti Umrah, yóò sọ pé: "Mojepe rẹ fún ijọsin Umrah" tàbí "Ọlọhun, mojepe rẹ fún ijọsin Umrah", tí ẹrọ rẹ bá sì jẹ tí Hajj, yóò sọ pé: "Mojepe rẹ fún ijọsin

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (1177).

² Al-Bukhari lo gba a wa, pẹlu onka (1), àti Muslim pẹlu onka (1907).

Hajj" tàbí "Ọlọhun, mojepe rẹ fún iṣọsìn Hajj"; nítorí pé Anọbí -kí iṣẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a- se bèè. Tí o bá sì da aníyan méjèèjì papò, yóò sọ gbólóhùn iṣẹpe báyii pé: "Ọlọhun, mojepe rẹ fún iṣọsìn Umrah àti Hajj". Ohun tí o dára jùlọ ní pé kí síso ọrọ yí wáyé lẹyìn tí ó ti gun ohun ìgùn rẹ dáadàa, yálà ó jẹ ẹranko tàbí ọkọ ayókélé tàbí nnkan mìíràn; nítorí pé Anọbí -kí iṣẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a- kò bèrẹ síí sọ gbólóhùn iṣẹpe rẹ àfi lẹyìn ìgbà tí ó gun Rakunmi tàbí nkán ìgùn rẹ dáadàa, tí ó sì bèrẹ ìrìn-àjò pẹlú rẹ láti ibi ààlà (Miqat) fún ìgbéra. Èyí ní ọrọ tí o fèsẹ múlẹ jùlọ nínú àwọn ọrọ àwọn onímọ èsìn.

Kò sí nínú ilana ofín ẹsìn fún un láti wi aníyàn jáde afi nígbà gbigbe Ihroomu fun ibere iṣọsìn Hajj tabi Umrah nikan, fún wíwá rẹ látòdò Ànàbí -kí iṣẹ Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a-.

Sugbọn ní ti Irun àti Tawaaf àti àwọn isẹ iṣọsìn mìíràn, kò yẹ kí ó fi ẹnu sọ aníyan nínú ikankan nínú wọn, kò gbọdọ sọ pé: mo da aníyan láti kirun báyii báyii, tàbí mo da aníyan láti se tawaaf báyii. Kàkà bèè, fifẹnu sọ bèè jẹ ọkan nínú àwọn adadaale tí a dá silẹ, síso ọ sókè sì burú jù, ó sì le ní ẹsẹ púpọ jùlọ. Tí ó bá jẹ pé fifẹnu sọ aníyan jẹ ohun tí a pa lase ni, Anabi - kí iṣẹ Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a- ibá ti şàlàyé rẹ, tí yóò sì fi yé ijọ rẹ pẹlú isẹ rẹ tàbí ọrọ rẹ, àwọn àşiwájú rere ibá sì ti şiwájú nínú rẹ.

sugbọn nígbà tí wọn kò gba iyen wa lati ọdọ Anabi - kí iṣẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a -, tabi lati ọdọ awọn Sahabe rẹ - kí Ọlọhun yonu si wọn -, a mò daju pé

adadaale ni, ati pe Anabi - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - ti sọ pe:

«وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ»

"Eyí tí ó burú jù nínú àwọn àlámòrí nàà ni àwọn adadaale rẹ, gbogbo adadaale si niyí anu ni"¹ Muslim ni o gbe e jade ninu sohiihu rẹ, Anọbi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe:

«مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ»

«Enikení ti o ba da adadaale kan sinu alamọri wa yii ninu nnkan ti ko si nibe, a o da pada ni»² Ohun ti wọn fẹnu ko lori nini alaafia rẹ ni, Ninu gbolohun tabi egbawa ti Muslim:

«مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ»

"Enikení tí o ba ẹ ẹ kan ti ko si ẹ wa lori rẹ, yio di ohun idapada ."³

Ori-iwe

Àwọn ààyè fún ìgbé-àrà mí àti adá yanrí wọn:

Àwọn ààyè ibẹrẹ ijọsìn márùn-ún ni:

Èkíní: zul-hulayfah, oun ni ààyè igbe arami fún àwọn ará ilú mēdina, èyí tí àwọn ènìyàn mò sí lónìí ni: abyaaru aliyy.

Èkejì: Al-juhfaḥ, oun ni meeqaat àwọn ará ilú Sham, oun sì ni abúlé ahoro kan tí ó tẹlé robigu, àwọn

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (867).

² Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (2697), àti Muslim pẹlu onka (1718).

³ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (2550), àti Muslim, pẹlu onka (1718).

èniyàn lónìí sì maá n gbé harami láti robigu, ẹnikẹni tí ó bá sì gbé harami láti robigu, dájúdájú ó ti gbé harami láti ibi Meeqat tí o yẹ kí o ti gbe e; nítorí pé robigu wà síwájú rẹ diẹ.

Ẹkẹta: Qarnul-Manaazil, òun ni Meeqaat ààyè ibẹrẹ ijòsìn Hajj tabi Umrah fún àwọn ará Najd, tí a sì n pè lónìí ní: As-sayl.

Ẹlẹkẹrin: Yalamlam, òhun ni Ibùdó ìgbé arami àwọn ará ilú Yemen.

Ẹlẹkẹkarun: Zaatu ir'kin, òhun ni miqoti aaye ìgbé arami tí àwọn ará ilú Iraq.

Àwọn Meeqat (ààyè ìgbé arami) wònyí ni Anabi - kí iṣe àti ọlọhun maá bá a - ti ẹ̀ ẹ̀ àdàyanrí rẹ̀ fún àwọn tí a ti mẹnú bà, àti fún ẹnikẹni to yàtò sí wọn tí ó bá gba ibẹ kojá, tí ó sì fẹ ẹ Hajj tàbí Umrah.

Oranyan ni o jẹ fún ẹni tí ó bá gba awọn ààyè náà kojá pé kí ó gbé harami láti ibẹ, bẹẹ ni kò tọ fún un láti kojá wọn láì gbé harami tí ó bá jẹ pé Makkah ni ó n lọ láti ẹ Hajj tàbí Umrah, yálá lórí ilẹ̀ ni tàbí lójú òfuurufú; nítorí gbogbo-gbòò ọrọ Anabi (kí iṣe àti ọlọhun maá bá a) nígbàtí ó la àwọn ààyè harami wònyí kalẹ:

«هَنْ لَهْنٌ، وَلَمْ يَأْتِ عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، مِمَّنْ أَرَادَ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ.»

"Awọn aaye yii wà fun wọn (iyẹn: awọn ara ilu), àti fún àwọn tí wọn bá lọ síbẹ̀ tí wọn kì í ẹ̀ ará ilú náà, nínú àwọn tí wọn fẹ ẹ Hajj àti Umrah"¹.

¹ Al-Bukhari lo gba a wa, pẹlu onka (1524), àti Muslim pẹlu onka (1181).

Ohun tí ó tona fún ẹni tí ó nlọ Mekkà nípàsẹ ọkọ ofurufu pèlù èrò Hajj tàbí Umrah ni pé kí ó múra sílẹ fún ẹyí nípa wíwẹ àti bèẹbèẹlọ síwájú kí ó tó wọ ọkọ ofurufu, tí o bá ti súnmo Meeqat, (ààyẹ igbé arami) yóò wọ iró rẹ àti aṣọ ibora rẹ, lẹyin nàà yóò ẹ Labaika fún Umrah tí àkókò bá wà fún un, ṣùgbọ́n tí àkókò bá há, yóò ẹ Labaika fún Hajj. Tí o bá sì wọ iró rẹ àti aṣọ ibora rẹ síwájú kí ó tó wọ ọkọ ofurufu tàbí kí o tó súnmo Meeqat, kò burú, ṣùgbọ́n kò gbodò daniyan láti wọ inú iṣẹ ijọsìn nàà, bèẹni kò gbodò ẹ Labaika àfi tí o bá ti wà ní ògàngán Meeqat (ààyẹ igbé arami) tàbí tí ó súnmo ọ; nítorí pé Ànábì - ki ikẹ ati ọlọ Ọlọhun maa ba a - kò gbé harami àyàfi láti Meeqat, ọranyan sì ni fún àwọn ijọ mùsùlùmí láti fí anọbì ẹ àwòkòṣe - ki ikẹ ati ọlọ Ọlọhun maa ba a - níbi ijọsìn yìi bíi tí àwọn ọrọ ijọsìn mǐràn; nitori ọrọ Ọlọhun Mímọ:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ...﴾

«Dájúdájú àwòkòṣe rere wà fún yín lára Òjìṣẹ Allāhu...» [Surah Al-Ahzâb: 21]. ati ọrọ Anọbì - ki ikẹ Ọlọhun ati ọlọ Rẹ maa ba a - ni hajj idagbere ti o sọ pe:

﴿خُذُوا عَلَيَّ مَنَاسِكُكُمْ﴾.

""E kẹkọ awọn iṣẹ Hajj yin lati ọdọ mi""¹².

Ṣùgbọ́n ẹni tí ó bá gba Makkah lọ tí kò sì ní èrò Hajj tàbí Umrah; gégé bí onísòwò, agbégilódó, onísẹ ifi iwe-ránsẹ àti irú wọn, kò jẹ ọranyan fún wọn láti gbé harami, àfi bí ó bá wù ú láti ẹ bẹẹ; nítorí ọrọ Ànábì -

¹ Itókasi imujade rẹ ti síwájú.

² Muslim lo gba wa, pèlu onka (1297).

kí iḱe Ọlọhun àti ọla Rẹ maa ba a - nínú hadith tí ó
ṣáájú, nígbà tí ó mẹnụ kan àwọn ààyè harami:

«هُنَّ لَهُنَّ، وَلَمْ يَأْتِ عَلَيْهِنَّ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِنَّ، مِمَّنْ أَرَادَ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ»

""Awọn aaye yii wà fun wọn (iyẹn: awọn ara ilu), àti
fun àwọn tí wọn bá lọ síbẹ́ tí wọn kì í ṣe ara ilú náà,
nínú àwọn tí wọn fẹ́ ṣe Hajj àti Umrah"¹, " Ìtumọ̀ àti
agbọye èyí ni pé ẹnìkẹni tí ó bá gba àwọn ààyè harami
kojá tí kò sì ní èrò láti ṣe Hajj tàbí Umrah, kii se dandan
kí o gbé arami.

Èyí sì jẹ́ ara iḱe tí Ọlọhun ṣe fún àwọn ẹrú rẹ, àti síṣe
nhankan ni iròrùn fún wọn, ọpẹ́ àti idúpẹ́ sì jẹ́ tirẹ́ lórí
iyẹn. Ohun tí ó sì fí idí èyí múlẹ́ ni pé, Anabi - ki iḱe
ati ọla Ọlọhun maa ba a - nígbà tí ó dé Mekkah ní ọdún
íwọ ilu Makkah padà , kò wọ aṣọ arami , ṣùgbón ó wọ
inú rẹ́ tí akọ̀tì sì wà lórí rẹ́; nítorí pé kò gbèrò láti ṣe iṣẹ́
Hajj tàbí iṣẹ́ ‘Umrah nígbà náà, kàkà bẹ́ẹ̀, ohun tí ó
gbèrò ni láti wọ ilu Makkah padà àti láti mú ibòrìṣà tí
o wa nínú rẹ́ kuro.

Ní ti ẹnì tí ibùgbé rẹ́ kò de àwọn ààyè harami; gégé
bí àwọn olùgbé Jeddah, àti Ummus-Salam, àti Bahrah,
àti Ash-Sharaa'i, àti Badr, àti Mastoorah àti àwọn irú
wọn, kò pọ́n dandan fún un láti lọ sí èyíkẹyí nínú àwọn
ààyè harami máàrún tí a ti mẹnụ bà ṣáájú, kàkà bẹ́ẹ̀,
ibùgbé rẹ́ ni ààyè gbígbé harami rẹ́, yóò sì gbé harami
láti ibẹ́ fún èyíkẹyí tí ó bá fẹ́ nínú Hajj tàbí Umrah. Bí
ó bá sì ní ibùgbé m̀ìràn ní ita ààyè harami, ó ní ààyè
láti yàn, bí ó bá fẹ́, ó lè gbé harami láti ààyè harami, bí

¹ Gbigbe jade rẹ́ ti síwájú.

ó sì tún fẹ, ó lè gbé harami láti ibùgbé rẹ tí ó súnmo Makkah ju ààyè harami lọ; nítorí gbogbo-gbòò ọrọ Anọbi - kí ikẹ Ọlọhun àti ọla Rẹ máa bá a - nínú hadith ọmọ 'Abbas - kí Ọlọhun yónú sí i - nígbà tí ó mẹnụ ba àwọn ààyè harami, ó sọ pé:

«فَمَنْ كَانَ دُونَهُنَّ، فَمَهُلُهُ مِنْ أَهْلِهِ، وَكَذَلِكَ حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ يَهْلُونَ مِنْ مَكَّةَ»

"«Enikẹni tí ó bá wà níbi tí kò de àwọn ààyè wònyí, ibùgbé rẹ ni yóò ti gbé harami, bakan náà ni títí dé àwọn ara Meka, wọn yóò gbé harami láti Meka»¹² Bukhari lo mu jáde, àti Muslim.

Sùgbón ẹni tí ó bá fẹ ẹ Umrah tí ó sì wà nínú Makkah, ó di dandan fún un kí ó jáde lọ sí ita Makkah, kí ó sì gbé harami fún Umrah níbẹ; nítorí pé Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - nígbà tí Aisha - ki Ọlọhun yonu si i - beere Umrah lówó rẹ, ó pàşẹ fún arakunrin rẹ, Abdur-Rahman, kí ó mú un jáde lọ sí ita Makkah kí ó lè gbé harami láti ibẹ, èyí sì fihàn wípé ẹni tí ó fẹ ẹ Umrah kii gbé harami fún Umrah láti Makkah, sùgbón láti ita Makkah ni ó ti gbódò gbé harami rẹ.

Hadiithi yii ya Hadiithi Ọmọ Abbaas tí ó síwájú sọtò, ó sì n tọka sí pé èrò Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - pẹlu ọrọ tí o sọpe :

«حَتَّى أَهْلُ مَكَّةَ يَهْلُونَ مِنْ مَكَّةَ»

«Títí dé àwọn ara Meka, wọn yóò gbé harami láti Makkah»³, Ọun ni gbigbe arami fún Hajj nikan, kii ẹ

¹ Apá kan nínú Hadith ti o şájú.

² Ibẹrẹ jfẹ pé rẹ : Itumọ rẹ ni pé : wiwi gbólóhùn Talbiyah rẹ láti ibi lgbé arami rẹ.

³ İwádíl rẹ ti şájú.

fún Umurah, torí pé tí ó bá jẹ pé gbigbe arami fún Umurah lẹtoṣo láti inú Makkah ni, Anṓbi ibá yonda fún Aisha -kí Olòhun yonu si i- nípa iye, kò sì ní fi se dandan fún un láti jáde lọ sí ilẹ ita Makkah, Èyí sì jẹ ọrọ tó yanjú, oun sì ni ọrọ ogunlógò àwọn onímò - kí ikẹ Olòhun máa bá wọn-, oun ló sì fúnni ní akoyawo jùlọ fún Mumini (olugbagbo); torí pé nínú rẹ ni sise isẹ pẹlú àwọn hadiisi méjèèjì papọ wà. Olòhun ni Olù fini se kongẹ daada .

Ní ti ohun tí àwọn èniyàn kan n se nípa sise Umrah lópòlópò lẹyin Hajj láti Tanheem (ààyè tí ọ wa ni ita aala ibi ti ile ọwọ ile Olòhun pari sí) tàbí Ji'raanah (ààyè tí ọ wa ni ita aala ibi ti ile ọwọ ile Olòhun pari sí) tàbí àwọn ibòmíràn, nígbà tí ó jẹ pé wón ti se Umrah sáájú Hajj, kò sí ẹrí kankan lórí pé ilana ofin Islam fẹ ẹ be, kàkà bẹẹ, àwọn ẹrí fi hàn pé ohun tí ó lolá jù ni kí á fi í sílẹ; nítorí pé Anabi - ki ikẹ ati ọla Olòhun maa ba a - àti àwọn saabe rẹ - ki Olòhun yonu si wọn - wọn kò se Umrah lẹyin tí wón parí Hajj, Sùgbón Aisha se Umrah láti Tanheem; nítorí pé kò se Umrah pẹlú àwọn èniyàn nígbà tí wón wọ Makkah nítorí nnkan oṣù rẹ, ó wá tọrọ lówó Anabi - ki ikẹ ati ọla Olòhun maa ba a - pé kí oun se Umrah kan ní ààròpò Umrah tí ó ti gbé harami fún láti Miqat, Anabi - ki ikẹ ati ọla Olòhun maa ba a - sì gbà fún un. Ó sì ti ní Umrah méjì nígbà nàà: Umrah tí ó wà pẹlú Hajj rẹ, àti Umrah elẹyo kan yii. Nítorí nàà, ẹnikẹni tí ó bá wà ní ipò bíi ti Aisha, kò sí aburu níbẹ pé kí ó se Umrah lẹyin tí ó bá ti parí Hajj;

látí fí ʃíṣé pèlú gbogbo àwọn ẹrí, àti látí fún àwọn Musulumi ní igbà lààyè.

Kò sí iyéméjì pé kí àwọn alalaaji (Hajj) máa ʃe Umrah mìíràn lẹyìn tí wọn bá ti parí iṣe Hajj, yàtò sí Umrah tí wọn fí wọ Makkah yòò jẹ inira fún gbogbo èniyàn, ó sì le fa ìdífunfunfun púpọ̀ àti ìjànbá, pèlú bí ó ʃe tun lòdì sí ilana Anabi - kí iṣe ati ọlọhun maa ba a - àti sunnah rẹ, Ọlọhun ni Olù finì se kongẹ daada.

Ori-Akori Ọrọ

Ìdájọ nípa ẹni tí ó dé Miqaat (Ààyè ibere iṣe Hajj) ní akoko tí kii se àwọn oṣù Hajj.

Mọ dájú pé ẹni tí ó bá dé Mīqāt, ìsesí méjì ni ó wà fún un:

Kí ó jẹ pé ó dé ibẹ ní àsìkò tii kii se àwọn oṣù Hajj, gégé bí oṣù Ramadan àti Sha'ban, ohun tí ó jẹ Sunnah fún irú ẹni bẹ̀ẹ̀ ni pé kí ó gbé arami fún Umrah, yòò sì da aniyan rẹ nínú ọkàn rẹ, tí yòò sì fí ahọn rẹ sọ ọ, tí yòò máa wí pé: "Mojepe Rẹ fún ijọsin Umrah" tàbí "Ọlọhun, mojepe Rẹ fún ijọsin Umrah", lẹyìn náà yóò máa wí gbólóhùn ijepe ti Ànábì - kí iṣe Ọlọhun àti ọlọ Rẹ máa ba a - èyí tíí ọ lọ bayi pé :

«لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ، لَا شَرِيكَ لَكَ».

Labbaikal laahummo labbaik, labbaika laa sheriika laka labbaik, innal amda, wan ni'imata, laka wal mul'k, laa sheriika lak. (Mọ jẹ ipe rẹ Irẹ Ọlọhun, mọ jẹ ipe rẹ

lajẹ tún jẹ, kò sí orogún fún irẹ Ọlọhun, dájú dájú gbogbo ọpẹ tirẹ ni ati idẹra àti ọlá tirẹ Ọlọhun nii se , kòsí orogún tàbí ẹnikejì fún Ọ)¹ Yio máa sọ Talbiyah (gbólóhùn ijẹpe) yìi púpò, yio sì máa rántí Ọlọhun títi yio fi dé ilé Ọlọhun, nígbà tí ó bá sì ti dé ilé Ọlọhun yio dá Talbiyah dúró, yio yí ilé nàà po ní ẹẹmeje, yio sì kí irun raka méjì lẹyìn Maqaamu. Lẹyìn nàà, yio jáde lọ sí Safa yio sì pọsẹsẹ láàrin Safa àti Mariwa ní ẹẹmeje, lẹyìn nàà yio fá irun orí rẹ tàbí kí o gẹẹ kúrú, pèlú èyí, umura rẹ ti parí, gbogbo nkan tí ó sì jẹ èèwò fún un pèlú latara gbigbe harami ti di ẹtọ fún un.

Èkejì: ni kí ó dé ibi Meeqat nínu àwọn oṣù Hajj, àwọn osu nàà ni: Shawwaal, Dhul-Qa'dah, àti oṣo méwàá àkókó oṣù Dhul-Hijjah.

Iru ẹni yii ni a fun ni aṣayan laarin nkan mọta, eyíni ni Hajj nikan, Umrah nikan, àti pípa méjèjè pọ; nítorí pé Anabi -ki iṣe ati ọlọ Ọlọhun maa ba a - nígbà tí ó dé ibi Miiqaati ní oṣù Dhu al-Qa'dah nígbà Hajj idágberé, ó fún àwọn sàhábà rẹ ní àṣàyan láàrin àwọn iṣe ijọsìn mètẹ̀tẹ̀ta wònyí, sùgbón ohun tí ó jẹ Sunnah fún irú ẹni bá yí pèlú, tí kò bá ní ẹran itọrẹ pèlú rẹ ni pé kí ó gbé harami fún Umrah, kí ó sì se ohun tí a ti mẹnù kàn nípa ẹni tí ó dé Miiqaati ní àwọn oṣù tí kii se oṣù Hajj; nítorí pé Anabi -ki iṣe ati ọlọ Ọlọhun maa ba a - pàṣe fún àwọn sàhábà rẹ nígbà tí wón sún mọ Makkah pé kí wón yí harami wón padà sí Umrah, ó sì tẹnu mó ọ fún wón ní Makkah, wón sì se irọkirika, wón se iposẹsẹ, wón gé

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1549), àti Muslim pẹlu onka (1184).

irun wọn kúrú, wọn sì tú harami wọn láti fi tẹ̀lẹ̀ àṣẹ rẹ̀ -ki iṣẹ̀ ati ọ̀lọ́hun maa ba a -, àfí ẹ̀ni tí ó bá ní ẹ̀ran ìtọ̀rẹ̀ pẹ̀lú rẹ̀, nítorí Anabi -ki iṣẹ̀ ati ọ̀lọ́hun maa ba a - pàṣẹ̀ fún un pé kí ó wà nínú harami rẹ̀ tí tí di ìgbà tí yóò fi tú harami ní ojọ́ Nahri (ojọ́ igun ẹ̀ran lẹ̀yìn gigun Aráfah), Ilànà anọ̀bi fún ẹ̀ni tí ó fa ẹ̀ran ijọ̀sìn lówó ni kí ó gbé harami fún Hajj àti Umrah papò; nítorí pé anọ̀bi - ki iṣẹ̀ ati ọ̀lọ́hun maa ba a - ti ẹ̀ bẹ̀ẹ̀, ó sì jẹ̀ pé ó ti fa ẹ̀ran ijọ̀sìn lówó, o sì pàṣẹ̀ fún àwọn tí wọn fa ẹ̀ran ijọ̀sìn lówó nínú àwọn saabe rẹ̀ tí wọn ti gbé harami fún Umrah pé kí wọn ẹ̀ labbaika (mu àníyàn wa) fún Hajj pẹ̀lú Umrah wọn, àti pé wọn kò gbọ̀dọ̀ bọ̀ra silẹ̀ tí wọn yóò fi bọ̀ra silẹ̀ kúrò nínú méjèjì papò ní ojọ́ ìgunran. Tí o bá sì jẹ̀ pé ẹ̀ni tí ó fa ẹ̀ran ijọ̀sìn lówó ti gbé harami fún Hajj nìkan ṣoṣo, yóò máa bẹ̀ nínú harami rẹ̀ bẹ̀ẹ̀ tí yóò fi bọ̀ra silẹ̀ ní ojọ́ ìgunran, gégé bí ẹ̀ni tí ó ẹ̀ Qiran (Qiran ni kí a pa ijọ̀sìn Umrah papò mọ̀n Hajj lẹ́ẹ̀kan ṣoṣo) .

A sì ti mọ̀n bayi pẹ̀lú pé: ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá gbé harami fún Hajj nìkan, tàbí fún Hajj àti Umrah, tí kò sì ní ẹ̀ran ìtọ̀rẹ̀, kò yẹ̀ fún un pé kí ó máa bẹ̀ pẹ̀lu harami rẹ̀, sùgbọ̀n ilànà Anabi nípa rẹ̀ ni pé kí ó sọ harami rẹ̀ di ti Umrah, kí ó sì rọ̀kirika ile Ọ̀lọ́hun, kí ó ẹ̀ iposẹ̀, kí ó sì gẹ̀ irun rẹ̀, kí ó sì bọ̀ra silẹ̀, gégé bí Anabi - ki iṣẹ̀ ati ọ̀lọ́hun maa ba a - ẹ̀ pàṣẹ̀ fún àwọn tí kò ní ẹ̀ran ìtọ̀rẹ̀ nínú àwọn Saabe rẹ̀ pé kí wọn ẹ̀ bẹ̀ẹ̀, Àfí bí ẹ̀ni náà bá bẹ̀rù pé Hajj yóò bó lówó òun; nítorí pé ó pẹ̀ se e, nígbà náà kò sí aburu kí ó máa bẹ̀ pẹ̀lu harami rẹ̀, Ọ̀lọ́hun ni Onímọ̀ jùlọ̀.

Tí ẹnì tí ó gbé harami bá n bèrù pé òun kò ní lè parí iṣẹ̀ iṣòsìn rẹ̀ nítorí pé ó nṣe àìsàn tàbí ó nbèrù ọ̀tá tabi irú bẹẹ, ó dára fún un kí ó sọ nígbà tí ó bá gbé harami rẹ̀ pé: "tí nkankan bá dími lówó, níbi tí mo bá ti ẹ̀ ẹ̀ dé nàà ni màá ti bọra sílẹ̀"; nítorí hadith Duba'ah ọmọ Al-zubair - kí Ọlọhun yónú sí i -, pé ó sọ pé: Irẹ̀ ojìṣẹ̀ Ọlọhun, mo fẹ̀ ẹ̀ Hajj, mo si n kéréra, Anabi - kí iṣẹ̀ ati ọ̀lọ Ọlọhun maa ba a - sì sọ fún un pé:

«حُجِّي وَاشْتَرِطِي أَنَّ مَجْلِي حَيْثُ حَبَسْتَنِي»

""ṣe Hajj pẹ̀lu aníyan rẹ̀, kí o sì ẹ̀ majemu pé aaye ipari Hajj mi ni ibi tí wón bá ti mumi mọ̀lẹ̀.""¹ Wón fí ẹ̀nu ko le e lori.

Ànfààní dída majemu yíi nipé: tí nkan bá ẹ̀lẹ̀ sí ẹnítí o gbe harami, èyí tí yóò dí i lówó láti parí iṣẹ̀ iṣòsìn rẹ̀, bíi àìsàn tàbí ìdínà lówó ọ̀tá, o lẹ̀to fún un láti bọra sílẹ̀, kò sì sí itánràn kankan lórí rẹ̀.

Ori- Ọrọ

Nípa ìdájọ Hajj ọmọkúnrin kékeré, ẹ̀ ẹ̀ a máa kà á sí Hajj ọranyan nínú Islam ?

Hajj ọmọkúnrin kékeré àti ọmọbinrin kékeré láláàfià; geṣe bi ohun tí o wa ninu ìwé Sahih Muslim, láti ọ̀dọ ọmọ Abbas - kí Ọlọhun yonu si awọn mejeeji - pé obinrin kan gbé ọmọkúnrin kekere kan sókè sí Anabi, o si sọ pe: irẹ̀ Ojìṣẹ̀ Ọlọhun, ẹ̀ Hajj wà fún eléyí? Anabi si sọ pe:

¹ Al-Bukhari lo gba a wa, pẹ̀lu onka (5089), àti Muslim, pẹ̀lu onka (1207).

«نَعَمْ، وَلَكِ أَجْرٌ».

«Bèè ni, èsan sì wà fún ọ»¹.

O wa ninu Saheeh Bukhari, lati ọdọ As-Saa'ib ọmọ Yazeed – ki Ọlọhun yonu si i – o sọ pe: «Ó mú mi ẹ Hajj pèlú ojìşẹ Ọlọhun – ki ikẹ ati ọlẹ Ọlọhun maa ba a – nígbà tí mo jẹ ọmọ ọdún méjẹ»². Sùgbón Hajj yii kò tó fún àwọn méjèèjì lati duro nipo Hajj ọranyan Islam.

Bẹẹ naa ni ẹrúkúnrin àti ẹrúbínrin, şíşẹ Hajj tó lówó wọn, kò sì ní gbà wọn ní ipò Hajj ẹsìn Islam; nítorí ohun tí ó fẹşẹ múlẹ nínú hadith ọmọ Abbas - ki Ọlọhun yonu si awọn mejeeji -, pé Ànábì - kí ikẹ àti ọlẹ Ọlọhun máa bá a - sọ pé:

«أَيُّمَا صَبِيٍّ حَجَّ، ثُمَّ بَلَغَ الْحِنْثَ، فَعَلَيْهِ أَنْ يَحُجَّ حَجَّةً أُخْرَى، وَأَيُّمَا عَبْدٍ حَجَّ، ثُمَّ أُعْتِقَ، فَعَلَيْهِ حَجَّةٌ أُخْرَى»

«Ọmọkunrin kekere èyíkéyì tí ó bá ẹ Hajj, lẹyin nàà tí ó sì balaga, ó di ọranyàn fún un láti ẹ Hajj mìrán, àti ẹrú èyíkéyì tí ó bá ẹ Hajj, lẹyin nàà tí wọn sì sọ ọ di òmìnira, Hajj mìrán di ọranyàn lé e lórí»³ Ọmọ bàbá Shaybah ati Al-Bayhaqiy gba a wa pẹlu afiti ti o dara.

Lẹyin naa, ti ọmọkunrin kekere kò bá tii da nnkan mọ, alabojuto rẹ ni yoo gbe erongba harami fun un, yoo si bọ aşọ riran kuro lara rẹ, yoo si ba a pe Talbiyyah, ọmọkunrin naa yoo si tipa bẹẹ di ẹnì to wa ninu harami, a o si ka ohun ti o jẹ eewọ fun agbalagba ti o wa ninu harami ni eewọ fun un. Gege bẹẹ naa ni ọmọbinrin

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (1336).

² Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1858).

³ Ọmọ bàbá Shaybah lo gba wa (apá 4/444).

kekere ti kò tii da nnkan mò, alaboju to rẹ̀ ni yoo gbe erongba harami fun un, yoo si ba a pe Talbiyyah, yoo si tipa bẹ̀ẹ̀ di ẹ̀ni to wa ninu harami, a o si ka ohun ti o jẹ eewọ fun agbalagba obinrin ti o wa ninu harami ni eewọ fun un. O si yẹ ki awọn mejeeji mọ ni ti aṣo ati ti ara ni asiko Tawaaf; nitori pe Tawaaf dabi irun, imọra si jẹ monjemu fun lilalaafia rẹ.

Tí ọmọkunrin àti ọmọbinrin kekere naa bá jẹ àwọn tí wọn ti n dá nnkan mò, wọn yóò gbé harami pèlú ìyònda aláábòójútó wọn, wọn yóò sì ẹ ní àsikò gbígbé harami ohun tí agbàlagbà n ẹ nínú iwè, fífi lẹ́fínda òlòórùn dídùn sí ara àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lẹ. Aláábòójútó wọn ni ẹni tí yoo ẹ itójú ọrọ wọn, tí yoo sì rí sí ànfààní wọn, yálà ó jẹ bàbá wọn, iyá wọn, tàbí èlòmíràn; oun ni yóò ba wọn ẹ ohun tí agbára wọn kò ba ká, gégé bí síso òkò fún sètání àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lẹ, ó sì jẹ dandan fún wọn láti ẹ àwọn isẹ Hajj yòókù, bí dídúró ní Arafah, sí sùn ní Mina àti Muzdalifah, irọkirika, àti iponsẹsẹ, Tí wọn bá kágara láti ẹ Tawaafu (irọkirika ilé Olọhun) àti Safa àti Mariwa, a óò gbé wọn ẹ Tawaafu (irọkirika), a óò sì gbé wọn sá Safa àti Mariwa. Ohun tó sàfàájù fún ẹni tí ó gbé wọn ni pé kí ó má ẹ dá Tawaafu (irọkirika) àti Safa àti Mariwa nàà pọ láàrin oun àti àwọn méjèjì, sùgbón kí ó gbà níyàn Tawaafu àti Safa àti Mariwa nàà fún wọn, kí ó sì ẹ Tawaafu ọtọ fún ara rẹ, kí ó sì sá Safa àti Mariwa ọtọ fún ara rẹ; fún isọra lóri ijosin, àti láti fi sise pèlú Hadith olólá nàà:

«دَعِ مَا يَرِيكَ إِلَى مَا لَا يَرِيكَ».

«Gbe ohun ti nse ọ ni iyemeji jusilẹ, ki o lọ sibi ohun ti ko se ẹ ni iyemeji»¹. Ti ẹni ti o gbe eniyan ba pinu iṣọkirika fun ara rẹ ati fun ẹni ti o gbe, eyi naa to fun un ni ibámu sí èyí tí o ni alaafia ninu ọrọ mejeeji; nitori pe Anabi- ki iṣẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- ko paṣe fun obinrin ti o beere lọwọ rẹ nipa Hajj ọmọde pe ki o se iṣọkirika fun oun nikan, ti o ba si jẹ pe eyi jẹ dandan, iba ti ṣalaye rẹ -ki iṣẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a-, Ọlọhun ni Oluranlọwọ.

A ọò pa ọmọkùnrin kekere tí ó ti dá nńkan mó àti ọmọbínrin kekere tí ó ti dá nńkan mó láṣe pé kí wọn se ìmọra kúrò níbi ẹgbín àti èérí kí wọn tó bèrẹ Tawaaf, gégé bí ẹni àgbàlagbà tó gbé harami. Gbigbe harami fún ọmọkùnrin kékeré àti ọmọbínrin kékeré kò sì jẹ ọranyàn lóri aláábòójútó wọn, sùgbón iṣẹ àfilẹje ni, tí ó bá se bèẹ, èsán n bẹ fún un, tí ó bá sì fí sílẹ, kò sí èṣẹ fún un, Ọlọhun ló ni mọ jùlọ.

Ori-akori ọrọ

Àlàyé nípà àwọn eewọ àti àwọn ohun tí ó lẹto láti se fún ẹni tí ó gbé harami.

Ẹni tí ó ti gbé harami lẹyin aniyan Ihram (ibere ijosin naa) - yálà ọkùnrin ni tàbí obínrin - kò lẹto fún un láti mú ohunkóhun kúrò nínú irun ará rẹ tàbí àwọn eekanna rẹ, tàbí kí ó lo lọfínda.

Kò tó fún ọkùnrin ní pàtàkì láti wọ aṣọ rírán mó gbogbo ara rẹ, iyen ni pé: gégé bí irísí tí wọn gẹ tí wọn

¹ At-Tirmidhi lo gba wa, pẹlu onka (2518).

sì rán an sí, gégé bí ẹwu, tàbí apá kan lára rẹ; gégé bí òkòtò, khuff (bàtà alaaini itilẹ méjèèjì, àti ibòsẹ méjèèjì, àyàfi tí kò bá rí aṣo ìgbànú (izaar) ó tó fún un láti wọ òkòtò. Bẹẹ gégé ni ẹnì tí kò bá rí bàtà- pẹlẹbẹ méjì, ó tó fún un láti wọ khuff méjèèjì láì gé e; látàrí hadith ọmọ ‘Abbaas - kí Olọhun yonu sí àwọn méjèèjì - tí ó fẹsẹ mulẹ nínú iwé hadith to lalaafia méjèèjì, pé dájúdájú Ànábì - kí ikẹ àti ọlọ Olọhun máa bá a - sọ pé: «مَنْ لَمْ يَجِدْ تَعْلِينَ، فَلْيَلْبَسْ خُفَّيْنِ، وَمَنْ لَمْ يَجِدْ إِزَارًا، فَلْيَلْبَسْ سَرَائِيلَ».

«Ẹnì tí kò bá rí bàtà méjì, kí ó wọ bàtà aláwọ méjì, àti ẹnì tí kò bá rí aṣo ìgbànú, kí ó wọ òkòtò»¹.

Ni ti ohun ti o wa ninu hadiith ọmọ Umar – ki Olọhun yonu si awọn mejeeji – nipa aṣe gige khuffi mejeeji nigbati o ba ni bukaata si wiwọ wọn latari aisi bata, dajudaju wọn ti pa ofin naa rẹ; toripe Anabi – ki ikẹ ati ọlọ Olọhun maa ba a – paṣe bẹẹ ni ilu Mọdiina, nigbati wọn beere lẹwọ rẹ nipa iru aṣo ti ẹnì to gbe harami le wọ. Lẹyin naa nigbati o wa se idani lẹkọ fun awọn eniyan ni Arafah, o yonda wiwọ khuffi nigbati a ko ba ri bata, kò si paṣe pe ki wọn ge e. Atipe awọn ti ko gbọ idahun rẹ ni ilu Mọdiina wa nibi idani lẹkọ yii, atipe iṣun alaye ọrọ siwaju kuro nigba ti a ni bukata rẹ ko tona, gégé bi o ti jẹ ohun ti a mọ ninu imọ Usuulul Hadiith,(ipilẹ hadith) ati imọ ipilẹ agboye ẹṣin (Fiqhu). Eyi wa fi idi rẹ mulẹ pe wọn ti pa aṣe gige rẹ rẹ. Ati wipe ti o ba jẹ pe ọranyan ni, Anabi – ki ikẹ ati

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1841), àti Muslim, pẹlu onka (1179).

ola Olohun maa ba a – iba ti ɛ alaye rẹ, Olohun lo mo ju.

Ó lẹtoṣo fun ẹniti ó wà ninu harami láti wọ bàtà aláwọ tí kò bo kokòsè ẹsẹ méjèèjì mọlẹ; nítorí pé wọn jẹ irú kan náà pẹlú sálúbàtà.

Ó sì tọ fún un láti di aṣọ ipele rẹ àti láti so ó pẹlú òwú àti irú rẹ; nítorí àìsì ẹrì tó sọ ó di eewọ.

Ó lẹtoṣo fun ẹniti ó wà nínú harami kí ó wẹ, kí ó sì fọ orí rẹ, kí ó sì yáá pẹlú pẹlẹ tí ó bá nílò rẹ. Tí nkankan bá wá jábọ láti orí rẹ nítorí iyen, kò sí àlẹébù lórí rẹ.

Wọn ɛ ni eewo fun obinrin ti o wa ninu harami ki o wọ nkan ti a rán si oju rẹ, gẹgẹbi iboju ati niqab, tabi si ọwọ rẹ mejeeji, gẹgẹbi ibọwọ; nítorí ọrọ Ànábì- ki ike ati ọla Olohun maa ba a -:

«وَلَا تَنْتَقِبِ الْمَرْأَةُ الْمُحْرَمَةَ، وَلَا تَلْبَسِ الْقَفَّازِينَ»

«Obinrin tí nṣe ijọsìn Umrah tàbí Hajj kò gbọḍo wọ ibòjú, bẹni kò gbọḍo wọ ibọwọ»¹ Bukhari ni o gba a wa. Ibọwọ: ni ohun tí a rán tàbí tí a hun latara irun àguntàn tàbí òwú tàbí àwọn nnkan míràn, gégé bí iwọn ọwọ mejeeji.

Wọn sì ɛ ohun tó yàtò sí iyen ní ẹtọ fún un nínú àwọn nnkan tí a rán; gégé bíi ẹwu àwòtélé, sòkòtò, Khuffu mejeeji, Ibọsẹ, àti ohun tó jọ bẹẹ.

Bakan naa, o tọ fun un ki o da iborùn rẹ bo ojú rẹ nígbàti ó bá nílò iyen lài fi nnkan dè é, tí iborùn náà bá sì kan ojú rẹ, kò sí nkankan lórí rẹ; nítorí hadith Aishah - ki Olohun yonu si i - o sọ wipe: «Àwọn arinrin-àjò

¹ Al-Bukhari lo gba a wa pẹlu onka (1838).

lórí ẹ̀ṣin maa nkoja lẹba wa, ti awa si wa ninu aso arami pẹlu ojiṣe Ọlọhun – Ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a – ti wọn ba tí fẹ koja níbi tí a wa ni ọkankan ninu wa yo ba so jilbaabu rẹ kalẹ lati ori rẹ bo oju rẹ, ti wọn ba si ti rekoja wa, a o si si i.»¹ Bàbá Da'ud ni o gbe e jade, ati ọmọ Maajah, Ad-Daraqutni si gbe iru rẹ jade lati ọdọ iya Salamah.

Bákan náà, kò sí aburu kí ó bo ọwọ rẹ méjèèjì pẹlú aṣọ rẹ tàbí nńkan mǐràn, bèè sù ní ó pan dandan fún un láti bo ojú rẹ àti ọwọ rẹ méjèèjì nígbà tí ó bá wà níbi tí àwọn ọkúnrin ajoji bá wà; nítorí pé ihoho ni; nítorí ọrọ Ọlọhun - mimọ ni Fún Ọba tí ọlá Rẹ ga jùlọ -:

{...وَلَا يُنَدِّينَ زَيْنَتُهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ...}

(...wọn kò gbódò sàfí hàn ọsọ wọn àfi fún àwọn ọkọ wọn...) {suratul Nuur: 31.} Ko si iyemeji pe ojú ati atelewọ méjèèjì wa ninu awọn ọsọ ti o tobi jùlọ.

Ojú si ni o lagbara jù, Ọlọhun ti ọla Rẹ ga sọ pé:

{...وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ...}

« ...Nígbà tí ẹ bá sì fẹ bèèrè nńkan ní ọdọ àwọn iyàwó rẹ, ẹ bèèrè rẹ ní ọdọ wọn ní èyìn gágá. Iyẹn jẹ àfòmọ jùlọ fún ọkàn yín àti ọkàn wọn» [Al-Ahzāb: 53].

Sugbọn niti ohun ti ọpọlọpọ awọn obinrin ti sọ di aṣa, nipa gbigbe nńkan si abẹ ibori bí bandeji lati gbe e soke kuro loju wọn, kò ní ipilẹ nínú òfin ẹ̀sìn gẹgẹ bi a ṣe mọ. Tí ó bá sì jẹ pé ó lẹtọọ nínú ẹ̀sìn, Anabi - kí

¹ Baba Daud l'o gba wa, pẹlu onka (1833).

ikẹ àti ọlá Ọlọhun máa bá a - ibá ti sàlàyé rẹ fún ijọ rẹ, kò sì lètò ọ fún un láti dákẹ nípa rẹ.

Ó lẹto fun awon okunrin ati awon obinrin ti won wa ninu harami lati fo aso harami won kuro ninu eerí tabi irú rẹ, ó sì lẹto fun won lati paarò rẹ sí omiran.

Kò sì lẹto fun un lati wo aso kankan ti Zaafulani tabi Oorisi ba kan; nitori pe Anabi – ki ikẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a – ko nipa eyi ninu egbawa Omọ Umar – ki Ọlọhun ba wa yonu si awon mejeeji –.

Ó sì di dandan fún ẹnì tó wà ní ipò Ihrām kí ó jinnà sí ọrò ibàjẹ, iwà ibàjẹ, àti àrìyànjìyàn; nítorí ọrò Ọlọhun- ti ọlá Rẹ ga- tí o so pé:

﴿الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ...﴾

«Hajj sise (wà) ninu awon osu ti a mo ninu esin. Nitórí náà, ẹnìkẹni tí ó bá ẹ é ní ọran-anyàn lórí ara rẹ láti ẹ Hajj ninu awon osu náà, kò gbòdò sí orun ifẹ, (Ibalopo láàrin oko àti aya), rírú òfin àti àrìyànjìyàn nínú isẹ Hajj...» [Al-Baqara: 197].

O sí ni àlàáfíà lati ọdọ Anọbi - ki ikẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a - pe o so pe:

«مَنْ حَجَّ، فَلَمْ يَرْفُثْ، وَلَمْ يَفْسُقْ، رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ».

«Ẹnikẹni ti o ba ẹ Hajj, tí kò ba obinrin lopo, tí kò sì dá ẹsẹ, yoo pada gege bi ojo ti iya rẹ bí i saye ni »¹. Ar-Rafath: Won a máa lo láti tùmọ sí ibálòpò laarin okunrin àti Obinrin àti ọrò àti isẹ ibàjẹ, Al-Fusūq sì ni:

¹ Al-Bukhari lo gba a wa láti ọwọ Abu Hurayrah, kí Allāhu yónú sí i, pẹlu onka (1521), àti Muslim pẹlu onka (1350).

àwọn ẹṣe àti ìyapa Ọlọhun, Al-Jidāl sì ni: ijìyàn nínú ọrọ̀ èké, tàbí nínú ohun tí kò ní ànfàní nínú, sùgbón ní ti ijìyàn lónà tí ó dára jùlọ láti fí ọ̀títọ̀ hàn àti láti tako èké, kò sí aburú nínú rẹ̀, kàkà bẹ̀ẹ̀, ohun tí A pa láṣe ni; nítorí ọrọ̀ Ọlọhun - tí ọ̀lá Rẹ ga jùlọ:-

﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ...﴾

«Pèpè sí ojú ọ̀nà Olúwa rẹ̀ pèlú ogbón ìjìnlẹ̀ (ìyẹn, al-Kur’ān àti sunnah Ànàbí - kí ikẹ̀ àti ọ̀lá Allāhu maa bá a -) àti wáàsí rere. Kí o sì jà wọn níyàn pèlú èyí tó dára jùlọ...» [Surah An-Nahl: 125]

Ó sì jẹ́ eewò fún ọ̀kúnrin tí ó gbé arami láti fí nnkan bo orí rẹ̀ èyí tí yòò lẹ̀mọ̀ ọ; gégé bí i: filà, lawani tàbí irúu rẹ̀, bẹ̀ẹ̀ náà ni ojú rẹ̀; nítorí ọrọ̀ Ànàbí - kí ikẹ̀ àti ọ̀lá Ọlọhun maa bá a - nípa ẹnì tí ó jábọ̀ lat’ori nkán tí o gun ní ojú Arafah tí ó sì kú:

«اغْسِلُوهُ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ، وَكَفُّوهُ فِي ثَوْبَيْهِ، وَلَا تَحْمِرُوا رَأْسَهُ، وَلَا وَجْهَهُ، فَإِنَّهُ يُبْعَثُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلَبَّنًا»

Ẹ wẹ ẹ pẹlu omi ati ewe Sidiru, bakannaa ki ẹ si we e nibi aṣo rẹ mejeeji, bakannaa ẹ kò gbọḍo da nkan bo ori rẹ, tabi oju rẹ; tori wipe wọn o gbe e dide ni ojo igbende Al-kiyaamo ni ẹnì ti yoo maa ṣe Labbaeka (ijẹpe fún Ọlọhun níbi ìjọsìn).¹ Wọn panu pọ le e lori, atipe gbolohun yi ti Muslim ni.

Sugbón Nípa ti wíwà lábẹ̀ òjìjì òrùlẹ̀ mọtò tàbí agbòòrùn tàbí irú wọn, kò sí aburú níbẹ̀, gégé bí wíwà lábẹ̀ atíbàbà àti igi; nítorí ohun tí ó fẹ̀sẹ̀ múlẹ̀ nínú Sọhíh pé wọn fí aṣo ṣe òjìjì bo Anabi - kí ikẹ̀ àti ọ̀lá

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1521), àti Muslim, pẹlu onka (1350).

Olòhun máa bá a - nígbàtí ó sọ Jamratul-Aqabah, bẹ̀ẹ̀ ni ó sì tún fẹ̀sẹ̀ múlẹ̀ láti ọ̀dọ̀ rẹ̀ - kí ìkẹ̀ àti ọ̀là Olòhun máa bá a - pé wọn kọ̀ ipagọ̀ fún un ní Namrah, ó sì sọkale sí abẹ̀ rẹ̀ títi oòrùn fí yẹ kúrò ní àtàrí ní ọ̀jọ Harafah.

O si jẹ eewọ fun ẹnítí o gbe harami nínú àwọn ọkùnrin àti àwọn obìnrin pípa ẹran ìgbé, àti sísẹ̀ ìkúnlọ̀wọ̀ lórí pípa rẹ̀, àti lilẹ̀ e jáde kúrò ní ipò rẹ̀, àti títa kókó ìgbéyàwó, àti ìbálòpò, àti kíkọnu sí àwọn obìnrin àti fífowókàn wọn pẹ̀lú adùn; nítorí Hadīth Uthmān - kí Allāhu yónú sí i-, pé dájúdájú Ànábí - kí ìkẹ̀ àti ọ̀là Allāhu máa bá a- sọ pé:

«لَا يَنْكُحُ الْمُحْرَمُ وَلَا يُنْكَحُ وَلَا يَخْطُبُ»

« Ẹni tí nse ijọ̀sìn Hajj tabi Umrah kò gbọ̀dọ̀ bani ẹ̀ ìgbéyàwó, bẹ̀eni kò gbọ̀dọ̀ fúnni nígbéyawó, bẹ̀eni kò gbọ̀dọ̀ tọ̀rọ̀ iyàwó»¹ Muslim ni o gba a wa.

Tí ẹni ti o gbe arami bá wọ aṣọ tí wọn ti rán, tàbí ó bo orí rẹ̀, tàbí ó lo lẹ̀finda oòrùn dídùn, ni ẹni ti o gbagbe tabi ni ti aimọkan, kò sí fídyá (pípa ẹran itanran) kankan fún un, yóò sì yọ nnkan náà kúrò ní gbogbo ìgbà tí ó bá ti rántí tàbí tí ó bá ti mọ̀. Bákan náà ni ẹni tí ó bá fá orí rẹ̀, tàbí ó gé diẹ̀ nínú irun rẹ̀, tàbí ó gé èékánná rẹ̀ ni ẹni ti o gbagbe tabi ni ti aimọkan, kò sí ẹ̀ṣẹ̀ kankan fún un gégé bí ọ se ní àlàáfíà.

O si jẹ eewọ fun Musulumi - yálà ó jẹ ọkùnrin tàbí obìnrin, yálà ó wà nínú aṣọ harami tàbí kò sí níbẹ̀ - láti

¹ Muslim lo gba a wa, pẹ̀lu onka (1409).

pa ẹran-ìgbé Ilẹ Harami, àti láti ẹ ikúnlówó lóri pípa rẹ pẹlú ohun èlò, tàbí ifowójúwe tàbí irú bẹẹ.

O si jẹ eewọ lati lé e kúrò ní àyè rẹ, o si jẹ eewọ lati ge igi Haram àti ewéko rẹ tútù, àti lati gbé ohun arihe rẹ àfí fún ẹni tí yóò polongo rẹ; nitori ọrọ Anabi - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a – to sọ pe:

«فَإِنَّ هَذَا الْبَلَدَ - يَغْنِي مَكَّةَ - حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، لَا يُعْصَدُ شَوْكُهُ، وَلَا يُفَرُّ صَيْدُهُ، وَلَا يُلْقَطُ لَقَطَتُهُ إِلَّا مَنْ عَرَفَهَا، وَلَا يُخْتَلَى خِلَاهَا»

«Dájúdájú ilú yìi - ìyẹn Makkah - ó jẹ àbèèwò pẹlú èèwọ Ọlọhun títi di ọjó Alqiyaamah, a kò gbọdò gé igi rẹ, a kò sì gbọdò lé ẹranko igbó rẹ, a kò sì gbọdò mú ohun ihé rẹ àyàfi ẹni tí ó bá fẹ fí wẹlọ, a kò sì gbọdò wo ewé rẹ»¹ Wọn fí ẹnu ko le e lori.

Al-Munshid: òun ni amòní, Al-Khala: òun ni koríko tútù, Mina àti Muzdalifah nínú Haram ni wón wà, sùgbón ní ti Arafah nínú ita Haram ni ó wà.

Orí-ọrọ

Nípa ohun tí aláàájì yóò ẹ nígbàtí o bá wọ Makkah àti àlàyé ohun tí yóò ẹ lẹyìn tí o bá wọ Masalaasi Harami bí irọkirika àti àpẹjúwe bí yóò se se .

Tí ẹni tí ó fẹ ẹ Umrah tàbí Hajj bá dé sí Mekkah, wón fẹ kí ó wẹ kí ó tó wọ inú rẹ; nítorí pé Ànàbí- ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - ẹ bẹẹ. Tí o bá dé inú Masjid Al-Haram (mọsalasi ọwọ), sunnah ni fún un pé kí o gbé

¹ Al-Bukhari lo gba a wa, pẹlu onka (1834), àti Muslim pẹlu onka (1353).

ẹsẹ ọtún wọlẹ, kí o sì wí pé: "Pẹlú orúkọ Ọlọhun, kí ikẹ àti ọlẹ máa bá ojisé Ọlọhun, mo sádi Ọlọhun Atóbilólá, àti ojú Rẹ ọlólá àti agbára Rẹ ayérayé kúrò lówó Èsù ẹni-ẹkọ ẹni egbe . Ire Ọlọhun, sí àwọn ilẹkùn ikẹ Rẹ fún mi", Adura yíi kan náà ni yóò wí nígbà tí ó bá fẹ wọ àwọn mósálásí yòókù, kò sì sí àdúà kan pátó fún wíwọ Masjid Al-Haram tí ó fẹsẹ múlẹ láti ọdọ Ànábì - kí ikẹ ati ọlẹ Ọlọhun maa ba a - nínú ohun tí èmi mò.

Tí ó bá ti dé Kaaba (ile Ọlọhun tí o wa ni Makkah), yóò dá Talbiyah (gbólóhùn ijẹpe fún Ọlọhun) dúró kí ó tó bèrẹ Tawwaf (irọkirika ilẹ Ọlọhun), tí ó bá jẹ oní-Tamattu (sìsẹ Umrah pẹlu Hajj nigbakannaa pẹlu bibọ asọ arami silẹ) tàbí oní-'Umrah. Lẹyìn náà, yóò kọrí sí Òkúta Dúdú yóò sì kojú sí i, lẹyìn náà yóò fí ọwọ ọtún rẹ kàn án, yóò sì fí ẹnu kò ó tí ó bá rọrùn, kò sì ní fí idífunfun pa àwọn èniyàn lára. Yóò sọ nígbà tí ó bá fọwọ kàn án pé: "Bismillāhi wallāhu akbar", (ní orúkọ Ọlọhun, àti pé Ọlọhun in ọ Tobi jùlọ) tàbí kí ó sọ pé: "Allāhu akbar". Tí kò bá rọrùn láti fí ẹnu kòó, yóò fí ọwọ rẹ tàbí opa tàbí irú nnkan bèẹ kàn án, yóò sì fí ẹnu ko ohun tí ó fí kàn án náà, tí kò bá sì rọrùn láti fí ọwọ kàn án, yóò nà ọwọ sí i, yóò sì sọ pé: "Allahu Akbar", láí fí ẹnu ko ọwọ rẹ. Ó jẹ Majemu fún àlàáfia Tawaafu pé: kí ẹni tí ó n ẹ Tawaafu wà lórí imọra kúrò nínú egbin kékeré àti egbin nlá; nítorípé Tawaafu dàbí irun ni, àfí pé wọn yònda ọrọ síso nínú rẹ. Kí ó sì fí Ilẹ náà sí apá ọ̀sì rẹ ní àsikò Tawaafu. Tí ó bá sì sọ ní ibèrẹ Tawaafu rẹ pé: "Ọlọhun, fún igbàgbọ nínú Rẹ, àti fún gbígba Tírà Rẹ gbọ, àti fún mí mú àdéhùn Rẹ ẹ, àti fún

títèlè ilànà Ànàbí Rẹ Muhammad – kí ikẹ àti ọlọ́hun máa bá a –" ó dára; nítorípé wón ti gba èyí wa láti ọdọ Ànàbí – kí ikẹ àti ọlọ́hun máa bá a –. Yóò yípo ní ẹẹmeje, yóò sì máa pòsèsè nínú gbogbo àwọn mètẹ̀tẹ̀ta àkókó nínú Tawaafu àkókó, èyí sì ni Tawaafu tí yóò ẹ se nígbà tí ó kókó dé Makkah, yálá ó jẹ ẹni tí ó n ẹ se Umrah ni, tàbí ẹni tí ó n ẹ se Tamattuhu, tàbí ẹni tí ó gbé harami fún Hajj nìkan, tàbí ẹni tí ó pa Hajj pọ̀ mọ Umrah. Yóò sì rìn nínú mērin tí ó kù, yóò bèrẹ olúkúlùkù iyípo láti ibi òkúta dúdú, yóò sì parí rẹ síbẹ.

Ipòsẹ ẹni: iyara rìn pẹlu kí igbesẹ sunmọra wón, ó sì jẹ ilànà fún un kí ó ti aṣọ rẹ bọ abẹ abiya ní gbogbo ipoyi yí, láì ẹ ní ibòmíràn, Ipakaja: oun ni kí ó fí àárín aṣọ rẹ sá bẹ abiya ọtún rẹ, kí ó sì gbé etí aṣọ rẹ méjèjì lé ejika òsì rẹ.

Ati ti o ba ẹ iyemeji nipa onka awọn ipoyi yóò fí lé orí amọdaju, oun naa ni eyi ti o kere ju, nitori naa ti o ba ẹ iyemeji boya o ẹ ipoyi mọta ni tabi mērin, yóò ka à sí mọta, bá yí gélẹ ni yóò ẹ níbí Sa'i. (Ipòsẹ ẹ naa)

Léyìn tí o bá ti parí irokirika yí, yóò da aṣọ iro rẹ padà sí orí ejika rẹ méjèjì, tí etí rẹ méjèjì yóò wà lórí àyà rẹ, síwájú kí ó tó kirun raka méjì ti irokirika.

Ninu ohun ti o yẹ ki a kọ fun awọn obinrin, ti aa si ẹ ikilọ fun wón nipa rẹ ni síṣe Ṭawāf wón pẹlú ọṣọ àti lófíndà, àti àlbo ara daada nígbà tí wón jẹ ihoho. Ó sì jẹ dandan fún wón kí wón bo ara wón, kí wón si fí ọṣọ sílẹ ní àsìkò Ṭawāf àti àwọn ipò mīràn tí àwọn obinrin ti máa n darapọ pẹlú àwọn ọkùnrin; nítorí pé wón jẹ

ihoho àti fitina. Ojú obìnrin sì ni ọ̀sọ̀ rẹ̀ tí ó hàn jùlọ̀, kò sì lẹ̀tọ̀ fún un láti sàfihàn rẹ̀ àfi fún àwọn ẹ̀ni-eèwọ̀ rẹ̀; nítorí ọ̀rọ̀ Allāhu tí Olá Rẹ̀ ga jùlọ̀:

﴿...وَلَا يَبْدِيَنَّ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ...﴾

...wọn kò gbọ̀dọ̀ sàfihàn ọ̀sọ̀ wọn àfi fún àwọn ọ̀kọ̀ wọn... {suratul Nuur: 31}, Kò lẹ̀tọ̀ fun wọn lati ọ̀jẹ̀ wọn lasiko fifi ẹ̀nu kan okuta hajar aswad (dúdú) ti ọ̀kunrin kankan bá n rí wọn. Tí kò bá sì rọ̀run fun wọn lati rí ààyè lati fọ̀wọ̀ kan okuta naa kí wọn sì fi ẹ̀nu kò ó, kò lẹ̀tọ̀ fun wọn lati bá àwọn ọ̀kùnrin dífúnfúnfún, kàkà bẹ̀ẹ̀, kí wọn maa ẹ̀ tawaf ni ẹ̀yin wọn, ẹ̀yí sì loore ju fun wọn, o sì ni ẹ̀san nla ju tawaf (irọ̀kirika ilé Olọ̀hun) ni itosi Kaaba lọ lasiko idífúnfúnfún pẹ̀lu àwọn ọ̀kùnrin. Kò sí nínú ọ̀fin ẹ̀şin lati ẹ̀ şiyàrá rin ati ipakaja asọ̀ ni tawaf miiran yatọ̀ si eyi, bẹ̀ẹ̀ni kò sí ninu sisare laarin Safa ati Marwa, kò sì sì fún àwọn obìnrin; nítoripe Anabi - ki ikẹ̀ ati ọ̀la Olọ̀hun maa ba a - kò ẹ̀ şe Raml ati Idtiba' ayafi ninu tawaf rẹ̀ akọ̀kọ̀ ti o ẹ̀ şe nigbati o de Makkah, ati pe nigba tawaf, ẹ̀ni ti n ẹ̀ şe é gbọ̀dọ̀ jẹ̀ ẹ̀ni tó mó kúrò nínú ẹ̀gbin àti idọ̀ti, ó gbọ̀dọ̀ jẹ̀ oníteríba àti onírẹ̀lẹ̀ fún Olúwa rẹ̀.

Ó sì jẹ̀ nkán tí a fẹ̀ fún un kí ó máa ẹ̀ şe irántí Olọ̀hun àti adura ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ nínú Tawaaf rẹ̀, bí ó bá sì ka nkankan nínú Al-kuraani níbẹ̀ ó dára; kò sì sí irántí pàtọ̀ kan, tàbí adura pàtọ̀ kan, tí ó jẹ̀ ọ̀ranyan nínú Tawaaf(irọ̀kirika) yìi, tàbí òmíràn nínú àwọn Tawaaf, tàbí nínú Sa'yi.

Ní ti ohun tí àwọn ẹ̀nìyàn kan dá sílẹ̀ nípa pípinnu irántí Olọ̀hun kan pàtọ̀ tàbí adura kan pàtọ̀ fún irònká

kòòkan nínú Tawaaf tàbí Sa'yi (iposese) èyí kò ní ipilẹ̀, sùgbón ohunkóhun tí ó bá rọ̀rùn nínú idarukọ̀ Ọ̀lọ̀hun àti adua o ti to. sugbón nígbà tí ó bá dé ìdojúkọ̀ orìgun Al-yamaani, yóò fí ọ̀wọ̀ ọ̀tún rẹ̀ kàn án, yóò sì wí pé: "Bismillahi wallahu akbar", kò sì ní fí ẹ̀nu kò ó. Tí ó bá sì sòro fún un láti fí ọ̀wọ̀ kàn án, yóò fí sílẹ̀, yóò sì máa bá Tawaaf rẹ̀ lẹ̀. Kò ní tọ̀ka sí i, kò sì ní ẹ̀ se takbīr nígbà tí ó bá dé ìdojúkọ̀ rẹ̀; nítorí pé iye kò fẹ̀sẹ̀ múlẹ̀ láti ọ̀dọ̀ Ànábí - kí ike Ọ̀lọ̀hun àti ọ̀lá Rẹ̀ máa ba a - gégé bí a ẹ̀ mò, Ó sì jẹ̀ ohun tí a fẹ̀ràn fún un kí ó máa sọ láàárín orìgun Al-yamaani àti Hajar al-aswad pé:

{...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ 201}

“Olúwa wa, fún wa ní oore ní ayé àti oore ní ọ̀run, kí O sì sọ̀ wa níbi iyà Iná.” [Suratul Baqara: 201]. Gbogbo ìgbà tí ó bá kojá légbẹ̀ẹ̀ òkúta dúdú, yóò fí ọ̀wọ̀ kàn án, yóò sì fí ẹ̀nu kòó, yóò sì sọ̀ pé: "Allahu Akbar". Tí kò bá rọ̀rùn láti fí ọ̀wọ̀ kàn án àti fí ẹ̀nu kòó, yóò tọ̀ka sí i nígbàkúgbà tí ó bá kojá légbẹ̀ẹ̀ rẹ̀, yóò sì sọ̀ pé: "Allahu Akbar".

Kò sí ewu nínú rirọ̀kirika lẹ̀yìn Zamzam àti Makaamọ̀, pàápàá jùlọ̀ nígbà tí àwọn èniyàn bá pọ̀. Mọ̀sáláṣí náà pátápátá jẹ̀ ibi rirọ̀kirika, tí ó bá tilẹ̀ rọ̀kirika ní àwọn ọ̀dèdè Mọ̀sáláṣí náà, iye tó fún un. Sùgbón kí ó rọ̀kirika ní itòsì Ka'ba lóore jù, tí ó bá rọ̀rùn.

Tí o bá parí irọ̀kirika ile Ọ̀lọ̀hun tan, yóò kirun raka méjì lẹ̀yìn ààyè ibuduro Anọ̀bí Ibrahim tí o bá rọ̀run fún un bẹ̀, tí kò bá sì rọ̀run fún un nítorí pípọ̀ èniyàn

àti beẹbẹẹ lọ, yòò kí raka méjèèjì ní èyíkeyi ààyè nínú Mọsalasi, ó sì jẹ sunna pé kí ó ka nínú wọn lẹyin Fatiha

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾

Sọ pé: “Èyin aláìgbàgbó, [suratul-kaafirun:1] Níbi raka akòkò àti

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

Sọ pé: “Òun ni Allāhu, Òkan soṣo. [Al-ikhlas: 1] Ní raka kejì, èyí ni o dára jù, tí o bá sì ka suurah miran yàtò sí àwọn méjèèjì nàà, kò sí iyonu, lẹyin nàà yòò lọ sí ibi òkúta dúdú yòò sì fí ọwọ ọtún rẹ kan án tí o bá rọrùn fún un láti ẹ bẹ; ní títèlẹ àpẹẹrẹ Ànábì - kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a - nínú iyen.

Lẹyin naa yòò jáde lọ sí oke Safa láti ẹnu ọnà rẹ, yòò gùn ún tàbí kí ó dúró níbẹ, gígùn Safa sì dára jù tí ó bá rọrùn, yòò sì ka ní ìbẹrẹ ìrìn àkòkò gbolohun Ọlọhun pe:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ...﴾

« Dájúdájú (àpáta) Sofā àti (àpáta) Mọrwah wà nínú àwọn àrìṣàmì fún ẹsìn Allāhu. (Ọlọhun .» [Al-baqarah: 158].

Wọn sì fẹ kí o da oju kọ Kiblah (ibudajuko) lóri òkè Safa, yio wa yin Ọlọhun, yio si gbe é tobi, yio si sọ pé: "Kòsì ẹni kankan tí o yẹ kí a fí iṣọ̀sìn fún àyàfí Allah, Allah sì ni Ẹni Tí ó Tóbi Jùlọ, kòsì ẹni kankan tí o yẹ kí a fí iṣọ̀sìn fún àyàfí Allah nìkan soṣo, kò sí orogún fún Un, Òun l'ó ni ikápá àti iyin, Ó n sọni di ààyè, Ó sì n pa ni, Òun sì ni Alágbára lóri gbogbo nnkan, kòsì ẹni kankan tí o yẹ kí a fí iṣọ̀sìn fún àyàfí

Allah nìkan soṣo, Ó pé àdéhùn Rẹ̀, Ó sì ran ẹ̀rú Rẹ̀ lówó, Ó sì sẹ̀gun àwọn ọmọ ogun ní Òun nìkan soṣo», "Lẹ̀yìn nàà yóò ẹ̀ àdúà pẹ̀lú èyí tó bá rọ̀rùn fún un, yóò gbé ọwọ̀ rẹ̀ méjèèjì sókè, yóò sì tún irántí àti àdúà yìí sọ (nígbà mètá). Lẹ̀yìn nàà yóò sọkalẹ̀, yóò sì máa rìn lọ sí Marwah tíí yóò fí dé ibi àmi àkókó, ọkùnrin yóò sì yara rìn tíí yóò fí dé ibi àmi ẹ̀lẹ̀keji. Şugbon obinrin, a kò pa á láṣẹ̀ fún un láti yàrá láàrin àwọn àmi méjèèjì; nítorí pé hoho ni. Kàkà bẹ̀ẹ̀, rírìn ni a pa láṣẹ̀ fún un níbi gbogbo iposẹ̀sẹ̀ nàà. Lẹ̀yìn nàà yóò rìn, yóò sì gun oke Marwah tàbí kí o dúró ní ẹ̀gbẹ̀ rẹ̀, Gígún un sì loore ju ti o ba rọ̀run fun un lati ẹ̀ bẹ̀, yoo sọ, yoo sì ẹ̀ lori oke Marwah geḡe bi o ti sọ, ti o sì ẹ̀ lori oke Safa, ayafí kika ayah naa, eyi si ni gbolohun Olohun pe:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ...﴾

«Dájúdájú (àpáta) Sọfā àti (àpáta) Mọ̀wah wà nínú àwọn àrísàṁì fún ẹ̀sìn Allāhu...» [Al-baqarah: 158], eleyii jẹ̀ ilàṅà ofin ẹ̀sìn nígbà tí a bá n gùn òkè Sọfa nínú ipaara àkókó nìkan; láti fí ẹ̀ àfarawé Anọ̀bi - kí ikẹ̀ Olohun àti ọ̀lá Rẹ̀ máa ba a, lẹ̀yìn nàà yóò sọkalẹ̀, yóò sì rìn ní ààyè ìrìn rẹ̀, yóò sì yàrá ní ààyè iyára tíí yóò fí dé orí òkè sofa, yóò ẹ̀ iyẹn ní ẹ̀emeeje, lílọ̀ rẹ̀ jẹ̀ ipaara kan, bẹ̀ẹ̀ ni ipadà rẹ̀ nàà jẹ̀ ipaara kan; nítorí pé Anọ̀bi - kí ikẹ̀ Olohun àti ọ̀lá Rẹ̀ máa ba a - ẹ̀ ohun tí a mẹnù bà, ó sì sọ pé:

﴿خُذُوا عَلَيَّ مَنَاسِكُكُمْ﴾.

""E kẹkọ awọn iṣe Hajj yin lati ọdọ mi"" Ó jẹ ohun tí ó dára láti pọ ní ńsise ńrántí Ọlọhun àti àdúà nínú sisa safa ati mariwa rẹ pẹlú ohun tí ó bá rọrùn fún un, àti pé kí ó wà ní ńmọra kúrò níbi ẹgbin ńlá àti kékeré. Tí ó bá tilẹ sa safa ati mariwa láìsí ńmọra, yóò tó fún un, bẹẹ gẹgẹ ti obinrin ba ri nnkan oṣu tabi ti o n se ẹjẹ ibimọ lẹyin irọkirika ile Oluwa; yoo sa safa ati mariwa, iyen yoo si to fun un; nitori pe ńmọra kii ṣe majemu fun sisa safa ati mariwa, ṣugbọn o jẹ ohun ti o dara lati se gẹgẹ bi o ti ṣiwaju.

Nigbati o ba ti pari irin Sa'y (iposese) rẹ tan, yoo fa irun ori rẹ tabi ki o ge e. Fifa irun ori si ni o lola ju fun ọkunrin, Ṣugbọn ti o ba ge e, ti o si fi fifa irun silẹ fun Hajj, o dara. Ti dide rẹ si Makkah ba wa sunmọ àsikò Hajj, gige irun ni o lola ju fun un ki o le fa iyoku irun ori rẹ ni asiko Hajj; nitoripe Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - nigbati oun ati awọn Saabe rẹ de Makkah ni ọjọ kẹrin oṣu Dhul-Hijjah, o paṣẹ fun ẹnikeṇi ti kò mú ẹran Hadiyya dani pe ki o bọra kuro ninu harami ki o si ge irun rẹ, kò si paṣẹ fun wọn pe ki wọn fa a. Ó jẹ dandan nibi gige irun pe ki o ká rí gbogbo orí, gige apá kan rẹ kò si to, gẹgẹbi fifa apá kan rẹ kò se to. Obinrin, ko si ohun ti a pa ni aṣẹ fun un ayafi gige irun, ohun ti o jẹ aṣẹ fun un si ni pe ki o mu ninu ọkọọkan irun idi rẹ ni iwọn ipari ika tabi ki o dinku ju bẹẹ lọ. Al-Anmulah si ni: ipari ika, obinrin kò si gbọdọ mu ju iyen lọ.

Tí ẹniti o gbe harami bá ti se ohun tí a ti mẹnukàn yii, ó ti parí Umrah rẹ niyen, ó sì ti di ẹtọ fún un gbogbo

ohun tí ó jẹ eewò fún un látarí harami, àyàfi tí ó bá jẹ pé ó mú ẹran itọrẹ dání, dájúdájú yòò wà nínú harami rẹ títi yòò fi parí Hajj àti Umrah papò.

Sùgbón fún ẹni tí ó bá gbé harami fún Hajj nìkan soṣo, tàbí fún Hajj àti Umrah papò, ilànà anọbi ni fún un kí ó fagi lé harami rẹ sí Umrah, kí ó sì ẹ ohun tí ẹni tí ó n ẹ Tamattu' n ẹ, ayafi tí ó bá jẹ pé ó ti mú ẹran itọrẹ dání; nitorí pé Anabi -ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - pa àṣẹ bèẹ fún àwọn saabe rẹ, ó sì sọ pé:

«لَوْلَا أَنِّي سَفَّتُ الْهَدْيَ لَأَحْلَلْتُ مَعَكُمْ».

«Bí kì í bá ẹ pé èmi ti da ẹran itọrẹ wá, dájúdájú èmi ibá túra sí lẹ níbi Arami mi pèlú yín»¹.

Ti obinrin ba ẹ nnkan oṣù tàbí ó ní ẹjẹ ibimọ lẹyìn tí ó ti gbé harami fún Umrah, kò ní ẹ tawaafu ile Oluwa, bèẹ ni kò ní pọ ẹṣẹ láàárín Safa àti Marwa títi yòò fi mọra padà . Tí o bá ti mọra, yòò ẹ tawaafu, yòò pọ ẹṣẹ láàrin Sofa ati Marwah yòò sì gé diẹ kúrò nínú irun orí rẹ, Umrah rẹ sì ti parí pèlú iyen. Sùgbón tí kò bá mọra síwájú ojọ Tarwiyah (ojọ nàà ni ojọ kejọ nínú osun Dhilijjah) , yòò gbé harami fún Hajj láti ibi tí ó ngbe, yòò sì bá àwọn èniyàn jáde lọ sí Mina, yòò sì di ẹni tí ó n ẹ Kiroṣnu. Yòò ẹ gbogbo ohun tí àwọn alalaaji n ẹ bíi dídúró ní Arafat, àti ní Masha'ar (Muzfalifah), bíi jǐjú òkúta Jamarat, síṣùn ní Muzdalifah àti Mina, dídú ẹran, àti gígé irun kúrú. Tí ó bá wá mọra, yòò ẹ tawaafu ile Oluwa, yòò sì se iposẹṣẹ láàárín Safa àti Marwa, tawaafu ẹẹkan àti ipò

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pèlu onka (1568).

seṣe ẹẹkan, iyeṣi si ti to fun un fun Hajj re ati Umrah re patapata; nitori hadith 'A'ishah pe onun naa se nnkan osu leyin ti o gbe harami fun Umrah, ni Anabi - ki ike ati ola Allahu maa ba a - ba so fun un pe:

«أَفْعَلِي مَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ غَيْرَ أَنْ لَا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ حَتَّى تَطْهَرِي»

“Se nkan ti alalaaji n se yato si pe o ko gbodo rokirika ile Olúwa titi ti o fi mo”¹ Won fi enu ko le e lori.

Ti obinrin to wa ninu nkan osu tabi obinrin to nse eje ibimo ba ju oko ni ojo odun ileya, ti o si ge irun re kuru, gbogbo nkan ti o je ewo fun un latari harami ti di eto fun un lati se, gege bi lilo lofin da ati awon nnkan bi be, a fi Ibalopo toko-taya nikan titi ti yoo fi pari ise Hajj re gege bi awon obinrin yooku ti won mo. Ti o ba wa se tawaafu, ti o si sa safa ati marwa leyin to ba ti mo, oko re a wa di eto fun un.

Ori-iwe akori oro

Nipa Idajo gbige arami fun Hajj ni ojo kejo ninu osu Dhul-Hijjah ati jijade lo si Mina.

Ti o ba di ojo Tarwiyah, eyi ti i se ojo kejo osu Dhul-Hijjah, o je ohun ti o ye fun awon ti ko si ninu ipo arami ni Makkah ati awon ara ilu ti won fe se Hajj, pe ki won gbe arami fun Hajj lati ibugbe won; nitori pe awon ore Anabi – ki ike ati ola Olahun maa ba a – te ibudo si Abutah, won si gbe arami fun Hajj lati ibe ni ojo

¹ Al-Bukhari lo gba a wa, pelu onka (305), ati Muslim, pelu onka (1211).

Tarwiyah lórí àṣẹ rẹ – kí iṣẹ ati ọlọlọhun maa ba a – . Ànábì – kí iṣẹ ati ọlọlọhun maa ba a – kò sì pa wọn láṣẹ pé kí wọn lọ sí Ilé Ọlọlọhun kí wọn gbé arami nìbẹ̀ tàbí nìbì Mìzāb. Bẹ̀ẹ̀ gégé, kò pa wọn láṣẹ látì ẹ̀ pípooyí idágbéré nígbà tí wọn n jàde lọ sí Mìná. Tí ó bá jẹ̀ pé iye jẹ̀ ilàná ẹ̀sìn, ibá kó wọn nípa rẹ̀. Gbogbo òore pátá sì wà nínú títèlẹ̀ Ànábì – kí iṣẹ ati ọlọlọhun maa ba a – àti àwọn saabe rẹ̀, kí Ọlọlọhun yónú sí wọn.

Wọn fẹ̀ fún un kí o wẹ̀, kí o sì ẹ̀ ẹ̀mọtótó, kí o sì lo lófíndá nígbà tí o bá fẹ̀ wọ ihram fún Hajj, gégé bí o ẹ̀ máa n ẹ̀ bẹ̀ nígbà tí o bá fẹ̀ wọ ihram látì meeṣat (ni aaye ti a ti má nberẹ̀ ijọsìn Umrah tabi Hajj). Léyìn tí wọn bá ti gbé arami fún Hajj, o wà nínú ilàná anọ̀bì fún wọn látì gba Mìná lọ síwájú kí oòrùn tó yẹ̀ àtárí tàbí léyìn rẹ̀ ní ọjó atẹ̀rùn (Tarwiyah), wọn ó sì máa pọ̀ ní pípẹ̀ Talbiyah títí tí wọn yóò fí ju òkò Jamratul-Ákóbà. Wọn máa kí Irun ọsán (Zhuri) àti Irun irọlẹ̀ (Asr) àti Irun aṣalẹ̀ (Magrib) àti Irun Akisun (Ishai) àti irun idaji (Fajr) ní Mìná, ilàná anọ̀bì sì ní pé kí wọn máa kí irun kòòkan ní àsìkò rẹ̀ ní ẹ̀dínku láì papọ̀, àfi irun aṣalẹ̀ (Magrib) àti irun idaji (Fajr), àwọn wònyí a kì í ẹ̀ wọn ní ẹ̀dínku.

Kò sí iyàtò láàrin àwọn ará Mèkà àti àwọn mǐràn; nitorí pé Anabi -kí iṣẹ ati ọlọlọhun máa bá a- bá àwọn èniyàn tó jẹ̀ ará Mèkà àti àwọn mǐràn kirun àdínkù ní Mìná, 'Arafah, àti Muzdalifah, kò sì pàṣẹ̀ fún àwọn ará Mèkà látì pé irun wọn, tí ó bá sì jẹ̀ pé ó jẹ̀ dandan fún wọn ni, ibá ẹ̀ àlàyé rẹ̀ fún wọn.

Léyìn náà, léyìn tí oòrùn bá ti yọ ní ojọ Àràfá, ẹni tí ó n ẹ hajj yóò mórílé Àràfá láti Míná, ó sì jẹ ilàna anọbi pé kí wọn sọkalẹ sí Namirọ titi tí oòrùn yóò fi yẹ kúrò ní àtàrí, tí iyen bá rọrùn; nítorí iṣẹ Anabi -kí ikẹ àti ọlẹ Ọlọhun maa bá a-.

Tí oòrùn bati yẹ kúrò, o jẹ sunna fun Imaamu tabi arole rẹ lati ẹ khutubah fun awọn eeyan, khutubah ti o ba akoko naa mu, ti yio maa ẹ alaye ninu rẹ ohun ti o jẹ ofin fun alalaaaji ni ojọ yii ati léyin rẹ, o si maa npaṣe fun wọn pẹlu iberu Ọlọhun ati mimọ Ọ ni ọkan soṣo ati ṣiṣe ifokansin fun Un ni gbogbo awọn iṣe, yoo si maa kilọ fun wọn kuro nibi awọn nnkan eewọ Rẹ, o si maa ngba wọn niyanju ninu rẹ pẹlu didi Tira Ọlọhun mu ati sunna Anọbi Rẹ - ki ikẹ Ọlọhun ati ọlẹ Rẹ maa ba a -, ati ṣiṣe idajọ pẹlu awọn mejeeji, ati wiwa idajọ lẹdọ awọn mejeeji ni gbogbo ọrọ; nitori itele Anọbi - ki ikẹ Ọlọhun ati ọlẹ Rẹ maa ba a - nibi gbogbo eyi. Léyin igba naa ni wọn o wa ki Irun ọsan (Zhuri) àti Irun irọlẹ (Asr) ní méjì méjì, ti wọn yio si kí méjèjì pọ ni àsiko irun alakokọ pẹlu Adhan (piperun) lẹẹkan ati Iqamah lẹẹmeji; nitori iṣe Anọbi - ki ikẹ Ọlọhun ati ọlẹ Rẹ maa ba a -. Muslim lo gba a wa lati inu hadiithi Jabir - ki Ọlọhun yonu si i -.

Léyìn náà, àwọn ènìyàn yíò dúró ní Àràfá, gbogbo rẹ si ni ibùdúró àyàfi inú àfonífojì Urana, ó sì jẹ ohun tí o dára láti dojú kọ Kibla àti Òkè Àánú (Jabal Rahmah) bí o bá rọrùn láti ẹ bẹẹ, tí kò bá sì rọrùn láti dojú kọ àwọn méjèjì, yíò dojú kọ Kibla bí kò tilẹ dojú kọ òkè náà, ó sì jẹ ohun tí o dára fún ẹni tí ó n ẹ hajj

ní ibùdúró yí láti sa ipá rẹ ní ìrántí Ọlọhun tí ó jẹ mimọ àti síṣe adua sí i, àti idirebe sí ọdọ Rẹ, kí ó sì gbé ọwọ rẹ méjèjì sókè nígbà tí ó n gbàdúra, bí ó bá sì pe Talbiyyah tàbí kí ó ka diẹ nínú Kuraani, ó dára, Sunnah ni kí ó pọ ní síṣọ pé: "LĀ ILĀHA ILLALLĀHU WAḤDAHU LĀ SHARĪKA LAH(U), LAHUL-MULKU WA LAHUL-ḤAMDU, YUḤYĪ WA YUMĪTU WA HUWA 'ALĀ KULLI SHAY'IN QADĪR"; nítorí ohun tí a gbà wá láti ọdọ Ànábí kí iṣẹ Ọlọhun àti Ọlá Rẹ maa ba pé ó sọ pé:

«خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَأَفْضَلُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

Adua ti o loore ju ni adua ojo Arafa, atipe eyi ti o lola ju ti emi pelu awon anabi to saaju mi ma nse ni: "laa ilaaha illal laahu wahdahu laa shariika lahi, lahul mulku wa lahul amdu, yuhyii wa yumiitu, wa huwa ala kulli shaihin qodiir". Ti o tumo si pe « Ko si olujosin fun Kankan ayaafi Alloohu nikansoso ko si akegbe fun Un, ti E ni ola nse, ti E sini eyin nse, Oun l'O n so ni di alaaye, Oun si l'O n pa ni, Oun sini oba ti o ni ikapa lori gbogbo nkan.¹ O si tun ni alaafi lati odo re - ki iṣẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a – wipe o sọ pé:

«أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ».

“Ọrọ ti Ọlọhun nífẹ́ si julọ merin ni: SUBHAANALLAH, ati ALHAMDULILLAHAH, ati LAA ILAAHA ILLALLOOH, ati ALLAHU

¹ At-tirmidhi lo gba wa, pelu onka (3585).

AKBAR” tí o túmọ sí pé : Mímọ fún Ọlọhun, àti iṣìn fún Ọlọhun , àti pé kòsì ẹnìkòòkan tí o lẹtọ láti jọsin fún ayaafi Ọlọhun àti pé Ọlọhun nìkan lotobi jùlọ.¹

Ó yẹ kí a máa ẹ irántí yíí ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, kí a sì máa tún un sọ pẹ̀lú ìtẹ̀rība pẹ̀lu itaji ọ̀kàn, ó sì yẹ pẹ̀lú kí a máa ẹ àwọn irántí àti àwọn àdúrà tí ó wá láti inú ọ̀fin Ọlọhun ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ní gbogbo ìgbà, pàápàá jùlọ ní ipò yíí ní ọ̀jọ́ òlá yíí, kí a sì yan àwọn irántí àti àdúrà tó gbopon, nínú rẹ̀ ní:

«Afọmọ ni fun Ọlọhun, ati ọpe niti Ọlọhun, Afọmọ ni fun Ọlọhun ti O tobi».

{...لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ 87}

«Kò sí ọlọhun kan tí a gbódò jọsìn fún ní ọ̀nà òdodo àyàfí Ìwọ (Allāhu). Mímọ ni fún Ọ. Dájúdájú èmi wà nínú àwọn alábòsì.» [Suuratul Anbiyaah: 87].

«Ko si ẹniti ijọsin tọsi ayafi Allah, atipe awa ko nii sin ẹlomii yatọ si I, Ti Ẹ ni ikẹ nse, ti Ẹ ni ọlá nse atipe ti Ẹ ni ẹyin to rẹwa nse, ko si ẹniti ijọsin tọsi àyàfí Allaah ni ẹniti a nse afọmọ ẹsin fun Un, koda bi kò tilẹ dùn mọn awọn keferi rara ».

« kò sí ètẹ kankan, kò sì sí agbára kankan àfí pẹ̀lú Ọlọhun»²

{...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ 201}

« Olúwa wa, fún wa ní oore ní ayé àti oore ní ọ̀run, kí O sì sọ wa níbi iyà Iná».

[Suratul Baqara: 201].

¹ Muslim lo gba wa, pẹ̀lu onka (2137).

² Muslim lo gba wa láti ọ̀wọ́ Ibn Zubayr, kí Allāhu yónú sí i, pẹ̀lu onka (594).

* اللَّهُمَّ أَصْلَحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي، وَأَصْلَحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلَحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي، وَاجْعَلْ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ.

«Olòhun, ba mi tun ẹsin mi ẹ, ẹyí tí ó jẹ ìdábò bo fún àlámọ̀rì mi, àti ba mi tun ayé mi ẹ, ẹyí tí í ẹ̀sẹ̀mì mi wà nínú rẹ̀, àti ba mi tun ọ̀run mi ẹ, ẹyí tí ó jẹ ibùpadàsì mi, kí O sì ẹ ẹ̀gbésí ayé ní àlẹ̀kún fún mi nínú gbogbo òòrẹ̀, àti ikú ní ẹ̀sinmì fún mi kúrò nínú gbogbo aburú.»¹

* أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ، وَدَرْكِ الشَّقَاءِ، وَسُوءِ الْقَضَاءِ، وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ.

« Mo sàdì Olòhun kúrò níbi ipónjù àdánwò, àti ibápadé òsì, àti àbúrú kàdàrà, àti inúdídùn àwọn òtá »².
* اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَمِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ.

«;Ire Olòhun, mo wá ẹ̀sọ̀ sí ọ̀dọ̀ Rẹ kúrò níbi ẹ̀dùn ọ̀kàn àti ibànújẹ, mo wá ẹ̀sọ̀ sí ọ̀dọ̀ Rẹ kúrò níbi ikagara àti ọ̀ròjú, mo wá ẹ̀sọ̀ sí ọ̀dọ̀ Rẹ kúrò níbi ọ̀jọ̀ àti ahun, àti níbi ẹ̀sẹ̀ àti ẹ̀rù gbèsè, mo sì wá ẹ̀sọ̀ sí ọ̀dọ̀ Rẹ kúrò níbi kí gbèsè ó borí mi àti ijẹgàba àwọn ènìyàn lórí mi»³

* اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُونِ وَالْجَذَامِ وَمِنْ سَيِّئِ الْأَسْقَامِ.

“Iwọ Olòhun mo fi Ọ wa ẹ̀sọ̀ kuro nibi àbàwọn ara, àti wèrè, àti ẹ̀tẹ̀, àti kuro nibi aburú àwọn àisàn”⁴.

« Iwọ Olòhun, emi ntọ̀rọ̀ amojukuro Rẹ ati ini Alafia ara ni aye ati ọ̀run ».

¹ Muslim lo gba wa lati ọ̀dọ̀ Abu Hurayrah, kí Allāhu yónú sí i, pẹ̀lu onka (2720).

² Al-Bukhari lo gba wa lati ọ̀dọ̀ Abu Hurayrah, kí Olòhun yónú sí i, pẹ̀lu onka (6347).

³ Pẹ̀lu gbólóhùn yìi ni Baba Daud gba wa lati ọ̀dọ̀ baba Umamah Al-Ansari, láísí ọ̀rẹ̀ rẹ̀ (Wa minal-ma'thami wal-maghrām) pẹ̀lu onka (1554).

⁴ Bàbá Daud l'o gba wa, lati ọ̀dọ̀ Anas, kí Olòhun yónu sí i, pẹ̀lu onka (1554).

Ire Olọhun, dajudaju mo n tọrọ àmójúkúrò ati alaafia lọwọ Rẹ ninu ẹsin mi, ayé mi, ará ilé mi, ati dukia mi.

* اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي.

« Olọhun ba mi gbe aleebu mi pamọ ki O si fi aya mi balẹ nibi gbogbo ohun ti npami laya, Olọhun fi isọ Rẹ sọ mi ni iwaju mi, ati ni ẹyin mi, ati ọtun mi, ati osi mi, ati ni oke mi, mo si fi O wa isọra nibi ki a yọ mi pa lati isalẹ mi.¹

* اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي جِدِّي وَهَزْلِي، وَخَطِيئِي وَعَمْدِي، وَكُلَّ ذَلِكَ عِنْدِي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمَقْدَمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخَّرُ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

« Ire Oluwa fi ori jin mi isẹ gidi mi ati awada mi, ati asise mi ati mojomọ mi, ati pe gbogbo eyi wa lọdọ mi, ati ohun ti mo ti se siwaju ati si ẹyin, ati ohun ti mo se ni kọkọ ati ni gbangba, ati ohun ti O mọ nipa Rẹ ju emi lọ. Ire ni O maa nti nkan siwaju, Ire ni O si maa nti nkan si ẹyin, ati pe O lagbara lori ohun gbogbo.²

* اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّباتَ فِي الْأَمْرِ وَالْعَزِيمَةَ عَلَى الرَّشْدِ، وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَحُسْنَ عِبَادَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا وَلِسَانًا صَادِقًا، وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تَعْلَمُ، إِنَّكَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ.

* Ire Olọhun, mo n tọrọ lọwọ Rẹ idurosinsin lori aṣẹ Rẹ ati ini-ipinnu lori itosona, mo si n tọrọ opẹ fún ikẹ Rẹ àti ijòsìn rere, mo si n tọrọ ọkàn mínmọ àti ahòn

¹ Bàbá Daud lo gba wa láti ọdọ Ibn Umar (kí Allāhu yónú sí i), pẹlu onka (5074).

² Abala kan ni ninu hadith tí Muslim gba wa láti ọwọ bàbá Mūsā Al-Aṣ'arī, kí Allāhu yónú sí i, pẹlu onka (2719).

olòdòótó, mo si n be Ọ nínú oore tí Iṛe Ọlọhun mò, mo si n fí Ọ sàbò kúrò nínú aburú tí Iwọ Ọlọhun mò, mo si n toro àforíjìn Re fún ohun tí O mò, dájúdájú Iwọ ni Onímò gbogbo kọkọ¹.

* اللَّهُمَّ رَبَّ النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ، اغْفِرْ لِي ذَنْبِي، وَأَذْهَبْ غَيْظَ قَلْبِي وَأَجْزِنِي مِنْ مُضَلَّاتِ الْفِتَنِ مَا أَحْيَيْتَنَا.

« Mope Iṛe Ọlọhun, Oluwa Anabi Muhammad, kí olá Ọlọhun àti iké Rẹ máa bá a, forí ẹsẹ mi jìn mí, kí O sí mú ibínú ọkàn mi kúrò, kí O sí gbà mí lówọ àwọn àdánwò tó n šini lònà níwọn igbà tí O bá fí wá sípò ààyè».

* اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ.

* Mo pe Iwọ Ọlọhun Oluwa sanmo mejeeje, Oluwa ile mejeeje, Oluwa to ni aga al-arashi to tobi, Ọlọhun wa, Oba gbogbo nkan, Olumu eso ati koro hu jade, Olusọ taorah ati injiil ati al-fur'qooni ti nse Al kuraani kale, mo fí Ọ wa isọra kuro nibi aburu gbogbo nkan to jẹ pe aaso ori re nbe lówọ Re, mo pe Iwọ Ọlọhun Iwọ ni Ọba akọkọ ti nkankan ko gbawaju Re, Iwọ ni Ọba igbeyin ti nkankan ko si leyin Re, Iwọ ni Ọba ti O han, ko si nkankan ni oke Re, Iwọ ni Ọba ti o pamo, ti ko si

¹ At-tirmidhi l'o gba wa láti ọwọ Shaddad ọmọ Aus (kí Allāhu yonú sí i), pẹlu onka (3407).

² Ahmad lo gba wa lati inu hadith Iya Salamah, ki Ọlọhun yonu si i (6/301).

nkankan ti o pamo ju O lọ, ba wa san gbese orun wa ki O si la wa kuro ninu osi¹.

* اللَّهُمَّ أَعْطِ نَفْسِي تَقْوَاهَا، وَزَكِّهَا أَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا، أَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلَاهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْهَرَمِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ.

« Olohun, fun emi mi ni ibèrù Rẹ, kí o sì sọ ọ di mímọ, Ìwọ l'Oóre jùlọ láti sọ ọ di mímọ, Ìwọ ni Aláàbò rẹ àti Olùrànlọwọ rẹ. Olohun, mo fi O wá ìsora kúrò níbi ikàgàrà àti ikóròjú, àti pé mo fi O wá ìsora kúrò níbi ojo síṣe àti ogbó àti ahun, àti pé mo fi O wá ìsora kúrò níbi iyà sààrè².

* اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ أَنْ تُضِلَّنِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْجَنُّ وَالْإِنْسُ يَمُوتُونَ.

« Ìwọ Olohun, Ìwọ ni mo juwọ jusẹ sílẹ fun, Ìwọ nikan náà ni mo sì gbàgbọ, Ìwọ náà sì ni mo gbára lé, ọdọ Rẹ náà sì ni mo tuba lọ, pẹlú Rẹ sì ni mo fi gbógunti. Mo fi iyì Rẹ wá ìṣọ kúrò níbi kí O jẹ kí n sọnú; kò sí èlòmíràn tí ó létọ̀ sí ijọ̀sìn àyàfí Ìwọ, Ìwọ ni Alààyẹ tí kì í kú, àwọn àlùjònnú àti àwọn ènìyàn a sì máa kú³.

* اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَتَّبِعُ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا.

¹ Muslim lo gba wa lati inu hadith Abu Hurairah (Ki Olohun yonu si i), pẹlu onka (2713).

² Muslim lo gba wa lati ọdọ Zaid ọmọ Arqam, ki Olohun yonu si i, pẹlu onka (2722).

³ Muslim lo gba wa láti inú hadith ọmọ Abbas, kí Olohun yónú sí awọn mejeeji, pẹlu onka (2717).

*Ire Olòhun, mo wá ìṣọ sí ọdọ Rẹ kuro nibi imò tí kò ní anfaani, mo sì wá ìṣọ sí ọdọ Rẹ kuro nibi ọkàn tí kò ní ìpayà, mo sì wá ìṣọ sí ọdọ Rẹ kuro nibi ẹmí tí kìì yó, mo sì wá ìṣọ sí ọdọ Rẹ kuro nibi àdúà tí a kì í gbà.¹

* اللَّهُمَّ جَنِّبْنِي مُنْكَرَاتِ الْأَخْلَاقِ وَالْأَعْمَالِ وَالْأَهْوَاءِ وَالْأَدْوَاءِ.

« Ire Olòhun, so mí jìnnà sí ìwà búburú, àti ìṣẹ búburú, àti ifẹkúfẹẹ, àti àrùn búburú².

* اللَّهُمَّ أَلْهِمْنِي رُشْدِي، وَأَعِزَّنِي مِنْ شَرِّ نَفْسِي.

* Olòhun, fi ìmòná mì mò mí, kí o sì sọ mí kúrò níbi aburú araa mì³.

* اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.

* Olòhun fi halaali (ẹto) Rẹ tomi kuro nibi nkan haram Eewo) Rẹ, ki O si fi olá Rẹ sọmi di oloro kuro nibi ohun ti o ba yato si O.⁴

* اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالْقُبَى وَالْعَفَافَ وَالْغِنَى.

* «Ire Olòhun, mo n toro lówó Rẹ, imona, àti ìpayà, àti ikora ẹni ni ijanu, àti iroro»⁵.

* اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالسَّادَ.

* Ire Olòhun, emi n toro lówó Rẹ imona àti idúródéédé⁶.

¹ Èyí jẹ apá kan nínú hadith Zaid omo Arqam, kí Olòhun yónú sí i, èyí tí itòkasí rẹ ti sháájú pẹlu onka (2722).

² At-Tirmidhi lo gba wa lati ọdọ Ziyad omo 'Alaqah, lati ọdọ arakunrin baba re, pẹlu onka (3591).

³ At-tirmidhi lo gba wa láti ọdọ Imran omo Husain, kí Allāhu yónú sí i, pẹlu onka (3483).

⁴ At-tirmidhi lo gba wa nínú hadith Ali (kí Olòhun yónú sí i), pẹlu onka (3563).

⁵ Muslim lo gba wa lati ọdọ Abdullahi omo Mas'ud, kí Olòhun yónú sí i, pẹlu onka (2721).

⁶ Muslim lo gba wa láti ọdọ Ali, kí Allāhu yónú sí i, pẹlu onka (2725).

* اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ، عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ، عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عَيْدُكَ وَنَبِيِّكَ مُحَمَّدٌ ﷺ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عَيْدُكَ وَنَبِيِّكَ مُحَمَّدٌ ﷺ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ كُلَّ قَضَاءٍ قَضَيْتَهُ لِي خَيْرًا.

Olohun, dajudaju emi nbeere gbogbo oore lowo Re, ti isinsinyi ati ti ojo iwaju, eyi ti mo mo ninu re ati eyi ti nko mo, mo si nfi O wa isora kuro nibi gbogbo aburu, ti isinsinyi ati ti ojo iwaju, eyi ti mo mo ninu re ati eyi ti nko mo. Mo si nbeere oore ti erusin Re ati Anabi Re Muhammad (ki ike ati ola Olohun ki o maa baa) toro lowo Re, mo si nfi O wa isora kuro nibi aburu ti erusin Re ati Anabi Re Muhammad (ki ike ati ola Olohun ki o maa baa) ti wa isora kuro nibi re. Olohun, dajudaju emi nbeere Alujanna lowo Re ati ohun ti o le mu ni sunmo on ninu oro tabi ise, mo si nfi O wa isora kuro nibi Ina ati ohun ti o le mu ni sunmo on ninu oro tabi ise. Mo si nbeere lowo Re wipe ki O se gbogbo kadara ti O kadara re fun mi ni oore.¹

* لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

*Ko si eniti ijosi to si ayafi Allah nikan, ko si orogun fun Un, ti E ni ola nse, ti E ni eyin nse, Oun ni njini Oun ni si npani, owo Re ni gbogbo daada wa, Oun ni alagbara lori gbogbo nkan, mimo fun Allaah, eyin ti

¹ Omọ Majah l'o gba a wa láti òdò Aishah, kí Olòhun yónú sí i, pẹlu onka (3846).

Allaah ni, ko si si eniti ijosin tosi ayafi Allaah, atipe Allaah ni O tobi ju, atipe ko si ogbon ko si agbara ayafi pelu Allaah Oba ti O ga ju ti O si tobi¹.

* اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

« Olohun se ike fun Anobi Muhammad, ati fun awon ara ile Anobi Muhammad, ggege bi O ti se ike fun Anobi Ibrahim, ati fun awon ara ile Anobi Ibrahim; dajudaju Iwo ni Oba Eleyin, Oba ti O gbongbon. Ki O si se ibukun fun Anobi Muhammad, ati fun awon ara ile Anobi Muhammad, ggege bi O ti se ibukun fun Anobi Ibrahim, ati fun awon ara ile Anobi Ibrahim; dajudaju Iwo ni Oba Eleyin, Oba ti O gbongbon².

* {...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ 201}

Olúwa wa, fun wa ni oore ni ayé àti oore ni ọrun, kí O sì sọ wa níbi iyà Iná.

[Suratul Baqara: 201].

< Ó sì jẹ fifẹ ní ibùdúró nlá yíí kí ẹnì tí nşẹ ijòsìn Hajj máa tún àwọn ìrántí Olohun àti àwọn adua tí ó ti síwájú sọ, àti ohun tí ó bá joó ní itumọ nínú ìrántí Olohun àti adua àti itọrẹ ikẹ fun Ànábì (kí ikẹ àti ọlà Olohun máa bá a), kí ó sì wo mó adua síşẹ, kí ó sì béèrè rere ayé àti ti ọrun lódò Olúwa rẹ. Ànábì (kí ikẹ àti ọlà Olohun máa bá a), tí ó bá şe adua, ó máa n tún un sọ ní

¹ Al-Bukhari lo gba wa látòdò Ubadah ọmọ As-Samit, kí Allāhu yónú sí i, pelu onka (1154).

² Al-Bukhari lo gba wa láti ọdò Ka'b ọmọ 'Ujrah, kí Allaah yónú sí i, pelu onka (3370).

ẹẹmẹta, nítorínáà ó yẹ kí á fí ẹ ẹ àwòkòşẹ nínú ìyẹn, kí ikẹ àtí ọlá Ọlọhun máa bá a.

Musulumi yóò wà ní ipò yìí ní ẹnì tó ń tẹ́rìba fún Olúwa rẹ -Mímọ̀ ní Fún Un-, tó jẹ onírele sí I, tó sì ro ara rẹ pítì níwájú Rẹ, ó ń retí ikẹ Rẹ àtí àforíjìn Rẹ, ó sì ń bẹrù ìyà Rẹ àtí ìbínú Rẹ, ó ń se ìsìrò ara rẹ, ó sì ń sọ ìrònúpìwàdà òdodo di ọtun; nítorípe ọjó ńlá ní èyí àtí àpẹjọ ńlá, Ọlọhun a máa se ọpọ oore fún àwọn ẹrúsin Rẹ nínú rẹ, a sì máa fí wọn ẹfẹfẹ sí àwọn mọlaika Rẹ, itúsílẹ̀ kúrò nínú iná sì máa pọ̀ nínú rẹ. A kò rí Èsù rí ní ọjó kan tí ó jẹ ẹnì-ìlẹ́kúrò, ẹnì-àìkàsí, àtí ẹnì-ìtẹ̀mọ̀lẹ̀ ju ọjó Arafa lọ, àfí ohun tí a rí ní ọjó Badar; èyí jẹ nítorí ohun tí ó ń rí nínú oore Ọlọhun sí àwọn ẹrúsin Rẹ àtí işẹ-rere Rẹ sí wọn àtí bí itúsílẹ̀ àtí àforíjìn Rẹ ẹ pọ̀ tó.

O wa ninu Sohiihu Muslim, lati ọdọ A'isha kí Ọlọhun yonu sí, dájúdájú Anabi - kí ikẹ Ọlọhun ati ọlá Rẹ máa ba a - sọ pé:

«مَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ مِنْ أَنْ يُعْتِقَ اللَّهُ فِيهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرْفَةَ، وَإِنَّهُ لَلْيَدْنُو ثُمَّ يُبَاهِي بِهِمُ الْمَلَائِكَةَ، فَيَقُولُ: مَا أَرَادَ هَؤُلَاءِ؟».

«Kò sí ọjó kan tí Ọlọhun ti máa ń sọ ẹrú di omnira kúrò nínú iná tó pọ̀ ju ọjó Arafa lọ, dájúdájú Ó máa ń súnmọ̀ wọn, lẹyìn náà, Ó sì máa fí wọn yàngàn sí àwọn malaika, yóò sì wá sọ pé: ‘Kí ni àwọn wònyí fẹ?’»¹.

Ó yẹ kí àwọn Mùsulùmí fí rere han Ọlọhun nínú ara wọn, kí wọn sì yẹpẹrẹ ọtá wọn tii se èsù, kí wọn sì ba inú rẹ jẹ pẹlú púpọ̀ nínú ìrántí Ọlọhun, àdúà, àtí ríròmọ̀ ìrònúpìwàdà àtí ìtọ̀rọ̀ àforíjìn kúrò nínú gbogbo àwọn

¹ Muslim lo gba wa lati ọdọ Aisha, kí Allāhu yónú sí, pẹlu onka (1348).

ẹ̀sẹ̀ àtí àṣìṣẹ̀. Àwọn alálààájì kò sì ní yéé jẹ ẹnì tó n ẹ̀ irántí Ọlọ́hun, àdúà, àtí idẹ̀bẹ̀ síwájú Rẹ̀ ní ibi idúró yìí tí tí tí oòrùn yíó fí wò, tí oòrùn bá tì wò, wón á lọ sí Musidalifa pẹ̀lú ibàlẹ̀ ọkàn àtí ọlá, kí wón sì máa pe Talbiyah púpọ̀, kí wón sì yára ní àwọn ààyẹ̀ tó gbòòrò; nítorí iṣẹ̀ Ànábì - kí ikẹ̀ àtí ọlá Ọlọ́hun máa bá a - Kò sì lẹ̀tọ̀ọ̀ láti kúrò síwájú kí oòrùn tó wò; nítorí pé Ànábì - kí ikẹ̀ àtí ọlá Ọlọ́hun máa bá a - dúró tí tí oòrùn fí wò, ó sì sọ pé:

«خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ».

""E gba ẹ̀kọ̀ awọn iṣẹ̀ Hajj yin lati ọ̀dọ̀ mi""¹

Tí wón bá dé Muzdalifat, wón yòò kí irun Magrib níbẹ̀ ní rakah mẹ̀ta àtí irun Ishai ní rakah méjì ní apapọ̀, pẹ̀lú pipe irun àtí Iqamah méjì ní kété tí wón bá dé ibẹ̀; nítorí iṣẹ̀ Anọ̀bì – kí ikẹ̀ àtí ọlá Ọlọ́hun máa bá a –, yálá wón dé Muzdalifat ní àkókò irun Magrib tàbí lẹ̀yìn tí àkókò irun Ishai bá tì wólé.

Ohun tí àwọn kan nínú àwọn ènìyàn máa n ẹ̀ nípa sísa òkúta tí a fí n ju oko ní kété tí wón bá dé Musidalifa síwájú kí wón tó kírun, àtí gbígbàgbọ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ nínú wón pé èyí bá ọ̀fin mu, àṣìṣẹ̀ nì, kò sì ní ipilẹ̀. Anabi - kí ikẹ̀ àtí ọlá Ọlọ́hun máa bá a - kò pa á lase pé kí wón sa òkúta fún ọ̀n àfí lẹ̀yìn ìgbà tí ó tì kúrò ní Maṣ'ar lọ sí Miná. Ibikíbi tí ènìyàn bá sì tì sa òkúta náà, ó tì tó fún un, kò pọ̀n dandan pé kí á sa á ní Musidalifa, sùgbọ̀n ó lẹ̀tọ̀ọ̀ láti sa á ní Miná. Sunna nì pé kí á sa méje ní ọ̀jọ̀ yìí, tí a ó fí ju Jamratul Akọ̀ba; láti fí ẹ̀

¹ Ìtọ̀kasí rẹ̀ tì síwájú.

àfarawé Anabi -kí iké àti ọlà Ọlọhun máa bá a-. Ní ti àwọn ojọ mēta yòókù, a ó máa sa òkúta mọkànlélógún ní Mìná lójoojúmọ láti fi ju àwọn Jamarat mètètẹta.

Kò yẹ láti wẹ òkúta, kàkà bẹẹ, a máa fi ju ú lài wẹ ẹ; nitoripe a kò rí i gbà wá látòdò Anabi - kí iké ati ọlọ Ọlọhun maa ba a - àti àwọn sàábà rẹ, a o si ni ju pẹlu okuta ti a ti lò.

Alalaaji yòò sun ní Muzdalifah ní alẹ yíi, ó sì lẹtò fún àwọn aláilágbára nínú àwọn obìnrin àti àwọn ọmọdẹ àti àwọn mīràn tó dà bíi wọn láti lọ sí Mina ní iparí ọru; nítorí hadith ‘Ā’ishah àti iyá Salamah àti àwọn mīràn. Sùgbọ́n ní ti àwọn yòókù nínú àwọn alálàájì, a tẹnumọ ọ́n fún wọn pé kí wọn wà nìbẹ tí tí tí wọn yòò fi kirun aarọ, lẹyìn nàà kí wọn dúró ní idí Al-Mash'ar Al-Haram (èyí wa Ni Muzfalifah) , kí wọn sì da ojú kọ Qiblah, kí wọn sì pọ nínú iranti Ọlọhun àti igbe Ọlọhun tobi àti sise adua tí tí ojú ojọ yòò fí là dáadáa. Ati pe a fẹ gbigbe ọwọ mejeeji soke nibi ni akoko sise adura, ati ibikibi ti wọn ba duro si ni Muzdalifah iye ti to fun wọn, ko si je ọranyan lori wọn lati sunmọ Mash'ar tabi ki wọn gun un; nitori ọrọ Anabi - kí iké ati ọlọ Ọlọhun maa ba a -:

«وَقَفْتُ هَاهُنَا - يَعْني عَلَى الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ - وَجَمَعْتُ كُلَّهَا مَوْقِفٌ»

«mo duro ní ààyè yí níbi - iye ni pé ní Al-Mash'ar Al-Haram - àtipe àkójọ papọ gbogbo rẹ ni ààyè idúró»¹ Muslim lo gba a wa ninu sohiihu (tira) rẹ, "Jam'u" ni Muzdalifah.

¹ Muslim lo gba a wa lati ọdọ Jabir, ki Ọlọhun yonu si i, pẹlu onka (1218).

Tí ilẹ bá ti mó dáadáa, wọn yóò darí sí Mina kí oòrùn tó yọ, kí wọn sì má ẹ labbayka (gbólóhùn ijẹpe) lẹpọlẹpọ nínú ìrìn wọn. Tí wọn bá dé Muhassar, a fẹ́ kí wọn yara rìn diẹ.

Tí wọn bá dé Miná, wọn yóò dá Talbiyah dúró níbi Jamratul Aqaba, lẹyìn náà, wọn yóò jù ú nígbà tí wọn bá ẹ̀ẹ̀ dé pẹ̀lú òkúta méje tí wọn yóò jù tẹ̀le ara wọn ní òkòòkan, yóò máa gbé ọwọ̀ rẹ̀ sókè nígbà tí ó bá ń ju òkúta kòòkan, yóò sì máa gbé Ọlọhun tóbi. Ó sì jẹ ohun tí ó yẹ kí ó jù ú láti inú àfónífojì, kí ó fi Kaaba sí apá òsì rẹ̀, kí Miná sì wà ní apá ọ̀tún rẹ̀; nítorí iṣe Anabi - kí ikẹ́ àti ọ̀là Ọlọhun máa bá a -. Tí ó bá sì jù ú láti àwọn apá yòókù, ó tó fún un tí òkúta náà bá ẹ̀ sínú ibi ijùkò náà. Kò sì pọ̀ndandan kí òkúta náà kù sínú ibi ijùkò, sùgbón ohun tí ó jẹ dandan ni pé kí ó ẹ̀ sínú rẹ̀. Tí òkúta náà bá ẹ̀ sínú ibi ijùkò, lẹyìn náà tí ó jáde kúrò níbẹ̀, ó gbà fún un ní ìhàn gbangba ọ̀rọ̀ àwọn onímọ̀. Lára àwọn tí ó sì ẹ̀ àlàyé rẹ̀ kedere ni: An-Nawawī - kí Ọlọhun bawa kẹ ẹ - nínú ìwé Sharhu al-Muhadhab. Òkúta Jamarat yóò sì jẹ bíi òkúta ìta-kòkò, ó sì tóbi diẹ ju ẹ̀wa lọ.

Lẹyin naa, lẹyin síso oko, ni yóò dunbu ẹran adaaya rẹ, o sì jẹ ohun tí a fẹran ki o sọ nigba ti o ba fẹ gun un tabi ti o fẹ dunbu rẹ pe: "BISMILLAHİ WALLAHU AKBAR, ALLAHUMMA HADHA MINKA WA LAKA", èyí tí o túmọ sí pé : « Pẹlu orúkọ Ọlọhun, Ọlọhun ní ọ to bí jùlọ, Irẹ Ọlọhun , ọdọ Rẹ ni eleyii tí wà tí yóò sí padà sí) yóò sì kojú rẹ sì Qiblah. Sunna ni ki a gun rakunmi looro ti a ó fí okun di ẹ̀ẹ̀ osi rẹ to nbẹ

niwaju soke, ati ki a dunbu maalu ati ẹran lori ẹgbẹ osi rẹ. Tí o ba si dunbu rẹ si ibomiiran yatọ si Qiblah, o ti fi sunna silẹ, şugbọn ohun ti o pa yẹn ti tó fun un; nitori pe kikoju nkan si Qiblah nigba didunbu, sunna ni, kii şe ọranyan. Wọn tun fẹran ki o jẹ ninu ẹran adaaya rẹ, ki o fi şe ẹbùn, ki o si fi şe saara; nitori ọrọ Ọlọhun ti ọla Rẹ ga:

(...فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ)

« ... E jẹ nínú rẹ, kí ẹ sì fí bọ aláìlera, tálíkà. [Suratul Hajj: 28], Àsìkò didu ẹran naa si silẹ tí tí dé ìwọ oòrùn ojọ kẹta nínú àwọn ojọ Tashreeq (Iguran), lórí ọrọ àwọn onímọ tí ó tọ jùlọ, nítorí nàà, àkókò tí a fí n du ẹran jẹ ojọ Yawmun-Nahri (igunran àti ipá ẹran) àti ojọ mẹta léyìn rẹ.

Léyìn bẹ , léyìn pípá ẹran Hadaya (ẹran ijọsìn) tan, yóò fa irun orí rẹ tàbí kí o gẹ ẹ, fifa irun ni ó lólá jù; nítorí pé Anabi - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - tọrọ ike àti àforíjìn fún àwọn olufari (lẹmẹta), ó sì tọrọ rẹ fún àwọn olùgẹrun-kuru lẹkan. Gígẹ apá kan nínú irun orí kò tó, şugbọn ó pọn dandan pé kí gígẹ nàà kárí gbogbo orí gégẹ bíi fifa. Ní ti obìnrin, yóò gẹ nínú idírun rẹ kòòkan ní ìwọn orí ika kan tàbí kí ó dínkù síbẹ.

Léyìn jiju òkúta ní 'Aqabah àti fifa irun orí tàbí gígẹ e kúrú, gbogbo nnkan tí ó jẹ èèwọ fún ẹnì tí ó gbé harami nípasẹ harami rẹ yóò di ètọ fún un, àyàfí àwọn obìnrin. Wọn sì maa n pe itúsílẹ̀ yìí ní: Itúsílẹ̀ àkókó. Ó jẹ ilàna Anọbi fún un léyìn itúsílẹ̀ yìí láti lo oòrùn

dídùn, kí ó sì forí lé Makkah, láti lẹ ẹ Tōwafu Ifadòh; nítorí hadith A'ishah, kí Ọlọhun yónú sí i, tó sọ pé:

«كُنْتُ أَطِيبُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لِإِحْرَامِهِ قَبْلَ أَنْ يُحْرَمَ، وَلِحَلِّهِ قَبْلَ أَنْ يَطُوفَ بِالْبَيْتِ»

« Emi a maa fi lẹfinda si Anabi - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - lara fun ihram siwaju ki o to gbe harami, ati fun ipari harami re siwaju ki o to tawaf kaaba (rokirika) »¹ Bukhaari lo gbe e jade ati Muslim.

A si n pe irokirika yii ni: Tawaafu Ifaado, ati Tawaafu Ziyaarah, o si je origun kan ninu awon origun Hajj, Hajj ko si le pe lai si i, oun si ni erongba ninu oro Re Olola wipe:

﴿ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ (29)﴾

« Lẹyin naa, ki won yanju idoti ara won fun ipari ise Hajj won, ki won mu awon eje won se, ki won si yipo Ile Laalee naa. » [Al-Hajj 29].

Lẹyin naa, lẹyin irokirika ile Ọlọhun ati kikirun raka meji lẹyin aaye iduro Anabi Ibrahim, yoo se iposese laarin Sofa ati Marwah ti o ba je pe o je eni ti nse Hajj ibo Arami silẹ lẹyin Umrah (Tamattu'). Iposese yi je fun ijosin Hajj re, iposese akoko si je fun Umrah re.

Safa ati Mariwa kan ko to ninu oro awon onimimo to tonan julo; nitorí hadith Aishah -ki Ọlọhun yonu si i- o so pe: «A jade pelu oje Ọlọhun -ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a-» o wa so hadith naa, o si wa ninu re pe o so pe:

«وَمَنْ كَانَ مَعَهُ هَذِي فَلْيُهَلِّ بِالْحَجِّ مَعَ الْعُمْرَةِ ثُمَّ لَا يَحِلُّ حَتَّى يَحِلَّ مِنْهُمَا جَمِيعًا...»

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pelu onka (1539), ati Muslim pelu onka (1189).

«Ènikèni tí ó bá mú ẹran adáyà dání, kí ó ẹ àrámi Hajj pèlú 'Umrah, lẹyìn nàà kò sì ní tú arámi tití yòò fi parí àwọn méjèèjì papọ»... titi de ibi tí o tí sọ pé:

«قَطَّافَتِ الَّذِينَ أَهَلُّوا بِالْعُمْرَةِ بِالْبَيْتِ وَالصَّافَا وَالْمَرْوَةَ ثُمَّ حَلُّوا ثُمَّ طَافُوا طَوَافًا
أَخَّرَ بَعْدَ أَنْ رَجَعُوا مِنْ مِئَى لِحَجَّتِهِمْ»

« Ni awọn tí wọn bèrè pèlú ‘Umrah ba ròkirika Ilé nàà, wón sì pọ ẹẹẹ láàrin Sọfā àti Mọwah, lẹyìn nàà wón tú. Wón sì tún ẹ iròkirika miiran lẹyìn tí wón ti padà láti Mina fún Hajj wọn.»¹ Bukhari ati Muslim ni won gba a wa.

Ati gbolohun ẹ - kí Olòhun yonu si i - nipa àwọn tí wón dá Umurah lé: “Lẹyìn nàà, wón tún ẹ tawaafu miiran lẹyìn tí wón padà dé láti Mina fún hajj wọn”, ohun tí ó fi tùmò sí ni: iposese láààrin Safa àti Mariwa, gégé bí ọrò tí ó péye jùlọ nínú itumò hadisi yí. Sùgbón ní ti èrò ẹni tí ó sọ pé iròkirika ile Oluwa ti Ifaado ni ó ní lókàn pèlú èyí, kò tònà; nítorí pé iròkirika ile Oluwa ti Ifaado jẹ orígun fún gbogbo ènìyàn, wón sì ti ẹ é. Sùgbón ohun tí a fẹ sọ níbè ni pé ohun tó kan ẹni tó n ẹ hajj Tamattu, èyí tí í ẹ iposese láààrin Safa àti Mariwa ní ìgbà kejì lẹyìn tí a bá ti padà dé láti Mina láti fi parí hajj ẹ. Èyí sì hàn kedere, ọpẹ ni fún Olòhun, òun sì ni èrò ọpọlọpọ àwọn onímímò.

ohun ti o n fi ododo eleyii han pẹlu ni ohun ti Bukhaari gbe jade nínú Sọhiihu ẹ ni muhallaq ti wón fi rinlẹ, láti ọdọ ọmọ Abbaas - ki Olòhun ba wa yonu si awọn mejeeji -, pe wón bi i leere nipa Hajj

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1556), àti Muslim pẹlu onka (1211).

Tamattuhi, o wa sọ bayi pe: «Àwọn Muhajirun (awọn Musulumi ti wọn wa láti ilú Makkah) Ansaar (Awọn musulumi tí wọn jẹ àrà Modinah) àti àwọn iyàwó Anabi - ki ikẹ ati igẹ Ọlọhun maa ba a-, gbé aniyan ninu hajji idágbéré, àwa náà sì gbé aniyan. Nígba tí a dé Makkah, Ojiṣe Ọlọhun - ki ikẹ ati igẹ Ọlọhun maa ba a- sọ pé: ‘È sọ aniyan Hajj yín di umrah, àyàfi ẹnì tí ó bá mú ẹran ijosin dání.’ A sì rọkirika Ilé Ọlọhun àti Safa àti Mariwat, a sún mọ àwọn obinrin, a sì wọ aṣọ wa. O sì sọ pé: ‘Eni tí ó bá mú ẹran ijosin dání, kò ní le bọra sílẹ títí di igbà tí ẹran náà yóò fí dé ibi pípa rẹ.’ Léyìn náà, ó pàṣẹ fún wa ní àṣálẹ ojọ Tarwiyah pé kí a tún gbé aniyan Hajj. Nígba tí a bá sì parí àwọn iṣẹ Hajj náà tán, a padà wá, a sì rọkirika Ilé Ọlọhun àti Safa àti Mariwat»¹. Oun ti a fẹ ninu rẹ lo pari sibi, o si jẹ ohun tó hàn gbangba nipa ṣiṣe Sa'i lèṣemejì fún al-mutamatti', Ọlọhun lo sì mọ ju.

Ní tí èyí tí Muslim gba wa láti ọdọ Jaabir -ki Ọlọhun yonu si i-: ««Anabi - ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a - àti àwọn saabe rẹ kò ṣe tawaafu láàrin Sọfa àti Marwah àfi irọkirika kan ṣoṣo»»², Tawaafu wọn àkókó, ni wan fí sọrí àwọn tí wọn fa ẹran ijosin lówó nínú àwọn Saabe; nítorí pé wọn wà lórí harami wọn pẹlú Ànábì - ki ikẹ àti ọlá Ọlọhun máa bá a - títí wọn fí bọra sílẹ kúrò nínú hajji àti umrah méjèjè papò, bèẹ̀ ni Ànábì - ki ikẹ àti ọlá Ọlọhun máa bá a - ti gbé harami fún hajji àti umrah, ó sì pa àwọn tí wọn fa ẹran ijosin

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1572).

² Muslim lo gba wa pẹlu onka (1215).

lówó láṣe pé kí wọn gbé harami fún hajji pèlú umrah, àti pé kí wọn má ṣe bọra sílẹ̀ títí wọn yóò fí bọra sílẹ̀ kúrò nínú méjèèjì papọ̀; Al-Qaarin, ẹni tí ó pa Hajj àti Umrah pọ̀, kò sí Sa'i (iposese) kankan lórí rẹ̀ àfí ẹyọ kan ṣoṣo, gégé bí ó ṣe wà nínú Hadith Jaabir tí a mẹnù bà àti àwọn Hadith ododo mǐràn.

Bèè gégé ni ẹni tí ó ṣe Hajj Ifrad (tí ọ da ìjọsìn Hajj se Lai pa a pọ mọn Umrah) tí ó sì wà pèlú harami rẹ̀ títí di ọjọ ọdún, kò sí fún un ju iposese kan ṣoṣo lọ. Tí ẹni tí ó nṣe Qiran àti Ifrad bá sì ṣe iposese lẹyìn Tawaf al-Qudum, èyí yẹn yóò tó fún un kúrò nínú ṣíṣe iposese lẹyìn Tawaf al-Ifadah. Èyí sì ni ìṣòkan láàrin hadisi méjì ti Aisha àti ọmọ Abbas pèlú hadisi Jabir tí a mẹnùbà, pèlú èyí ni àìbáramu yóò fí kúrò, tí a ọò sì lè ṣíṣe pèlú gbogbo àwọn hadisi nàà pátápátá.

Lára nńkan tí ó fí idí ìpanupọ̀ yí múlẹ̀ ni pé hadiisi méjèèjì ti Aisha àti ọmọ Abbaas jẹ hadiisi méjì tó ní àlàáfíà, wọn sì ti fí iposese èlẹ̀ẹ̀kẹ̀jì rinlẹ̀ fún ẹni tó n ṣe Hajj Mùtámótì'u, nígbàtí ohun tó hàn nínú hadiisi Jaabir kọ èyí. A sì máa n gbé ìfirinlẹ̀ ṣáájú ìsẹ̀ni, gégé bí ó ti fẹ̀sẹ̀ rinlẹ̀ nínú ìmọ̀ méjèèjì ti Usūl àti Mustalah al-Hadiith. (Ọ̀un ni ipilẹ̀ imọ̀ Frua ati imọ̀ hadith) Ọlọhun sì ni Aṣekóngé sí ohun tó tọ̀nà, kò sì sí agbára tàbí okun àyàfí pèlú Ọlọhun.

Abala Àkòrí ọrọ

Alaye ohun tí ọ lọla ju lọ tí Alaalaji ní láti ẹ ní ọjọ iduran.

Ohun tí ó lọlá jù fún ẹni tó ń ẹ hají ní kí ó to àwọn nńkan méréń wònyí ní sísẹ-n-tẹlé ní ọjọ ọdún gégé bí a se sọ ọ: kí ó kókó bèrẹ pẹlú jiju Jamratul Aqabah, léyìn nàà kí ó du ẹran, léyìn nàà kí ó fàrí tàbí kí ó din irun rẹ kù, léyìn nàà kí ó ẹ Tawaafu ilé Ọlọhun àti iposẹẹ léyìn rẹ fún ẹni tí ó ẹ tamattu', bẹẹ gégé fún ẹni tí ó ẹ ifroodu àti kiroonu tí wọn kò bá ti sa pẹlú tawaafukuduum. Tí ó bá sì gbé àwọn kan nínú àwọn nńkan wònyí sáájú àwọn kan, iyen lẹtoọ fún un; nítorí pé iyònda ti fẹsẹ múlẹ láti ọdọ Ànábì – kí ikẹ àti ọlá Ọlọhun máa bá a – nípá iyen. Sísíwájú iposẹẹ lé Tawaafu lóri nàà wà nínú iyen; nítorí pé ó jẹ ọkan lára àwọn nńkan tí a ń ẹ ní ọjọ ọdún, ó sì ti wọ abẹ ọrọ Sọhábi pé: “Wọn kò bí í ní ọjọ yẹn nípá nńkan kan tí a ẹ sáájú tàbí tí a fà sẹyìn bí kò ẹ pé ó sọ pé:”

«افْعَلْ وَلَا حَرَجَ»

«Se é, kò sì sí wàhálà»¹, Àti pé nítorí pé ó jẹ lára àwọn nńkan tí ìgbagbe àti àimọ ti máa ń ẹlẹ, ó sì pọn dandan pé kí ó wọ inú gbogbogbòò yí; nítorí iròrùn àti idẹra tí ó wà nínú rẹ.

Ati pe o ti fẹsemulẹ lati ọdọ Anabi- ki ikẹ Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a- pe wọn bí i leere nipa ẹni tí o sa

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (83), àti Muslim pẹlu onka (1306).

safa ati mariwa şiwaju ki o to rọkirika ile Oluwa, o si sọ pe:

«لَا حَرَجَ»

"Kò sí ẹ̀şẹ̀"¹ Bàbá Daud ni o gbe e jade, lati inu hadith Usamah ọmọ Sharik pẹlu ẹgbawa ti o ni alaafia, eyi si mu ki o han gbangba pe o wa ninu akopo gbogbogboo lai si iyemeji, Ọlọhun si ni Olu fini se deede .

Àwọn nnkan tí alalaaji fi máa n bọ aṣọ harami sílẹ̀ pátápátá jẹ mètá, àwọn ni: jiju òkúta níbi Jamratul Akoba, fifa orí tàbí gígé irun kúrú, àti sísẹ Tọwafu Ifadọh pẹlú iposẹsẹ lẹyìn rẹ. Tí ó bá ti ẹ àwọn mètẹ̀ẹ̀ta wònyí tan, gbogbo nnkan tí ó jẹ èèwò fún un nítorí iwọṣọ harami yóò di ẹ̀tọ́ fún un gẹgẹbii sisunmọ obínrin, lilo lófinda àti àwọn mǐíràn. Eni tí ó bá sì ẹ mėjì nínú wọn, gbogbo nnkan tí ó jẹ èèwò fún un nítorí iwọṣọ harami yóò di ẹ̀tọ́ fún un, àfi isunmọ obínrin, a sì n pe èyí ní: Ibọra-sílẹ̀ Àkókó.

Ó sì jẹ fifẹ̀ fún aláàájì mímu nínú omi samsam àti mímu rẹ ní àmuyó, àti sísẹ adura pẹlú èyí tí ó bá rọ̀rùn fún un nínú adura tí ó sanfaani,

«مَاءَ زَمَزَمَ لِمَا شَرِبَ لَهُ».

"Omi zamzam wa fun ohunkohun ti a ba tori rẹ mu u ni."² Gẹgẹ bi o ẹ wa ninu sọhiihu Muslim lati ọdọ Abu Dharr: pe Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - sọ nipa omi zamzam pe:

¹ Bàbá Daud lo gba a wa, pẹlu onka (2015).

² Ọmọ Maajah lo gba wa lati ọdọ Jaabir ọmọ Abdullah- ki Ọlọhun yonu si i-, pẹlu onka (3062).

«إِنَّهُ طَعَامٌ طَعْمٌ».

"Dájúdaju titowo rẹ jẹ ounjẹ to dun"¹. Bàbá Dawood safikun pe:

«وَشِفَاءٌ سَقَمٌ».

“iwosan ni fun aisan”².

Lẹyin Tawaafu Ifadah, àti Sa'y fún ẹnì tí ó bá wà fún, àwọn alalaaǝi yòò padà sí Mina, wọn yòò sì dúró níbẹ̀ fún ojó mẹ̀ta pẹ̀lú àwọn òru rẹ̀. Wọn yòò máa ju àwọn Jamarat mètẹ̀tẹ̀ta ní ojó kòòkan nínú àwọn ojó mẹ̀ta náà lẹyin tí oòrùn bá ti yẹ àtàrí, ó sì jẹ dandan kí wọn tẹ̀lẹ̀ itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ ní jìjù rẹ̀.

Yòò bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú Jamrah àkòkò: òhun ni èyí tí ó tẹ̀lẹ̀ mosalasi Al-Khaif, yòò sì jù ú pẹ̀lú òkúta méje tẹ̀le ara wọn, yòò máa gbé ọwọ̀ rẹ̀ sókẹ̀ pẹ̀lú òkúta kòòkan. Nínú ilàna anọ̀bi ni kí ó sún sẹyin kúrò níbẹ̀, kí ó fì sí apa òsì rẹ̀, kí ó kojú sí Qiblah, kí ó gbé ọwọ̀ rẹ̀ méjẹ̀jẹ̀i sókẹ̀, kí ó sì pọ̀ nínú àdúà àti irawọ̀ èbẹ̀.

Lẹyin náà ni yòò jù oko eleেকেji গেগে bii alakoko, bẹ̀e ní o jẹ sunnah pé kí ò sún síwájú díẹ̀ lẹyin jùjú rẹ̀, yòò sì fì sí apa ọ̀tún rẹ̀, yòò sì da ojú kọ Qiblah, yòò sì gbé ọwọ̀ rẹ̀ méjẹ̀jẹ̀i sókẹ̀, yòò sì se àdúà púpọ̀.

Lẹyin náà yòò ju òkúta ẹ̀lẹ̀kẹ̀ta náà, kò sì ní dúró níbẹ̀.

Lẹyin náà ni yòò ju awọn òkúta ní ojó keji nínú àwọn ojó (Tashriq) lẹyin irun osan , gégé bí ó ti jù wọn

¹ Muslim lo gba a wa, pẹ̀lu onka (2473).

² Ó túmọ̀ sí: Abu Daa'ud At-Toyālisi, òun sì ni ó gbé e jáde nínú hadith itàn gbigba I'slām Abu Dharr (kí Allāhu yónú sí i). Wo Musnad Bàbá Daa'ud At-Toyālisi pẹ̀lu oúnka (459).

ní ojò kinni, yóò sì ẹ̀ bẹ níbi (jamrat) kinni àti ikeji gégé bí ó ti ẹ̀ ní ojò kinni; láti fí ẹ̀ àfarawé Anabi kí ike Olòhun àti olá Rẹ ko máa ba .

Jijú òkúta ní àwọn ojò méjì àkókó nínú àwọn ojò Tashreeq jẹ ọ́ranyan nínú àwọn ọ́ranyan Hajj, bẹ̀ gégé ni sí sùn sí Mina ní alẹ̀ àkókó àti ikeji jẹ ọ́ranyan, ayàfí fún àwọn onipèsè-omi àti àwọn darandaran àti àwọn tó jọ wọn, kò jẹ ọ́ranyan.

Léyìn nàà, léyìn síso oko ní ojò méjèèjì nàà, ẹnikẹni tí ó bá fẹ̀ láti kanjú kúrò ní Mínà, wọn yònda fún un, yóò sì jáde kúrò kí oòrùn tó wọ. Ẹnikẹni tí ó bá sì lora, tí ó sì sùn ní òru kẹta, tí ó sì sọ àwọn oko ní ojò kẹta, èyí ni ó lólá jùlọ, tí ó sì ní ẹsan nílá jùlọ, gégé bí Olòhun Atóbilólá ẹ̀ wí pé:

{وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِنَّهُمْ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِنَّهُمْ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى...}

« Ẹ ẹ̀rántí Allāhu láààrin àwọn ojò tó ní ònkà. Nítorí nàà, ẹni tí ó bá kánjú (ẹ̀ é) fún ojò méjì, kò sí ẹ̀sẹ̀ fún un. Ẹni tí ó bá kẹyìn (tí ó dúró di ojò kẹta), kò sí ẹ̀sẹ̀ fún ẹni tí ó bá bẹ̀rù...» [Al-Baqorah: 203], Ati nitoripe Anabi - ki ike ati olá Olòhun maa ba a - yonda fún àwọn èniyàn láti kanju, şugbón oun fúnrarẹ̀ kò kanjú; kàkà bẹ̀, ó dúró sí Mina títi ó fí ju awọn Jamarat ní ojò kẹ̀tálá léyìn tí òrun ti yẹ̀ kúrò ní àtàrí, léyìn nàà ni ó kúrò sáájú kí ó tó kirun Suhr.

O si lẹ̀to fun alábojútó ọ̀mọ̀kùnrin kekere ti kò lagbara lati sọ oko funra rẹ̀ pé kí ó ba a sọ oko Jamarat al-Aqaba ati gbogbo awọn Jamarat yoku léyìn igba ti o ba ti sọ oko ti ara rẹ̀, bakannaa ni ọ̀mọ̀binrin kekere ti

kò lagbara lati sọ oko, alábojútó rẹ yoo ba a sọ oko fun un; nitori hadith Jabir - ki Ọlọhun yonu si i -, to sọ pe: «حَجَّجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، وَمَعَنَا النِّسَاءُ وَالصِّبْيَانُ، فَلَبَّيْنَا عَنِ الصِّبْيَانِ وَرَمَيْنَا عَنْهُمْ»

«A ẹ Hajj pèlú ojişẹ Ọlọhun - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a -, àwọn obinrin àti àwọn ọmọdẹ sì wà pèlú wa, a wa pe Talbiyah fún àwọn ọmọdẹ, a sì sọkò fún wọn»¹ Ọmọ Mājah ni o gbe e jáde.

O si lẹto fun ẹni tí kò lagbara lati sọ oko nitori aare tàbí ojọ ori tàbí oyun lati wá ẹnikan ti yoo ba a sọ oko; nitori ọrọ Ọlọhun ọba tó ga:

(فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ...)

« Nítorí náà, ẹ bẹ̀rù Allāhu bí ẹ bá ẹ lágbara mọ ». [At-Tagoobun: 16], Àwọn wònyí kò ní agbára láti bá àwọn èniyàn dí pò ní bí Jamarat, àsìkò ijùko yòò sì kojá, kò sì sí àşẹ nínú èsìn pé kí wón san án padà, fún idí èyí, ó yònda fún wón láti yan aşojú, èyí yàtò sí àwọn işẹ Hajj yòókù. Kò yẹ kí ẹni tí ó gbé harami yan aşojú tí yòò bá a ẹ é, kódà bí ó jẹ pé Hajj àfisùn ni ó n ẹ; nítorí pé ẹnikẹni tí ó bá gbé harami fún Hajj tàbí Umrah, kódà bí méjèèjì jẹ işẹ àfisùn, ó di dandan fún un láti parí méjèèjì; nítorí ọrọ Ọlọhun - tó ga - pé:

(وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ...)

« Ẹ ẹ àşepé işẹ Hajj àti ‘Umrah fún Allāhu...» [Súrātu Al-Baqarah: 196] Àsìkò rirokirika ile Ọlọhun àti As-Sa'y kí í kojá, yàtò sí àsìkò oko síso.

¹ At-Tirmidhi lo gba wa, pẹlu onka (927).

Şùgbón ní ti diduro ní Arafah, àti sísun ní Muzdalifah àti Mina, láìşé àní-àní pé àsikò wọn a máa kojá lọ, şùgbón wíwà aláìnílágbára ní àwọn ibi wònyí şeése bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pẹ̀lú wàhàlà, tó yàtò sí jiju òkúta fúnra rẹ̀; àti nítoripé yíyan aşojú nínú jiju òkúta ti wáyé látòdò àwọn asiwaju rere fún ẹ̀ni tí ó ní àwíjàrẹ̀, láìdàbí ti àwọn isẹ̀ yòókù.

Àti pé ijòsìn jẹ̀ ikoraduro lórí bo ba tí se wa lọdọ aşòfin, kò lẹ̀tọ̀ fun ẹ̀nikẹ̀ni láti dá nkankan gbé kalẹ̀ nínú rẹ̀ gégé bí ilàna ẹ̀şin àyàfí pẹ̀lú ẹ̀rì, o si lẹ̀tọ̀ fun abanijuko lati sọ oko fun ara rẹ̀, lẹyin naa fun ẹ̀ni tí ó n ba jùkó fún, níbi jamarat kọọkan nínú àwọn jamarat mètẹ̀ẹ̀ta, nígbà tí ó wà ní ibùdó kan náà, kò si jẹ̀ dandan lórí rẹ̀ lati parí sisọ̀ àwọn jamarat mètẹ̀ẹ̀ta fún ara rẹ̀ tán, kí ó tó padà wá sọ ọ̀ fún ẹ̀ni tí ó n ba jùkó fún, gégé bí ọ̀rọ̀ àwọn onímọ̀ tí ó ní itẹ̀wọ̀gbà jùlọ̀; nítorí àìsì ẹ̀rì tó fí dandan, àti nítorí isòro àti wàhàlà tí ó wà nínú rẹ̀, Ọlọhun Alápónmọ̀le sì wí pé:

{...وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ...}

«...kò sì kó ìdààmú kan kan ba yín nínú ẹ̀sìn...» [Al-Hajj: 78]. « Anọ̀bi- ki ike Ọlọhun ati ọ̀la Rẹ̀ máa bá a-sọ pe » :

«يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا».

“E maa şe idẹkun fun awọn èyàn, ẹ ma şe fí ara ni wọn”¹. Nítorí pé iyẹn kò jẹ ohun tí a gbà ròyìn láti ọ̀dò àwọn saabe ojìşé Ọlọhun – ki ike àti ọ̀lá Ọlọhun máa bá a – nígbà tí wọn ju òkò dipo àwọn ọ̀mọ̀dé wẹ̀wẹ̀

¹ Al-Bukhari lo gba a wa nínú hadith Anas, kí Allāhu yónú sí i, pẹ̀lu onka (69).

wọn àtí àwọn aláílágbára nínú wọn. Tí wọn bá sì tí ẹ̀ iyẹn, wọn íbá gbà á rọ̀yìn; nítorí pé ó jẹ́ ọ̀kan lára àwọn nńkan tí ọ̀kan àwọn ènìyàn máa ń fà sí láti rọ̀yìn. Allāhu sì nímò jùlọ.

Ori- Ọrọ

Nípa ọ̀ranyan itanran lórí ẹnì tó ń ẹ̀ hajji Tamattu'i àtí tí Kirọ̀nu.

Ọ̀ranyan ni fun ala'alaji tí ó bá ń ẹ̀ Hajj Tamattu' tàbí Qiran - tí kò bá sì jẹ́ ọ̀kan nínú àwọn olùgbé ilẹ̀ Haram - kí ó pa ẹ̀ran kan. Èyíun ni: ẹ̀ran kan, tàbí idá meje rākúnímí, tàbí idá meje mààlùù. Ó sì jẹ́ ọ̀ranyan kí èyí jẹ́ láti inú owó halaali tí ó mó; nítorí pé Ọ̀lọ̀hun tí Ọ̀lá Rẹ̀ gaju lọ, Mímó ni, kò sì ní gba nkankan àfí èyí tó bá mó.

O yẹ fun Musulumi lati jina si bibi awon eniyan leere fun ebun tabi nnkan miran, yala won je o ba ni tabi elomiran, ti Olohun ba ti se ohun rorun fun un ninu dukia re ti yio fi je ki o roro kuro nibi ohun ti nbẹ lowo awon eniyan; nitori ohun ti o wa ninu awon Hadith pupo lati odo Anabi - ki ike Olohun ati ola Re maa ba a - nipa bibu ibeere ati alebu re, ati yiyin eniti o ba gbe e ju silẹ.

Tí oni-Tamattu' àtí oni-Qiran kò bá lágbára ẹ̀ran itọ̀rẹ̀, ó jẹ́ ọ̀ranyan fún un láti gba ààwẹ̀ ojọ mẹ́ta lásìkò Hajj àtí méje tí ó bá padà sódò àwọn ẹ̀bí rẹ̀, ó sì ní àṣàyàn nípa gbígba ààwẹ̀ mètẹ̀ẹ̀ta náà, tí ó bá fẹ́, ó lè gbà á ṣàájú ojọ Nahri, tí ó ba sì fẹ́, ó lè gbà á ní àwọn ojọ Taṣriiq mètẹ̀ẹ̀ta, Allahu Ta'ala sọ pe:

﴿...فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ...﴾

«...Enikèni tí ó bá ẹ̀ ʻUmrah àti Hajj nínú oṣù iṣẹ́ Hajj, ó máa fí èyí tí ó bá rọ̀rùn nínú ẹ̀ran ẹ̀ ọ̀rẹ̀. Ẹ̀ni tí kò bá rí (ẹ̀ran ọ̀rẹ̀), kí ó gba ààwẹ̀ oṣo mèta nínú (iṣẹ́) hajj, méje nígbà tí ẹ̀ bá darí wálẹ̀. Iyẹn ni (ààwẹ̀) mẹwàà tó pé. Iyẹn wà fún ẹ̀ni tí kò sí ẹ̀bí rẹ̀ ní Mòsàlási Haram...» [Al-Baqarah: 196] Aayah.

O wa ninu iwe Saheeh Al-Bukhari, lati oṣo Aisha ati oṣo Umar - ki Oṣohun yonu si won - won so pé:

«لَمْ يَرْخَصْ فِي أَيَّامِ النَّسْرِيقِ أَنْ يُصِمْنَ إِلَّا لِمَنْ لَمْ يَجِدِ الْهَدْيَ»

«A o yònda gbígba aawẹ̀ ní àwọn oṣo Tashriq, àfi fún ẹ̀ni tí kò bá rí Hady (Ẹ̀ran itọ̀rẹ̀) »¹, Èyí sì wà ní ipò ọ̀rọ̀ tí a gbé taara lo sí oṣo Anabi -ki ikẹ́ ati ọ̀la Oṣohun maa ba a-, ohun tó dára jù ni pé kí ó gbé aawẹ̀ àwọn oṣo mèta náà síwájú oṣo Arafah, kí ó lè jẹ́ ẹ̀ni tí kò gbààwẹ̀ ní oṣo Arafah; nítoripé dajudaju Anabi -ki ikẹ́ ati ọ̀la Oṣohun maa ba a- dúró ní oṣo Arafah ní ẹ̀ni tí kò gbààwẹ̀, ó sì kò nípa gbígba aawẹ̀ oṣo Arafah ní Arafah, àti pé nítoripé àìgbààwẹ̀ ní oṣo yí máa fún un ní okun púpọ̀ síí lórí irántí (Oṣohun) àti síṣe àdúà. Ó yònda láti gba aawẹ̀ àwọn oṣo mèta tí a mẹnú bà yẹn ní tẹ̀lẹ̀-ń-tẹ̀lẹ̀ tàbí ní aitele ra won , gégé bẹ̀e náà ni aawẹ̀ oṣo méje, kò jẹ́ ọ̀ranyàn lórí rẹ̀ láti gbà á ní tẹ̀lẹ̀-ń-tẹ̀lẹ̀, sùgbón ó yònda láti gbà á ní tẹ̀lẹ̀-ń-tẹ̀lẹ̀ tàbí ní pípín-ká; nítoripé dajudaju Oṣohun -Mímó ni Fún Un- kò fí gbígba á ní

¹ Al-Bukhari lo gba a wa, pẹlu onka (1998).

tèlè-n-tèlè ẹ̀ ẹ̀ májẹmú, gégẹ̀ bẹ̀ẹ̀ náà ni Òjísẹ̀ Rẹ̀ -kí iké àti ọ́lá Ọ̀lọ̀hun máa bá a-. Ohun tó dára jù ni pé kí ó sún aawẹ̀ ọ̀jọ̀ méje náà sáyìn títí yóò fi padà dé ọ̀dọ̀ àwọn enìyàn rẹ̀; nítorí ọ̀rọ̀ Rẹ̀ -Ọ́lá ni fún Un- pé:

﴿...وَسُبَّعَ إِذَا رَجَعْتُمْ...﴾

«...méje nígbà tí ẹ̀ bá darí wálé...» [Suuratul Baqara: 196].

Aawẹ̀ gbigba fun aláíníkapá Hadyi lola ju bibeere lówọ̀ awọn ọ̀ba ati awọn yooku fun Hadyi ti yoo pa fun ara rẹ̀. Ẹ̀niti wọn ba fun ni Hady tabi nnkan miiran lai beere fun un, tabi lai jẹ̀ pe ọ̀kan rẹ̀ n wu u si, ko si aburu ninu eyi. Koda bi o ba n ẹ̀ Hajj fun ẹ̀lomiiran, iye n pe: ti awọn ti o ran an nişẹ̀ Hajj naa ko ba da a le lori pe ki o ra Hady pẹ̀lu owo ti wọn fun un. Şugbọn niti ohun ti awọn eniyan kan n ẹ̀ nipa bibeere lówọ̀ ijọba tabi awọn yooku fun diẹ̀ ninu Hady pẹ̀lu orukọ̀ awọn eniyan kan ti o darukọ̀, ti o si jẹ̀ pe opurọ̀ ni, ko si iyemeji ninu eewọ̀ rẹ̀; nitori pe o jẹ̀ apákan ninu fifi irọ̀ jẹun, Ki Ọ̀lọ̀hun gba awa ati awọn Musulumi la kuro nibi iye n.

Ori- Àkòrí ọ̀rọ̀

Lóri şíşẹ̀ ipani lasẹ̀ fún àwọn oníşẹ̀ Hajj àti àwọn mīràn láti ẹ̀ daada.

Ati pe ninu eyi ti o tobi julọ̀ ninu ohun ti o jẹ̀ dandan fun awọn alarinrin-ajo Hajj ati awọn miiran ni pipaşẹ̀ rere ati kikọ̀ aburu, ati sisọ̀ awọn irun maraarun-un ni

janmoṣon, geḡe bi Ọlọhun ẹ paṣe beḡ ninu Tira Re, ati lori aḡon Ojiṣe Re - ki ike Ọlọhun àti Ọlá Re máa ba.

Amo niti ohun ti oṣoṣo awon eniyan n ẹ ninu awon olugbe Makkah ati awon ilu miiran, nipa kiki irun ni ile ati fifi awon moṣalasi pa sofo, dajudaju aṣiṣe ni o, o si tako ofin ẹsin. Nitori naa, o je dandan ki a ko kuro nibe, ki a si paṣe fun awon eniyan lati maa mojuto irun kiki ni moṣalasi; nitori ohun ti o ti feṣe rinle lati oḡo re -ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a- pe o so fun omo iya Maktum -ki Ọlọhun yonu si i- nigba ti o gba iyonda loḡo re lati kirun ni ile re; nitori pe o je afoju, ti ile re si jinna si moṣalasi:

«هَلْ تَسْمَعُ النَّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: فَأَجِبْ»،

«Sé o n gbó ipe irun? Ó ní: Bèèni, ó ní: Jépé»¹, Nínú egbawa miran:

«لَا أَجِدُكَ رُحْصَةً»،

«Èmi kò rí iyònda idèkùn fún ọ»², Anọbi- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- so pe:

«لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمُرَ بِالصَّلَاةِ فَتُقَامَ، ثُمَّ أَمُرَ رَجُلًا فَيُؤَمَّ النَّاسَ، ثُمَّ أَنْطَلِقَ إِلَى رَجُلٍ لَا يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ فَأَحْرَقَ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ بِالنَّارِ»،

«Mo ti wa gbero lati paṣe ki won o gbe irun duro, leyin naa ki n wa pa okunrin kan laṣe ki o siwaju awon eeyan, leyin naa ki n wa gbera lo si oḡo awon okunrin kan ti won o ki n wa ki irun ni masalaasi, ki n si sun ile won mo won lori»³, O si wa ninu Sunan omo Maajah

¹ Al-Bukhari lo gba a wa, pelu onka (2420), àti Muslim pelu onka (651).

² Muslim lo gba wa láti oḡo Abu Hurairah, kí Allāhu yónú sí i, pelu onka (653).

³ Bábá Daud lo gba wa lati oḡo Abdullah omo iya Maktum, pelu onka (552).

ati awọn miiran pẹlu ọna itan to dara, lati ọdọ ọmọ Abbas kí Ọlọhun yonu sí awọn méjèjì, pe Anabi – kí ike ati ọlọ Ọlọhun maa ba a – sọ pe:

«مَنْ سَمِعَ النَّدَاءَ فَلَمْ يَأْتِ فَلَا صَلَاةَ لَهُ إِلَّا مِنْ عُذْرٍ»

«Ẹnikẹni tí ó gbọ̀ ipè, tí kò sì wá, kò sí irun fún un àfí pẹ̀lú idí»¹ O wa ninu Saheeh Muslim, lati ọdọ ọmọ Mas'ud (kí Ọlọhun yonu sí i) o sọ pe: «Ẹnikẹni ti inu rẹ ba dun lati pade Ọlọhun lóla gégé bi Musulumi, kí o maa pa àwọn irun wọnyi mó nibi ti a ti n pe wọn, dájúdájú Ọlọhun gbe àwọn ọna imona kalẹ fun Anabi yín, dájúdájú wọn sì jẹ ara àwọn ọna imona, ti o ba sì jẹ pe eyin n kirun nile yin, gẹgẹ bi aseyin yii ti n kirun nile rẹ ni ẹ ba ti pa Sunna Anabi yin ti, ti ẹ ba si pa Sunna Anabi yin ti ni ẹ ba ti sọ̀nù, kò sì sí ọkunrin kan ti o maa ẹ imọra ti yio si ẹ e daadaa, lẹyin naa ti yio si gbéra lọ sí mọsálásí kan ninu àwọn mọsálásí wọnyi, àfí kí Ọlọhun kọ oore kan sílẹ fún un pẹ̀lú gbogbo ìgbésẹ̀ ẹsẹ̀ ti o ba gbé, O si fí gbe e ni ipò kan, O si fí pa asişẹ kan rẹ kúrò lara rẹ, dájúdájú a ti ri ara wa pe kò sì sí ẹni ti o yóò máa fa seyin kúrò ninu wọn àyàfí oni seyi sòun ti a mọ seyin sòun rẹ , dájúdájú a si maa n gbe ọkunrin kan wa sí mọsalasi ti a n fí sí aarin ọkunrin meji titi ti a o fí gbe e duro ninu saafu (tito dúró lóri irun) »²."

O jẹ ọranyan lori awọn alalaaji ati awọn yooku lati jinna si awọn eewọ Ọlọhun - Ọba giga -, ati lati ọ̀rọ

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (654).

² Baba Daud lo gba wa látòdò ọmọ Abbas, kí Ọlọhun yónú sí àwọn méjèjì, pẹlu onka (551).

kuro nibi şışe awon iwa eṣe ; geḡe bii: şina (Agbere), ati iṣe Lūti (Ibalopo láàrin okunrin ati okunrin) , ati ole jija, ati jije owo èlé, ati jije dukia omọ orukan, ati itanjẹ ninu awon iṣowo, ati iwùwà odàlẹ ni bí ohun igbẹkẹle, ati mimu awon nkan ti maa n muni hunrira (bi mímú ọtí àti nkán míràn), ati siga mimu, ati fifa aṣo la ile, ati igberaga, ati ilara, ati şışe karimi, ati ọrọ eyin, ati ofofo, ati fifi awon Musulumi ṣe yeye, ati lilo awon ohun elo ere idaraya; geḡe bii awon awo-orin, ati 'ūd, ati robāb, ati awon fèrè, ati iru won, ati gbogbo awon orin, ati awon ohun elo orin lati inu redio ati beḡbeḡ lo, ati şışere ayò onídàìsì, ati şaasi, ati şışe iṣowo pẹlu Moisir - oun naa ni: tẹtẹ tita - ati yiya aworan awon nnkan to ni emi ninu awon omọ eniyan ati awon miiran, ati yiyonu si iyẹn. Dajudaju, gbogbo iwonyi jẹ ninu awon iṣe ibi ti Olohun ṣe leewo fun awon ẹru Rẹ ni gbogbo asiko ati ni gbogbo aye, nitori naa o jẹ ọranyan ki awon alalaaji ati awon olugbe Ile Olohun ti o jẹ ile ọwọ ọrọ fun un ju awon yooku lo; nitori pe awon iṣe-eṣe ni ilu ifokanbalẹ yii, eṣe rẹ le koko ju, iya rẹ si tobi ju.

Dájúdájú Olohun ti ọla Rẹ ga si ti so pe:

﴿وَمَنْ يَرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُزِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ﴾

« Enikẹni tí ó bá ní èrò láti ṣe iyípadà kan (geḡe bí itako bibẹ Olohun) níbẹ pẹlú àbòsì, A maa mú un tó iyà elẹta-eléro wò». [Suratul Hajj: 25], Bí ó bá jẹ pé Olohun ti şelérí iyà fún ẹni tí ó kàn ní èrò láti ṣe àitọ pẹlú àbòsì nínú oḡba eewo, báwo ni ifiyajeni ẹni tí ó ṣe é gan-an yóò ṣe rí?! Kò sí iyèmẹjì pé yoo tóbi ju, yoo

sì le koko ju; nítorí náà, ó yẹ láti sọra kúrò níbẹ àti kúrò nínú gbogbo àwọn ẹ̀sẹ̀ yòókù.

Àwọn Aláájì kò ní rí gbígba Hájj àti iforijìn ẹ̀sẹ̀ gbà, bí kò ẹ̀ nípa síṣọra kúrò nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ wònyí àti àwọn miiran nínú ohun tí Ọlọhun ẹ̀ ní èèwò fún wọn, gégé bí ó ẹ̀ wá nínú hadiisì láti ọ̀dọ̀ Ànábì (kí ikẹ̀ ati ọ̀lọ́hun máa bá a) pé ó sọ pé:

«مَنْ حَجَّ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ».

«Ènikẹni tí o ba ẹ̀ Hajj, tí kò ba obinrin loṣo, tí kò sì rú ofin Ọlọhun, yoo pada síle gẹgẹ̀ bí ọjọ̀ tí iya rẹ̀ bí i saye ni »¹.

Ohun tí ó lagbara ju nínú àwọn Munkari (ibajẹ̀ àti àidá) wònyí, tí ó sì tún tóbi jù wón lọ̀ ni: kikepe awọn oku, ati wiwa iranlọwọ̀ pẹ̀lu wón, ati síṣe ileri fun wón, ati didunbu fun wón; pẹ̀lú irètí pé kí wón sìpẹ̀ fún ẹ̀ni tí ó ń pẹ̀ wón ní ọ̀dọ̀ Ọlọhun, tàbí kí wón wo aláìsàn rẹ̀ sà, tàbí kí wón dá ẹ̀ni rẹ̀ tí ó sọ̀nù padà, ati nnkan tí o jọ̀ iyen.

Eleyii wa ninu ẹ̀bọ̀ ńlá tí Ọlọhun ẹ̀ ní èèwò, ọ̀n ni ẹ̀sìn àwọn oṣẹ̀bọ̀ igbà aimọkan, èyí tí Ọlọhun rán àwọn Ọjísẹ̀, tí O sì sọ̀ àwọn iwe kalẹ̀ fún síṣe àtakò sí i àti kíkò rẹ̀.

Ó wáá jẹ̀ dandan fún gbogbo ẹ̀ni kòòkan nínú àwọn onísẹ̀ ijosìn Hajj àti àwọn miiran láti sọra níbi rẹ̀, kí ó sì ẹ̀ atúbà sí ọ̀dọ̀ Ọlọhun nípa ohun tí ó ti kojá, tí ó bá jẹ̀ pé nńkan kan ti ẹ̀lẹ̀ láti ọ̀dọ̀ rẹ̀ níbẹ̀, kí ó sì bèrẹ̀ Hajj

¹ Al-Bukhari lo gba wa lati ọ̀dọ̀ Baba Hurairah, kí Ọlọhun yónú sí i pẹ̀lu onka (1521), àti Muslim pẹ̀lu onka (1350).

tuntun lẹyin atúbà kúrò nínú rẹ; nítorípé ẹbọ nlá a máa ba gbogbo isẹ jẹ pátápátá, gégé bí Ọlọhun tí ọlá Rẹ ga ti sọ pé:

﴿...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (88)

« Tí wọn bá fi lẹ ẹbọ ni, dájúdájú ohun tí wọn n ẹ ní sẹ (rere) ibá bàjẹ mó wọn lówó. » [Suratul An'aam: 88].

Lara awọn iru ẹbọ kekere ni: Ibura pẹlu nnkan miran yatọ si Ọlọhun; gẹgẹ bii ibura pẹlu Anabi - ki Ọlọhun ẹ ikẹ ati igẹ Rẹ fun un -, Kaaba, ati nkan gbà fi pamọ, ati nkan to jọ bẹẹ.

Ninu rẹ ni: ifihàn àti gbọ-kan-mi, àti síso pé, “Ohun ti Ọlọhun fẹ ati ohun ti iwọ naa ba fẹ,” àti “Bí kii bá ẹ Ọlọhun àti iwọ,” àti “Èyí láti ọdọ Ọlọhun wá àti láti ọdọ rẹ,” àti nnkan ti o jọ iyen.

Nitori naa, ọranyan ni kí a sọra kuro nibi àwọn ohun iríra ti ẹlẹbọ wọnyi, kí á sì máa gba awọn eniyan ní iyànjú láti fi wọn sílẹ; nitori ohun ti o ti fidi rẹ mulẹ lati ọdọ Anabi - ki ikẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a - pé ó sọ pé:

«مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ».

«Ènikẹni tí ó bá fi ohun miran búra yatọ si Ọlọhun Allah, onitọhun ti ẹ aigbagbọ tabi ka ní ó ti ẹbọ»¹. Ahmad ati Bàbá Daud ati Tirmidhi gba a wa pẹlu ẹgbawa ti o ni alaafia.

O wa ninu Saheeh lati ọdọ Umar - ki Alloohu ba wa yonu si i- o so pe: ojişẹ Ọlọhun - ki ikẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a- sọ pe:

¹ Baba Daud lo gba wa pẹlu onka (3251).

«مَنْ كَانَ خَالَفًا فَلْيَخْلَفْ بِاللَّهِ أَوْ لِيَصْنُتْ».

«Enikeni ti o ba máa bura, kí o fi Ọlọhun bura tàbí kí o dake»¹. Anọbi tun sọ - kí ike Ọlọhun ati ọla Rẹ máa bá a - bakanna pe:

«مَنْ خَلَفَ بِالْأَمَانَةِ فَلَيْسَ مَنًّا».

«enikeni tí o búra pẹlu nkan gbà fí pamo kò sí nínú wa»². Abu Daa'ud ni o gbe e jade.

Anọbi - kí ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a - tun sọ bakanna pe:

«أَخَوْفَ مَا أَخَافَ عَلَيْكُمُ الشِّرْكُ الْأَصْغَرُ، فَسُئِلَ عَنْهُ فَقَالَ: الرِّيَاءُ».

"Ohun ti mo nberu ju fun yin ni: ẹbọ kekere, won wa bi i leere nipa re, o wa sọ pe: şekarimi"³. Anọbi- kí ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe:

«لَا تَقُولُوا: مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ، وَلَكِنْ قُولُوا مَا شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ».

"E ko gbodo sọ pe: Ti Ọlọhun ba fẹ ati ti lagbaja ba fẹ, sùgbón ẹ maa sọ pe: Ti Ọlọhun ba fẹ leyin naa ti lagbaja ba fẹ"⁴ Ati pe An-Nasā'ī gba a wa, lati ọdọ ọmọ Abbaas - kí Ọlọhun bawa yonu si awon mejeeji -, wipe arakunrin kan sọ pe: Ìwọ ọjísé Ọlọhun, ohun ti Ọlọhun ba fẹ ati ohun ti ìwọ náà bá fẹ, nígbà náà ni o sọ pé:

«أَجَعَلْتَنِي لِلَّهِ نِدَاءً، بَلْ مَا شَاءَ اللَّهُ وَحْدَهُ».

«Nje o fẹ maa se mi ni olubakegbe fun Ọlọhun, kàkà bẹẹ ohun ti Ọlọhun Allah ba fẹ nikan ni»⁵.

¹ Baba Daud lo gba wa pẹlu onka (3253).

² Al-Bukhari lo gba wa lati ọdọ Abdullah pẹlu onka (2679), àti Muslim pẹlu onka (1646).

³ Ahmad lo gba wa, pẹlu onka (5/428).

⁴ Bàbá Daud lo gba wa pẹlu onka (4980).

⁵ Ọmọ Mājah lo gba wa, pẹlu onka (2117).

Àwọn hadiith wọnyi si n tọka si idabobo Anabi – ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a – fun ọla imọ Ọlọhun lọkan, ati iṣe ikilọ rẹ fun awọn ijo rẹ kuro nibi ẹbọ nla ati ẹbọ kekere, ati ṣiṣe ojukokoro rẹ lori aabo igbagbọ wọn ati igbala wọn kuro nibi iya Ọlọhun ati awọn okunfa ibinu Rẹ, ki Ọlọhun san an ni ẹsan ti o dara ju lori iyen, dajudaju o ti jẹ iṣe o si ti ṣe ikilọ, o si ṣe imọran ododo fun Ọlọhun ati fun awọn ẹru Rẹ, ki ike ati ọla Ọlọhun ti o jẹ titi lai maa ba a titi di ojo igbende.

Oranyan si ni lori àwọn onímímò nínú àwọn aláàájì àti àwọn olùgbé ní ilú Ọlọhun tí ó fà̀yàbalẹ̀ àti ilú Òjísé Rẹ̀ Alá̀pònnlẹ̀ -ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- pé kí wọn kó àwọn èniyàn ní ohun tí Ọlọhun fí ṣe òfin fún wọn, kí wọn sì kilò fún wọn nípa ohun tí Ọlọhun ṣe ní èèwò fún wọn nínú àwọn oríṣiríṣi ṣiṣe ibò àti àwọn ẹ̀ṣẹ̀, àti pé kí wọn ṣàlàyé iyen fófó pẹ̀lú àwọn ẹ̀rì rẹ̀, kí wọn sì ṣàlàyé rẹ̀ ní àlàyé tó kúnna; kí wọn le baà fí iyen mú àwọn èniyàn jáde kúrò nínú àwọn òkùnkùn ló sínú imólẹ̀, kí wọn sì le baà fí iyen ṣe ohun tí Ọlọhun ṣe ní oranyan lori wọn nínú iṣe ikéde àti àlàyé, Ọlọhun Èni-Mímó sọ pé:

(وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُشَيِّنَنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْفُمُونَهُ...)

« (E rántí) nígbà tí Allāhu gba àdéhùn àwọn tí A fún ní tírà pé ẹ gbodò ṣe àlàyé rẹ fún àwọn èniyàn, ẹ ò sì gbodò fí pamó...» [Āli ‘Imrān: 187]

Àfojúsùn inú èyí ni: ikilọ fún àwọn onímímò ijo yíi kuro nibi títe ipasẹ àwọn aláìṣòdodo nínú àwọn tí a fún ní tírà, nípa fifi òdodo pamó; nítorí pé wọn yan ayé láàyò ju ọrun lọ, Ọlọhun tí Ó ga jùlọ sì ti wí pé:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ 159 إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُ فَأُولَٰئِكَ أَثُوبٌ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ 160﴾

« Dájúdájú àwọn tó n dàṣo bo ohun tí A sòkalẹ̀ nínú àwọn èrì tó yanjú àti ìmọ̀nà, lẹ́yìn tí A ti ẹ̀ àlàyé rẹ̀ fún àwọn ènìyàn sínú Tírà, àwọn wònyẹ̀n ni Allāhu n ẹ̀bi lé. Àwọn olùṣẹ̀bi sì n ẹ̀bi lé wọn ».

« Àyàfí àwọn tó ronú piwàdà, tí wọn ẹ̀ àtúnṣe, tí wọn sì ṣàfí hàn òdodo, nítorí náà, àwọn wònyẹ̀n ni Mo máa gba ìronúpiwàdà wọn. Èmi sì ni Olùgba-ìronúpiwàdà, Àṣàkẹ̀-òrun ».

[Suuratul Baqorah: 159-160]. Àwọn ẹ̀sẹ̀ Al-Qur'ān àti àwọn Hadith Anòbí ti fí hàn pé ipepe sí òdò Ọlọhun (mímọ̀ ni fún Un) àti ìtòsọ̀nà àwọn ẹ̀rúsin sí ohun tí A fí dá wọn fún wà nínú àwọn isẹ̀ isúnmọ̀ tó dára jùlọ̀ àti àwọn ojúṣe tó ẹ̀ pàtàkì jùlọ̀, àti pé ọ̀un ni ọ̀nà àwọn ojìṣe àti àwọn olùtẹ̀lẹ̀ wọn tí tí di ojò Àjínḡde, gégé bí Ọlọhun (mímọ̀ ni fún Un) ti sọ pé:

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ 33﴾

« Níbi ọ̀rọ̀ síṣo, ta ni ó dára ju ẹ̀ni tí ó pèpè sí òdò Allāhu, tí ó ẹ̀ isẹ̀ rere, tí ó sì sọ pé: “Dájúdájú èmi wà nínú àwọn mùsùlùmí?” [Fussilat: 33], Ọlọhun tí O gbongbon tí O tóbi jù sọ pé:

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ 108﴾

« Sọ pé: “Èyí ni ojú ọ̀nà (ẹ̀sìn) mi, èmi àti àwọn tó tẹ̀lẹ̀ mi sì n pèpè sí (ẹ̀sìn) Allāhu pẹ̀lú ìmọ̀ àmòdájú àti èrì. Mímọ̀ ni fún Allāhu. Èmi kò sì sí lára àwọn ọ̀ṣẹ̀bo.” [Suuratu Yuusuf: 108].

Anọbi- ki ike Olọhun ati ọla Rẹ máa bá a- sọ pe:

«مَنْ ذَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ»

“Enikẹni tí ó bá tọka ẹnikan sí oore kan, tirẹ ni irú ẹsan olùṣe rere náà .”¹

«لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا خَيْرٌ لَكَ مِنْ حُمْرِ النَّعَمِ»

« Tí Olọhun ba fi ẹnikan soṣo mọ̀nà nípasẹ rẹ, o dara fun ọ ju awọn rakunmi pupa lọ»² Awọn Aayah àti Awọn Hadiisi rẹpẹtẹ lo wa nipa itumọ yii.

O tọ si àwọn onimọ ati onigbagbọ ododo ki wọn pọ̀n isapá wọn lé nínú ipepe sí ọdọ Olọhun Mímọ, àti títónisọ̀nà àwọn ẹ̀rúsin sí àwọn ọ̀nà igbàlà, àti ṣiṣe ikilọ̀ fún wọn kúrò nínú àwọn ọ̀nà iparun, pàápàá jùlọ̀ ní àsikò ti a wa yii níbi tí ifẹ́kúfẹ́ ti borí, tí àwọn ilà̀nà iparun àti àwọn ọ̀rọ̀-ìpolongo iṣinà sì ti tàn kálẹ̀, tí àwọn olupepe sí imọ̀nà ti dín ku tí àwọn olupepe sí àìgbàgbọ̀ nínú Olọhun àti iṣekúṣe sì ti pọ̀ síi, Olọhun ni a bẹ̀ fún irànlọ̀wọ̀, kò sì sí agbára tàbí oḡbọ̀n kan àfi pẹ̀lú Olọhun, Oba ti o ga , tí o tobi jùlọ̀.

Ori-Akori Ọrọ

F'ife ki a ni ipèsè itele asẹ Olọhun.

A fẹ̀ fún àwọn tí wọn nṣe hajj kí wọn dúró ti ríranti Olọhun àti ṣiṣe igbọ̀ràn sí I àti ṣiṣe iṣẹ̀ rere ní àsikò gbígbé wọn ní Makkah, kí wọn sì pọ̀ ní irun kíkí àti pípooyi Ilé náà; nítorí pé àwọn iṣẹ̀ rere ní inú Haram adípèlẹ̀ ni ẹsan rẹ̀, àwọn ẹ̀sẹ̀ níbẹ̀ sì tóbi ó sì le púpọ̀,

¹ Muslim lo gba wa, pẹ̀lu onka (1893).

² Al-Bukhari lo gba wa, pẹ̀lu onka (3009), àti Muslim pẹ̀lu onka (2406).

gégé bí a ẹ fẹ fún wọn láti pò ní kíkí ikẹ àti ọlá fún Ojísẹ Ọlọhun – ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a.

Nígbàtí àwọn alálàájì bá fẹ jáde kúrò ní Makkah, ó jẹ ọranyàn fún wọn láti ẹ irọkirika Ilé Olúwa fún idágberé; kí ó jẹ pé Ilé Olúwa ni wọn wá kẹyìn. Ayafi obinrin tí nse nkan oṣù àti èyí tó wà nínú eje ibímọ, kò sí idagbere lórí àwọn méjèjè; nítorí hadith ọmọ Abbas - ki Ọlọhun yonu sí wọn - tí o sọ pé:

«أَمَرَ النَّاسُ أَنْ يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِم بِالْبَيْتِ، إِلَّا أَنَّهُ خُفِّفَ عَنِ الْمَرْأَةِ الْحَائِضِ»

"Wọn pa awọn eeyan laṣe pẹlu wipe ki ohun ti wọn ẹ kẹhin ki wọn to kuro ni Makkah ni pipooyi ile Ọlọhun, yatọ si wipe wọn se e ni fifuye fun obinrin ti nse nkan osu."¹

Tí ó bá ti parí idágberé fún ilé Ọlọhun, tí ó sì fẹ jáde kúrò nínú mọsalasi, yóò tẹsíwájú ní bí irin rẹ títi yóò fí jáde, kò sì yẹ fún un pé kí ó máa rìn sẹyìn; nítorí pé èyí kò jẹ nnkan tí a gbà wá láti ọdọ Anọbi -ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a-, tàbí láti ọdọ àwọn Saabe rẹ. Kàkà bẹẹ, ó jẹ lára àwọn àdàsílẹ nínú ẹsìn, Anọbi -ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sì ti sọ pé:

«مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ»

«Ènití o ba ẹ iṣẹ kan ti ko sì àṣẹ wa nibẹ, yíò jẹ adapada fún »². Anọbi- ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe:

إِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٍ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ»

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1755), àti Muslim, pẹlu onka (1328).

² Itọkasi rẹ ti ṣáájú.

« O di ọwọ yin, ki ẹ jina si adadaale ti ko ki nse ara esin; tori pe gbogbo idasile pata adadaale ni (bid'ah) ati pe gbogbo adadaale pata ona anu ni»¹.

A n beere ifesemule lowo Ololahun ninu esin Re, ati aabò kuro nibi ohun to lodi si i, Oun ni Oba Olore Onike.

Ori-Akori Oro

Nipa awon idajo abewo ati awon ekọ

re.

O je ilana Anabi lati se abewo si Masalasi Anabi - ki ike ati ola Ololahun maa ba a- saaju Hajj tabi leyin re; nitori ohun ti o fese mule ninu iwe Sahih mejejeji lati ododo Babá Hurayrah -ki Ololahun yonu si i- o so pe: Ojise Ololahun -ki ike ati ola Ololahun maa ba a- so pe:

«صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ».

“Irun kan ti a ba ki ni mosalasi mi yii loore ju egberun irun lo ti a ki ni ibi ti o yatọ si i afi irun ti a ki ni mosalasi abewo (ni Makkah) ”². Ati lati ododo omọ Umar- ki Ololahun yonu si awon mejeeji- pe dajudaju Anabi- ki ike Ololahun ati ola Re maa ba a- so pe:

«صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ»

“Irun kan ti a ba ki ni mosalasi mi yii loore ju egberun irun lo ti a ki ni ibi ti o yatọ si i afi irun ti a ki ni

¹ Muslim lo gba wa lati ododo Jābir omọ Abdullāh, ki Allāhu yonu si i, pelu onka (867).

² Al- Bukhari lo gba a wa, pelu onka (1190), ati Muslim, pelu onka (1394).

mọsalasi abeewọ”¹ Muslim ni o gba a wa. Ati lati ọdọ Abdullahi ọmọ Zubair- ki Ọlọhun yonu si i- o sọ pe: Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe:

«صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ، وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلَاةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا»

“Irun kan ti a ba ki ni mọsalasi mi yii loore ju egberun irun ti a ki ni ibi ti o yatọ si i lọ, afi irun ti a ki ni mọsalasi abeewọ, àti pé irun kan ti a ba ki ni mọsalasi abeewọ loore ju ọgórùn-ún irun lọ ti a ki ni mọsalasi mi yii”² Ahmad ni o gbe e jade, ati ọmọ Khuzaymah, ati ọmọ Hibbaan.

Láti ọdọ Jaabir - kí Ọlọhun yonu sí i -, pé dájúdájú Òjísẹ Ọlọhun - kí ike àti ọlá Ọlọhun máa bá a - sọ pé:

«صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ، إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ، وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ»

“Irun kan ti a ba ki ni mọsalasi mi yii loore ju egberun irun ti a ki ni ibi ti o yatọ si i lọ, afi irun ti a ki ni mọsalasi abeewọ, àti irun kan ti a ba ki ni mọsalasi abeewọ loore ju egberun lónà ọgórùn-ún irun ti a ki ni ibi ti o yatọ si i lọ”³ Ahmad ni o gbe e jade, ati ọmọ Maajah. Àwọn Hadith lóri itumọ yí sì pọ.

Tí olùṣe abewò bá dé mọsalasi, won fẹ kí ó wọlé pẹlú eṣe ọtún rẹ, kí ó sì sọ pé: "Pẹlú orúkọ Ọlọhun, ike àti ọlá kí ó máa bá Òjísẹ Ọlọhun, mo fí Ọlọhun Atóbilólá, àti Ojú Rẹ Alápòn-ólá, àti agbára Rẹ

¹ Muslim lo gba wa, pẹlu onka (1395).

² Ahmad lo gba wa pẹlu onka (4/5).

³ ọmọ Mājah ni o gba a wa pẹlu onka (1406).

ayérayé wá ààbò kùrò lówò Èṣù ẹni-ẹkọ, Irẹ Olóhun, sí àwọn ilẹ̀kùn ikẹ Rẹ fún mí",

Gégé bí ó ẹ n sọ bẹẹ nígbà tí ó bá wọ àwọn masalaasi yooku, kò sì sí irántí pàtò kan fún wíwọ masalaasi Rẹ -kí ikẹ Olóhun àti ọlá Rẹ máa bá a-.

Lẹyìn nàà, yio kirun rakaah meji, yio sì gbàdúrà sí Olóhun nínú àwọn méjèjè pèlú ohun tí ó bá fẹ nínú oore ayé àti ti ọrun. Tí ó bá sì kirun àwọn méjèjè ní ààyè Araodọh Alaponle, ọ̀un ni ó dára jùlọ; nítorí ọ̀rọ Rẹ -kí ikẹ Olóhun àti ọlá Rẹ máa bá a- pé:

«مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمَنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ».

«lààrin ile mí sí pepele idúró sọrọ mí abata kan ni nínú awọn abata ogbà idẹra»¹. Lẹyìn nàà lẹyìn irun, yóò ẹ abẹwo sí saare Anabi (kí ikẹ ati ọlá Olóhun máa bá a), àti saare àwọn ọ̀rẹ rẹ méjèjè: Abubakar àti Umar (kí Olóhun yonu si wọn), yóò wá dúró ní ikojù sí saare Anabi (kí ikẹ ati ọlá Olóhun máa bá a) pẹlu ẹkọ àti ríre ohun silẹ, lẹyìn nàà yóò salamo sí i (kí ikẹ ati ọlá Olóhun máa bá a) ní ẹni tí yóò sọ pé: "Àlàáfia kí o máa bá ọ, ìwọ ojise Olóhun, àti ikẹ Olóhun àti ibùkún Rẹ"; nítorí ohun tí ó wà nínú tira Sunan Bábá Dāwūd pèlú itókasi tó dára, láti ọ̀dọ Baba Hurayrah (kí Olóhun yonú sí i) tó sọ pé: ojise Olóhun (kí ikẹ ati ọlá Olóhun máa bá a) sọ pé:

«مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ».

¹ Al-Bukhari lo gba wa láti ọ̀dọ Abdullah ọ̀mọ Zayd Al-Māziniy, pẹlu ounka (1195), àti Muslim, pẹlu ounka (1390).

«Ko si ẹnikankan ti yio salaamọ simi ayaafi ki Ọlọhun da ẹmi pada simi lara titi maa fi da a loun salaamọ rẹ»¹.
 Tí olùṣe-abẹwo bá sì sọ nínú kíkí rẹ pé: "Àlàáfíà kí o máa bá ọ, iwọ Ànábì Ọlọhun, Àlàáfíà kí o máa bá ọ, iwọ àṣàyàn Ọlọhun nínú àwọn ẹdá Rẹ, Àlàáfíà kí o máa bá ọ, iwọ olórí àwọn òjísẹ àti aṣíwájú àwọn olùbẹ̀rù-Ọlọhun, mo jẹrì pé o ti jìṣẹ nàà dé ọ̀pin, o sì ti ṣe asepe ìgbà fipamọ, o sì se ikilọ mimọ fún àwọn ijọ rẹ, o sì ti jagun sí ojú ònà Ọlọhun ní tòótọ" kò sí aburú níbẹ; nítòrí pé gbogbo èyí jẹ apá kan nínú àwọn àpẹjùwe rẹ (kí ikẹ àti ọlẹ Ọlọhun máa bá a), yóò sì ṣe ikẹ sí i (kí ikẹ àti ọlẹ Ọlọhun máa bá a) yóò sì gbàdúrà fún un; nítòrí ohun tí ó ti fẹ̀ṣẹ̀rinlẹ̀ nínú ọ̀fin pé kí á pa ikẹ̀ àti ọlẹ̀ pọ̀ lórí rẹ, ní ẹ̀ṣe ẹ̀ṣe pẹ̀lú ọ̀rọ̀ Ọlọhun Ọba-tó-ga-jùlọ:

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا 56﴾

«Dájúdájú Allāhu àti àwọn mọlāika Rẹ n kẹ Ànábì - kí ikẹ̀ àti ọlẹ̀ Allāhu máa bá a -. Èyìn tí ẹ̀ gbàgbọ̀ ní òdodo, ẹ̀ tọ̀rọ̀ ikẹ̀ fún un, kí ẹ̀ sì kí i ní kíkí àlàáfíà. [Suratul Ahzab: 56]. Lẹyìn nàà yóò kí Àbí Bakir àti Umar, kí Ọlọhun yonu sí wọn, yóò sì gbàdúrà fún wọn, yóò sì tọ̀rọ̀ iyónú fún wọn.

Omọ Umar - kí Ọlọhun yonu si awọn mejeeji - tí o bá kí òjísẹ̀ - kí ikẹ̀ Ọlọhun àti ọlẹ̀ Rẹ máa bá a - àti awàn ọ̀rẹ̀ rẹ̀ méjèjì, kò máa n ẹ̀ àlẹ̀kún ní ọ̀pọ̀ ìgbà ju ọ̀rọ̀ rẹ̀ lọ: «Àlàáfíà kí ó máa bá ọ, iwọ Ọ̀jísẹ̀ Ọlọhun, Àlàáfíà

¹ Bàbá Daud lo gba wa pẹ̀lú onka (2041).

kí ó máa bá ọ, ìwọ Abū Bakr, Àlàáfíà kí ó máa bá ọ, ìwọ bàbá mi» Lẹyìn nàà yóò pẹyìndà.

Dájúdájú àbẹwò yìí jẹ ohun tí ó l'ẹtọ fún àwọn ọkùnrin nìkan, sùgbọ́n àwọn obìnrin, bíbẹ saare kankan wò kò sí fún wọn, gégé bí ó ẹ fẹsẹ rinlẹ láti ọdò Anabi - ki ikẹ ati ọlọ Ọlọhun maa ba a - pé

«لَعَنَ رُؤَاةِ الْقُبُورِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْمُتَّخِذِينَ عَلَيْهَا الْمَسَاجِدَ وَالسُّرُجَ».

«O ẹbi le awọn olùse abẹwo saare lóbinrin, ati awọn ti wọn n sọ di Mọsalasi, ti wọn si n tan atupa si i»¹.

Sugbọ́n nípa gbígberò láti lọ sí Madinah láti lọ kirun ní Mọsalasi Anabi - ki ikẹ ati ọlọ Ọlọhun maa ba a -, àti láti ẹ àdúrà níbẹ, àti irú èyí nínú ohun tó lẹtọ ní òfin nínú àwọn mọsalasi yòókù, ó jẹ ohun tí a ẹ ní òfin fún gbogbo ènìyàn lápapọ; nítorí àwọn hadith tí ó ti síwájú lórí èyí.

Ìlànà Anabi lọ jẹ fún ẹni tí ó ẹ àbẹwò kí ó kí àwọn irun máraàrún ní Mọsalasi Anabi (kí ikẹ Ọlọhun àti ọlọ Rẹ má bà a), kí ó sì pọ níbẹ ní ẹsẹ irántí Ọlọhun, àdúà, àti kíkí irun àfikún; láti jẹ ànfàní ẹsan nlá tí ó wà nínú rẹ.

Ó sì jẹ fifẹ kí ó máa ẹ irun àfikún ní ọpọlọpọ ní Araodọh Alapọnle; nítorí ohun tí ó ti ẹájú nínú hadiisi Sahihi nípa ọlọ rẹ, tíí ẹ ọrọ Ànábì -kí ikẹ Ọlọhun àti ọlọ Rẹ máa bá a- pé:

«مَا بَيْنَ يَتِيٍّ وَمِثْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ».

¹ Bàbá Daud lo gba a wa pẹlu onka (3236).

«láàarin ile mí sí pepele ìdúró sọrọ mí abata kàn nínú awọn abata ogbà idẹra wa níbẹ»¹.

Sùgbón ní ti irun ọranyàn, ó yẹ fún olùbẹwò àti elòmíràn yàtò sí i láti yára lọ síbẹ, kí ó sì ya sọ ila tito alakọkọ bí ó bá ti ẹẹ ẹ fún un tó, pàápàá jùlọ tí ó bá jẹ ní apá àfikún iwájú; nítorí ohun tí ó wá nínú àwọn hadith ododo láti ọdọ Ànọbì -kí ikẹ àti ọlá Ọlọhun máa bá a- nípa ịṣenilójúkòkòrò àti ifanimọra sínú ila tito alakọkọ, fún àpẹrẹ ọrọ rẹ -kí ikẹ àti ọlá Ọlọhun máa bá a- pé:

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّغَةِ الْأُولَى ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهْمُوا»

«Tó ba se pé awọn èniyàn mọ ọ̀rẹ̀ tí o wa níbi piperun àti tito sí iwájú, lẹyìn náà tí wan kò rí ọ̀nà kan àfi kí wan se ifigagbaga lé e lóri, wan baa se bẹ»² Imam Bukhari ati Muslim panupọ lóri lilalaafia rẹ, Àti bíi ọrọ Ànọbì -kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a- tí o sọ fún àwọn sàábà Rẹ pé:

«تَقَدَّمُوا فَأَتَمُّوا بِبِي وَلِيَأْتَمَّ بِكُمْ مِنْ بَعْدَكُمْ، وَلَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَتَأَخَّرُ عَنِ الصَّلَاةِ حَتَّى يُؤَخَّرَهُ اللَّهُ»

«È tẹ síwájú kí ẹ sì máa tẹlẹ mi, kí àwọn tí wọn wà lẹyìn yín sì máa tẹlẹ yín, ọmọniyan kan kò ní yée máa fà sẹyìn kúrò níbi Irun tití tí Ọlọhun yòò fí fà á sẹyìn»³ Muslim lo gba a wa

¹ Ìtọkasi rẹ ti síwájú.

² Muslim lo gba wa lati ọdọ Bàbá Sa'īd al-Khudriyy, kí Ọlọhun yónú sí i, pẹlu onka (438).

³ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (615), àti Muslim pẹlu onka (437).

Bàbá Daud sì gbà á wá, láti ọ̀dọ̀ Aishah- ki Ọlọhun yonu si i- pẹ̀lú itẹ̀lé-itàn tó dára, pé Anọ̀bi- ki ikẹ Ọlọhun ati ọ̀lá Rẹ maa ba a- sọ pé:

«لَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَتَأَخَّرُ عَنِ الصِّفَةِ الْمُقَدَّمِ حَتَّى يُؤَخَّرَهُ اللَّهُ فِي النَّارِ».

«Ọmọniyan kò ní yéé maa fà sẹ̀yìn kúrò ní saafu iwájú tí tí Ọlọhun yóò fi fà á sẹ̀yìn sínú Ina»¹. O tun rinlẹ lati ọ̀dọ̀ rẹ - kí ikẹ Ọlọhun àti ọ̀lá Rẹ maa ba a - wípé ó sọ fún àwọn sàábà Rẹ pé:

«أَلَا تَصُفُّونَ كَمَا تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟ قَالَ: يُتِمُّونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى، وَيَتَرَاصُّونَ فِي الصِّفِّ»

«Sé ẹ ò ní tó bí àwọn Mọlaika ẹ ñ tó ní ọ̀dọ̀ Olúwa wọn?» Wọn sọ pé: “Ìwọ ojìsé Ọlọhun, báwo ni àwọn Mọlaika ẹ ñ tó ní ọ̀dọ̀ Olúwa wọn?” Ó sọ pé: “Wọn a maa pé àwọn sọ̀fù àkókó, wọn sì ñ fúnra pọ̀ nínú sọ̀fù.»² Muslim ni o gba a wa.

Àwọn Hadith lóri itumọ̀ yí pọ̀, ó sì kan mọ̀sálásí rẹ -kí ikẹ àti ọ̀lá Ọlọhun maa bá a- àti àwọn mǐràn yàtò sí i, sàájú àfikún àti léyìn rẹ, o sì ti fi ẹ̀sẹ̀ rinlẹ̀ láti ọ̀dọ̀ Anabi -kí ikẹ àti ọ̀lá Ọlọhun maa bá a- pé dájúdájú ó maa ñ rọ̀ àwọn saabe rẹ̀ sí apá ọ̀tún àwọn saafu, a sì mọ̀ dájú pé apá ọ̀tún saafu nínú mọ̀sálásí rẹ̀ àkókó wà ní ita Rawdah, a fi mọ̀ pẹ̀lú èyí pé sísẹ̀ àbójútó àwọn saafu àkókó àti apá ọ̀tún wọn ní àsàájú lóri sísẹ̀ àbójútó Rawdah ọ̀lọ́lá nàà, àti pé pípa méjèèjì mọ̀ ló sà̀n jù pípa kíkìrun nínú Rawdah mọ̀, èyí sì hàn gbangba fún ẹ̀ni tí

¹ Muslim lo gba wa lati ọ̀dọ̀ Jābir ọmọ Samurah, pẹ̀lu onka (430).

² Baba Daud lo gba wa pẹ̀lu onka (679), ọ̀rọ̀ rẹ̀ sì ni: "àwọn ẹ̀niyàn kan kò ní yéé maa fà sẹ̀yìn kúrò ní bí sàfúù (ila tito fun irun) àkókó tí tí Ọlọhun yóò fi fà wọn sẹ̀yìn sínú Iná."

ó bá ẹ ẹ àṣàrò lórí àwọn hadith tí ó wá nípa orí yí, Olòhun ni Olùrànlówó.

Kò létò fún ẹnikankan kí ó fi ọwọ pa yàrá anọbì tàbí kí ó fi ẹnu kò ó tàbí kí ó rọ kiriká rẹ; nítorí pé wọn kò gba á wá láti ọdọ àwọn aṣíwájú rere, bí kò ẹ pé adadaale burúkú ni.

Kò létò fún ẹnikẹni láti béèrè fún ibiya búkàátà, tàbí idásílẹ kúrò nínú wàhálà, tàbí iwòsàn aláìsàn, tàbí irú bèè lówó Òjísẹ kí ike Olòhun àti ọlá Rẹ má ba a; nítorí pé gbogbo èyí pátá a kii beere rẹ lódó ẹnikẹni àyàfi Olòhun tí ọlá Rẹ ga, bíbéèrè rẹ lódó àwọn òkú jẹ ẹrìkì sí Olòhun àti ijòsin fún ẹni tí ó yàtò sí I, ẹsìn Islam sì dúró lórí ipilẹ méjì:

Ọkan nínú rẹ ni: kí a má ẹ jòsin fun ẹnikankan àfi Olòhun nikan soṣo.

Èkejì: Kí a má ẹ ijòsin àfi pẹlú nnkan tí Ojise -ki ike Olòhun ati ọla Rẹ maa ba a- ẹ ní ọfin.

Èyí sì ni itumọ ijèrìi pe ko si ẹni ti ijòsin to si l'ododo ayaafi Allāhu, ati pe dajudaju Muhammad ojise Rẹ ni.

Bẹẹ gégé ni , kò létò fún Ẹnikẹni láti wá isipẹ lódó Òjísẹ kí ike Olòhun àti ọlá Rẹ má bà; nítorí pé ètò Olòhun ni, a kii wa a àyàfi lódó Rẹ, gégé bí Olòhun ti ọlá Rẹ ga ẹ sọ pé:

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا...﴾

«Sọ pé: “Ti Allāhu ni gbogbo isipẹ pátápátá...”
[Az-Zumar: 44] O ó wa sọ pe: “Ire Olòhun, gba ipẹ anọbì Rẹ, Ire Olòhun, gba ipẹ awọn Malaika Rẹ, àti ti àwọn ẹrusin Rẹ onigbagbo, Ire Olòhun, gba ipẹ àwọn ọmọ mi tí wón ti síwájú”, àti irúu rẹ. Sùgbón àwọn òkú,

a kì í wá nnkankan lódò wọn, kì í ẹ̀ ẹ̀sípẹ̀ tàbí ohun m̀ìrán, kòdà kí wọn jẹ̀ anọ̀bì tàbí tí kì í ẹ̀ anọ̀bì; nítorí pé wọn kò ẹ̀ ẹ̀yẹn ní òfin, àti nítorí pé ẹ̀sẹ̀ òkú tí parí ayafi ohun tí Aṣòfin yọ kúrò.

O wa ninu Sohiihu Muslim, Lati ọdọ Baba Hurayra - ki Ọlọhun yonu si i - o so pe: Ojise Ọlọhun - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - so pe:

«إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ».

«Ti ọmọniyan ba ku ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ ti dawọ duro fun un afi nnkan m̄eta: saara kan ti o n ẹ̀san, tabi imọ kan ti wọn n ẹ̀ anfaani latara rẹ̀, tabi ọmọ rere kan ti o n ẹ̀ adura fun un»¹.

Dájúdájú ó lẹ̀to láti wá ẹ̀sípẹ̀ lódò Anọ̀bì - ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ̀ maa ba a - lásikò ẹ̀gbésí ayé rẹ̀ àti ní ọjó ẹ̀gbédìde nítorí pé ọ̀ ní ikápá lórí ẹ̀yẹn, nítorí pé ó lẹ̀ ọ̀ síwájú kí ó sì beere lówọ̀ Olúwa rẹ̀ fún ẹ̀ni tí ó n beere náà. Ní ti ayé, ẹ̀yí jẹ̀ ohun tí a mọ̀, kò sì wá fún ọ̀n nikan, ẹ̀yí jẹ̀ gbogbo gbòò ní fún ọ̀n àti àwọn m̀ìrán pẹ̀lú. Ó sì yòndà fún Musulumi láti sọ fún ọmọ ẹ̀yá rẹ̀ pé: ẹ̀sípẹ̀ fún mi lódò Olúwa mi lórí báyií báyií, ẹ̀yí tó tùmọ̀ sí: gba adúà sí Ọlọhun fún mi, ó sì yòndà fún ẹ̀ni tí wọn sọ bẹ̀ẹ̀ fún láti beere lówọ̀ Ọlọhun kí ó sì ẹ̀sípẹ̀ fún ọmọ ẹ̀yá rẹ̀, tí ohun tí ó n wá yẹn bá jẹ̀ nínú àwọn ohun tí Ọlọhun ẹ̀ ní ẹ̀to láti wá.

¹ Muslim lo gba wa lati ọdọ Bàbá Hurayrah, kí Allāhu yónú sí i, pẹ̀lu onka (1631).

sálámò sí i. Àwọn ẹsẹ ẹrí tó n tóka sí ikú rẹ (kí iké àti ọlá Ọlọhun máa bá a) láti inú al-Kur'ān àti Sunnah jẹ ohun tí a mò daju , ó sì jẹ ọrò tí ifowosowopọ àwọn onímò wà lórí rẹ. Sùgbón iyen kò dí ìgbésí ayé Barzakh (Afonufoju ayé àti orún) rẹ lówó, gégé bí ikú àwọn tí wọn ku sí oju ọna Ọlọhun (Shahidi) náà kò ẹ dí ìgbésí ayé Barzakh wọn lówó, èyí tí A mẹnù bà nínú ọrò Ọlọhun tí ọlá Rẹ ga to sọ pé:

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ 169﴾

« Ẹ má ẹ lérò pé òkú ni àwọn tí wọn pa sí ojú-òná Allāhu, bí kò ẹ pé aláàyè (ẹni iké) ni wọn. Wọn sì n pèsè ijẹ-ìmu fún wọn lódò Olúwa wọn » . [Āli ‘Imrān: 169].

Ase alaye lẹkunrẹrẹ lori alamọri yii ni, nitori bukata tí a ni sí latari ọpọ iruju ti nwa yé nípa rẹ latari pípọ àwọn ti n da ojuuru sí i nipa ọrò yii, ti wọn si n pe ni si ẹbọ ati ijọsin fun awọn oku yàtò sí Ọlọhun, nitori naa, a n bẹ Ọlọhun fún àwa àti gbogbo àwọn Musulumi kí o lawa kuro nibi gbogbo nnkan ti o tako ofin Rẹ, Ọlọhun si ni Onimọ julọ.

Sugbón èyí tí awan apakan olubẹwo nse bí gbígbé ohun sókè níbi saare rẹ kí iké Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà, àti diduro pẹ níbẹ òun ni o yato si òun tí wan se ni ilanan ẹsin; nítorípé Ọlọhun mímọ tí kọ fún ijọ anabi nípa gbígbé ohun wan sókè ju òunh anọbi kí iké Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà, àti nípa síṣòrò síi ní òunh òkè gégé bí apákan nínú wan ẹ má n sọ sí apákan, ó sì gba wan níyànjú láti rẹ òunh wan sílẹ ní ọdò rẹ nínú ọrò Rẹ tí Ó ga jù lọ pé:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ
كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ 2 إِنَّ الَّذِينَ يَعْصُونَ
أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ﴾

«Èyin tí ẹ gbàgbò ní òdodo, ẹ má ẹ gbé ohùn yín ga borí ohùn Ànàbí - kí iké àti ọlà Allāhu máa bá a -. Kí ẹ sì má ẹ fi ohùn ariwo bá a sòrò gégé bí apá kan yín ẹ ní fi ohùn ariwo bá apá kan sòrò nítorí kí àwọn isẹ yín má baà bàjé, èyin kò sì ní fura».

«Dájúdájú àwọn tó ní rẹ ohùn wọn nílẹ lódò Òjísẹ Allāhu, àwọn wònyen ni àwọn tí Allāhu ti sàfòmó ọkàn wọn fún ibèrù (Rẹ). Àforíjìn àti ẹsan nílá wà fún wọn».
[Al-Hujrat: 2-3]

Àti pé nítorí pé pipẹ níbi saare rẹ kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà àti pipara itọrọ alaafia fún anọbi lẹpẹlẹpẹ yóò má mú idifunfun àti ọpọ ariwo àti gíga òhun níbi saare rẹ - kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà -, eleyii un yatọ sí nkan tí Ọlọhun se ni òfin fún awọn Musilim ninu haya (ọrọ) tí wọn se lasepe daada yí, bẹni anọbi - kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ má ba a - ni ẹni ọwọ láàyè àti òkú, kò tọ fún musulumi kí o se nkan tí o yatọ sí ẹkọ àgbè kalẹ òfin Ọlọhun níbi saare anọbi.

Bákan náà ni awọn apakan nnkan tí awọn olubẹwo ile Ọlọhun àti awọn ẹlòmíràn má nse bí kí wọn wo mọ sise awaka ádurá síse níbi saare rẹ tí won yóò kojú sí saare tí wan yóò gbé ọwọ méjèjì sókè, gbogbo eleyii ni o yapa si nkán tí awọn enisiwaju enire nínú awọn saabe òjísẹ Ọlọhun àti awọn tí wan tẹle wọn pẹlu daada nse,

koda adadaale tí wọn şeşe muwa loje, Anabi - kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà - sì sọ pé:

«فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ».

«Sunnah mi àti sunnah àwọn arole ẹni imọna tí a ti fi wọn mọna lẹyìn mi dọwọ yín, ẹ di í mú, kí ẹ sì fí eyin ọgán gbà á mú, ẹ sì sọra fún àwọn adadaalẹ, nítorí pé dájúdájú gbogbo ohun àdásílẹ̀ ni titun ni adadaalẹ̀, gbogbo adadaalẹ̀ sì ni ànù»¹.

Anọbi- ki ike Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a- sọ pe:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ»

«Ẹniti o ba da adadaale sinu alamọri wa yii ti ko si ninu rẹ, yoo je adapada »²

«مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ».

«Ẹnití o ba şe işẹ kan ti ko si àşẹ wa lori rẹ, yio di adapada»³.

Aliy ọmọ Husein Zainul ‘Ābidīn- ki Ọlọhun yonu si awọn mejeeji- ri ọkunrin kan t’on gbadura lẹbaa saare Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a-, o si kọ fun un nipa iye, o si sọ pe: Şe ki n sọ hadith kan fun ọ ti mo gbọ lati ọdọ baba mi, lati ọdọ baba nla mi, lati ọdọ ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a- pe o sọ pe:

¹ Baba Daud lo gba wa láti ọwọ Al-irbad ọmọ Sariyah, pẹlu onka (4607).

² Ọgbéjádé rẹ ti síwájú.

³ Àtọkasí rẹ ti síwájú.

«لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِى عِيْدًا، وَلَا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ تَسْلِيمَكُمْ يَبْلُغُنِي أَيْنَمَا كُنْتُ».

«E má ɛ sọ saare mi di àáyẹ àjòdún, ẹ sì má ɛ sọ ilé yín di saare, ẹ maa ɛ asalatu fún mi, dájúdájú sàlámò yín yóò máa dé ọdò mi nìbíkíbi tí ẹ bá wà»¹.

Bayi ni apakan awan olùṣe àbẹwò má nṣe nígbà tí wón bá n salamo sí i -kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà-nípa gbígbé ọwọ ọtún lé òsì lórí igbààyà tàbí ní abẹ rẹ bí irisi ẹni tí nkirun. Irú irisi yí kò tò nígbà tí a bá nfi salamo sí i -kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà-, bẹẹ ni kò tò nígbà tí a bá n kí àwọn ẹlòmíràn yàtò sí i nínú àwọn ọba, àwọn aṣíwájú àti àwọn m̀ìrán; nítorí pé ó jẹ irisi iyẹpere, itẹriba àti ijọsìn tí kò yẹ fún ẹnìkẹni àfi fún Ọlọhun, gege bí Al-Hafiz ọmọ Hajar -kí Ọlọhun ké ẹ-ṣe rò ó nínú ìwé rẹ Al-Fath láti ọdò àwọn òní mimọ. Ọrọ nàà sì ɛ kedere, ó sì hàn gbangba fún ẹni tí ó bá ro ipò ọrọ nàà jinlẹ, tí èròngbà rẹ sì jẹ láti tele itòsónà àwọn ẹni siwaju ẹni.

Ní tí ẹni tí iforítì, ifẹ-inú, itele afoju, àti èròkerò sí àwọn olùpèpè sí ojú-òná àwọn aṣíwájú rere ti gba ọkàn rẹ, nígbà nàà ọrọ rẹ wà lódò Ọlọhun. A sì n beere lódò Ọlọhun fún àwa àti ọ̀un ní imòná àti irànwọ láti gb'ọla fún ododo lórí ohun yówù tí ó yàtò sí i. Dájúdájú Oun ni Ẹni tí ó dára jùlọ tí a n toro lódò Rẹ.

Bákan nàà ni ohun tí àwọn kan nínú àwọn èniyàn máa n ɛ nínú kíkojú sí saare aláponle nàà láti ibi jìjìn

¹ ẹgbawa láti ọdò Zain al-'Aabidiin tí Sheikh tọka rẹ sí ọdò al-Hafidh al-Maqdisi, ẹni tí ó gba hadith nàà jáde láísí itàn rẹ; Ahmad sì tún gbà á wá nínú Musnad (2/367).

àti jìjẹnu wuỵẹ wọn pẹlú kíkí (salamo) tàbí ẹ́ṣẹ́ ádúrà, gbogbo èyí jẹ ọkan nínú àwọn adadaale tí ó ti ẹ́ájú. Kò sì tó fún Musulumi láti ẹ́ adadaale nínú ẹ̀sìn rẹ ohun tí Ọlọhun kò yònda. Pẹlú iṣẹ́ yìí, ó súnmọ́ ijáfara ju bí ó ẹ́ súnmọ́ ifẹ́ àti iṣáfòmọ́ lọ. Dájúdájú Imam Malik - kí Ọlọhun ké ẹ - ti kọ iṣẹ́ yìí àti àwọn tó jọ ọ, ó sì sọ pé: ""Kò sí ohun tí yóò tún iḡbẹ̀yìn iḡ yìí ẹ́ bí kò ẹ́ ohun tí ó tún ti àwọn ẹ̀ni àkókó rẹ́ ẹ́""¹.

A sì mò pé ohun tí ó tún àwọn ẹ̀ni àkókó iḡ yìí ẹ́ ni rírin lórí ọ̀nà ojìṣẹ́ Ọlọhun -ki iḡ Ọlọhun ati ọ̀lẹ́ Rẹ́ maa ba a-, àti ti àwọn arole rẹ́ ẹ̀ni imọ̀nà, àti àwọn saabe rẹ́ tí Ọlọhun yónú sí, àti àwọn olùtẹ̀lé wọn pẹlú iṣẹ́ rere, kò sì ní sí ohun tí yóò tún iḡbẹ̀yìn iḡ yìí ẹ́ bí kò ẹ́ dídíí mú wọn nínú iḡyẹn, àti rírin wọn lórí rẹ́.

Ki Ọlọhun fí àwọn Musulumi se dedee sọ̀nà ohun tí ó ní iḡbàlà, idùnnú, àti ọ̀lẹ́ nínú fún wọn láyẹ́ àti lórùn; dajudaju Oun ni Ọlọ́rẹ́ Alapọ̀n-ọ̀nle.

Akiyesi

Ìdájọ́ abẹ̀wò sí saare Anabi (kí iḡ àti ọ̀lẹ́ Ọlọhun máa bá a).

Ẹ́ṣẹ́ abẹ̀wò sí saare Anabi - ki iḡ ati ọ̀lẹ́ Ọlọhun máa bá a - kíi ẹ́ dandan tàbí ààlà kan nínú Hajj gégé bí àwọn kan nínú àwọn ọ̀pọ́ ènìyàn àti irú wọn ẹ́ lérò, bí kò ẹ́ pé nnkan tí a fẹ́ ni fún ẹ̀ni tí ó bá ẹ́ abẹ̀wò sí mọsalasi Òjìṣẹ́ - ki iḡ ati ọ̀lẹ́ Ọlọhun máa bá a - tàbí tí ó wà nítòsí rẹ́.

¹ Igaathatul-Lahfaan fii Mọṣṣọ́'idish-Shaytọ̀n (1/ 363).

Ní ti ẹnì tí ó jìná sí ilù Mòdínà, kò yẹ fún un láti ẹ irin-àjò pẹlú èrò láti lọ ẹ àbẹwò sí saare, sùgbón ó jẹ Sunnah fún un láti ẹ irin-àjò pẹlú èrò láti lọ bẹ Mòsálásí abiyi wò, tí o bá dé bẹ yòò bẹ saare abiyi wò àti saare àwọn ọrẹ rẹ méjèèjì, bẹẹ ni àbẹwò sí saare rẹ, kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a, àti sí saare àwọn ọrẹ rẹ méjèèjì wá di itẹlẹ fún àbẹwò sí mósálásí rẹ, kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a, èyí sì jẹ nítorí ohun tí ó fidí múlẹ nínú àwọn ìwé Sọhihu méjèèjì, pé Anabi, kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a, sọ pé:

«لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِي هَذَا، وَالْمَسْجِدِ الْأَقْصَى».

«A kò gbọdò rin irin-àjò àyàfi lọ sí àwọn mósálásí mэта: Mósálásí Harami, Mósálásí mi yìi, àti Mósálásí Al-Aqsa»¹.

Ká ní ó jẹ pé sísẹ irin-àjò pẹlú èrò láti ẹabẹwo saare rẹ - kí ike àti ọlá Ọlọhun máa bá a - tàbí saare ẹlòmíràn bá ọfín ẹsìn mu ni, ibá tọka ijọ rẹ sí i, ibá sì tọ wọn síbì àjemónú rẹ; nítorí pé oun ni olùgbani nímòran jùlọ fún àwọn ènìyàn, tí ó sì ní ìmọ nípa Ọlọhun jùlọ, tí ó sì bèrù Rẹ jùlọ. Dájúdájú ó ti jísẹ pípẹ tó yanjú, ó sì ti tọ ijọ rẹ síbì gbogbo ohun rere, ó sì kilò fún wọn nípa gbogbo ohun búburú. Báwo ni, nígbàti ó tiẹ ti kilò nípa sísẹ irin-àjò sí ibòmíràn yàtò sí àwọn Mósálásí mэта náà, tí ó sì sọ pé:

¹ Al-Bukhari lo gba a wa lati ọdọ Baba Hurayrah, pẹlu onka (1189), àti Muslim, pẹlu onka (1397).

«لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِى عَيْدًا، وَلَا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي
حَيْثُ كُنْتُمْ»

«E má ɓe sọ saare mi di ááyè àjòdún, ẹ sì má ɓe sọ ilẹ yín di saare, ẹ maa ɓe asalatu fún mi; dájúdájú asalatu yín yóò máa dé ọdò mi níbíkíbi tí ẹ bá wà»¹

Sísọ pé ó jẹ ilàná ẹsìn láti ɓe ìrìn-àjò láti lọ bẹ saare rẹ wò - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - a máa yorí sí sísọ ọ di ọdún, àti bibọ sínú ohun tí Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - bèrù; èyíun ni àşejù àti ìyìnsí àpòjù, gégé bí ọpòlọpò ènìyàn ti ɓe bọ sínú ìyẹn nítorí ìgbàgbọ wọn pé ó jẹ ilàná ẹsìn láti ɓe ìrìn-àjò láti lọ bẹ saare rẹ wò - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - .

Sùgbón nípa ohun tí wọn gbà wá nípa akọle yìi nínú àwọn ọrọ anọbi, èyí tí àwọn tó sọ pé ó lètò láti ɓe ìrìn-àjò lọ síbi saare rẹ - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - fí n ɓe ẹrì, àwọn ọrọ anọbi wònyẹn lẹ ní ti ọnà ìgbàwá, kòdà, àdápáro ni wón, gégé bí àwọn Al-Hafis ɓe sọ lile awọn hadith naa di mímò; bíi Ad-Daraqutni, Al-Bayhaqi, àti Al-Hafis ọmọ Hajar àti àwọn mìíràn. Nítorí náà, kò lètò láti fí wón tako àwọn ọrọ anọbi tó ní àlààfià, èyí tó n tọka sí èèwò ɓíşè ìrìn-àjò sí ibòmíràn yàtò sí àwọn Mósáláşí Mèta.

Ire oluka iwe yí gba nínú awọn agbelẹro ọrọ anọbi nípa akọle ọrọ yí kí ọ le mọn kí ọ le ɓora níbi igbatanje pẹlu rẹ:

Alakọko: (ẹnìkẹni tí o bà se isẹ hajj tí kò wa se abẹwo simi irú ẹnì bẹ tí wuwa ago sí mi)

¹ Àtọkasí rẹ ti ɓájú.

Êekeji: (ẹnìkẹ̀ni tí o bà se àbẹ̀wò simi lẹ̀yìn tí mo ba tí kutan gẹ̀gẹ̀ bí ẹnì pé o se àbẹ̀wò simi nígbà tí mowa láyè ni).

Èlẹ̀kẹ̀ta: «ẹnì k'ẹnì tí o bà se àbẹ̀wò sí mí, tí o sí ẹ̀ se àbẹ̀wò sí bàbá mí Ibrahim ní ọ̀dún kan nàà mọ̀ fí ọ̀wọ̀ soya fún níwájú Ọ̀lọ̀hun pé yòò wọ ọ̀gbà idẹ̀ra».

Èlẹ̀kerin: (ẹnì k'ẹnì tí o bà se àbẹ̀wò sí saare mí isipe mí tí di dandan fún).

Awon ọ̀rọ̀ anọ̀bi wọ̀nyí àti irú rẹ̀ kò sí nkán kan nínú rẹ̀ tí o tí ọ̀dọ̀ anọ̀bi wà - kí ike Ọ̀lọ̀hun àti ọ̀lá Rẹ̀ máa ba a -.

Al-Hafis ọ̀mọ̀ Ajar nínú tira rẹ̀ "Attalikhs" sọ pé: - lẹ̀yìn tí o tí menuba ọ̀pọ̀ awon ẹ̀gbawa - gbogbo awon ọ̀na ọ̀rọ̀ anọ̀bi yí ni o lẹ̀.

Al-Hafis Al-'Uqayliy sọ pé: kò sí kàn nínú ọ̀rọ̀ anọ̀bi tí wọn mu wa nípa akọ̀le yí to ọ̀ ni alaafia.

Aafa agba ẹ̀sin Isilaamu, ọ̀mọ̀ Taymiyyah - kí Ọ̀lọ̀hun ẹ̀ se ike Rẹ̀ fun un - la ọ̀rọ̀ mọ̀lẹ̀ pé, àwọn àgbélẹ̀rọ̀ ni gbogbo àwọn Hadiisi wọ̀nyí. Ó sì tó fún ọ̀ ní ẹ̀rì pẹ̀lú ìmọ̀, àkísórí, àti ìwádíí rẹ̀.

Bí ó bá jẹ̀ pé nkankan nínú rẹ̀ fídí múlẹ̀, àwọn saabe - kí Ọ̀lọ̀hun yónú sí wọn - ni ibá yára jùlọ̀ nínú àwọn èniyàn láti fí ẹ̀sẹ̀, àti láti ẹ̀ se àlàyé rẹ̀ fún ijo àti láti pé wọn sí i; nítorí pé àwọn ni ó loore jùlọ̀ nínú àwọn èniyàn lẹ̀yìn àwọn Anọ̀bi, tí wọn sì ní ìmọ̀ jùlọ̀ nípa àwọn ààlà Ọ̀lọ̀hun àti ohun tí Ó pa láse fún àwọn ẹ̀rúsin Rẹ̀, tí wọn sì jẹ̀ aláìlẹ̀tàn jùlọ̀ sí Ọ̀lọ̀hun àti sí àwọn ẹ̀da Rẹ̀. Nígbà tí a kò sì ròyìn nkankan nínú èyí látòdò wọn, èyí fí hàn pé kí í ẹ̀ se ohun tí a pa láse.

Bí ó bá tilẹ̀ jẹ́ pé ohun kan nínú rẹ̀ fẹ̀sẹ̀ múlẹ̀, ìbá jẹ́ dandan láti mú un túmò sí àbẹ̀wò tó bá òfin mu, èyí tí kò sí rírìn ìrìn-àjò nínú rẹ̀ fún ipinnu saare nìkan soṣo; láti ṣe iparapọ̀ láàrin àwọn hadith, Ọlọhun - Atóbilólá - sì nì Onímọ̀ Jùlọ.

Ori-Akori Ọrọ

Nípa ninifẹ́ sí ṣíṣe àbẹ̀wò sí Mọsalasi Quba àti Al-Baqi’.

Wọn fẹ́ fún ẹnì tí o bà se àbẹ̀wò sí Madina kí o se àbẹ̀wò sí mọsalasi Quba kí o sì kirun nibẹ́; nítorí ohun tí ó wà nínú ìwé Sahih méjèjẹ́ láti inú hadith ọmọ Umar, kí Ọlọhun yọnu sí wọn, o sọ pé:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَزُورُ مَسْجِدَ قُبَاءٍ رَاكِبًا وَمَاشِيًا وَيُصَلِّي فِيهِ رَكْعَتَيْنِ».

«Anọbi – ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - a máa ṣe àbẹ̀wò sí mọsalasi Qubah ní ẹnì tí ó gun nnkan tàbí tí ó fì ẹ̀sẹ̀ rìn, ó sì kí irun rakah méjì níbẹ́»¹.

Ati lati ọdọ Sahl ọmọ Hunaif - ki Ọlọhun yọnu si i - o sọ pé: ọjísẹ Ọlọhun - ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a - sọ pé:

«مَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ أَتَى مَسْجِدَ قُبَاءٍ فَصَلَّى فِيهِ صَلَاةً كَانَ لَهُ كَأَجْرِ عُمْرَةٍ».

«ẹnì tí o bà se imọra láti Ile rẹ lẹyìn náà ní o wa wa sí mọsalasi Qubah, o wa kí Irun kan nibẹ́ yóò máa ni ẹsan bí ẹ ni tí o se Umrah»².

Ìlànà anọbi lọ jẹ́ fún un láti ṣe abẹ̀wo sí awọn saare Al-Baqiḥ, àti awọn saare awọn tí wọn ku sí ojú ònà

¹ Al-Bukhari lo gba wa, pẹlu onka (1193), àti Muslim pẹlu onka (1399).

² ọmọ Mājah lo gba a wa, pẹlu onka (1412).

Ọlọhun, àti saare Amzah kí Ọlọhun yonu sí; nitori anọbi kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa bá , a máa se àbẹwò sí wọn, a si máa se àdura fun wọn àti nítorí ọrọ rẹ kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a tí o sọ pé:

«رُزُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمْ بِالْآخِرَةِ».

«E maa se abẹwo saare, tori pe dajudaju yio maa ran yin leti ojo ikehin»¹. Muslim lo gba a wa

ati pe Anabi - ki ike ati ọlá Ọlọhun maa ba a - je eni ti o maa n kọ awọn saabe rẹ nigbati wọn ba bẹ saare wo pe ki wọn maa sọ pe:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاجِقُونَ، نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ».

"As salaamu alaykum ahlad- diyaar minal mu'miniina wal muslimiin, wa innaa insha Allahu bikum laahiquun, nas'alu llaha lanaa wa lakumu al aafiyah" itumọ rẹ ni pe: Alaafia Ọlọhun ki o maa ba yin eyin ara ite ninu eyin olugbagbo ododo ati musulumi, ati pe awa naa nbọ wa dára pọ mọn yin pelu ogo Ọlọhun, awa tọrọ alaafia lati ọdọ Ọlọhun fun yin ati fun awa naa². Muslim ni o mu jáde láti inú hadith Sulaiman ọmọ Bureda láti ọdọ bàbá rẹ.

Tirmidhi mu jade, lati ọdọ ọmọ Abbas - ki Ọlọhun yonu si awọn mejeeji - pe Anabi - ki ike ati ọlá Ọlọhun maa ba a - kọja nibi àwọn saare Modina, o wa kọ oju rẹ si wọn, ni o wa sọ pe:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ، يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ، أَنْتُمْ سَلَفُنَا وَنَحْنُ بِالْآثَرِ».

¹ Muslim lo gba a wa, pelu onka (976).

² Muslim lo gba a wa, pelu onka (975).

Alaafia Olòhun ki o maa ba yin, eyin ara ite, ki Olòhun o şàforìjìn fún wa àti fún yín, eyin ni asiwaju wa, awa naa si nbọ leyin¹.

Àti pé nínú àwọn hadisi wònyí ni a ti mò pé dájúdájú àbẹwò sí saare tí ó bá òfin mu ni ohun tí a gbá lérò níbẹ̀ ni riranti ọrùn, àti işe rere sí àwọn òkú, àti şise àdúà fún wọn àti títoro ike fún wọn.

Şugbọn şise àbẹwò wọn ní erongba sise adura níbi saare wọn, tàbí idádúró níbẹ̀, tàbí bibere ibiya bukaata ni ọdọ wọn, tàbí ibere iwòsàn alaare, tàbí ifi oruko wọn be Olòhun, tàbí fifi iyí àti ọlá wọn toro àti beẹbeẹ lo, eleyii ni isabẹwo tí o kun fún adadaale tí kò da, Olòhun kò gbé Kale ní ilàna òfin, be ni ọjise re kò filele ni ilàna eşin, be ni awọn enisiwaju ti wọn je enire ko se e, kí Olòhun yonu si wọn, kàkà bẹẹ, ó jé lára iyapa tí Ọjise Olòhun kí ike Olòhun àti ọlá Re má bàa kọ, níbi tí ó ti so pé:

«رُزُوا الْقُبُورَ، وَلَا تَقُولُوا هُجْرًا».

«E maa se abẹwo saare, e ko si gbodo so ọrò odi»².

Àwọn ọrò tí a dárúko yíi papọ nínú jije adadaale, şugbọn wọn yàtọ sí ara wọn ní ipọ; apá kan nínú re je adadaale kí í sí í se ẹbo; gégé bíi şise àdúà sí Olòhun níbi àwọn sàrèe, àti fifi ẹtọ òkú àti ọlá re be Olòhun, àti bẹbe lo, tí apá kan nínú re sí jé nínú ẹbo nlá, gégé bíi kikepe awọn òkú fún irànlówó àti wíwá irànlówó pelu wọn, àti bẹbe lo.

¹ At-Tirmidhi lo gba wa, pelu onka (1035).

² Muslim lo gba wa, lati ọdọ omọ Buraydah, lati ọdọ baba re, pelu onka (977).

Àlàyé èyí ti gbawaju ni ẹkunrẹrẹ lónà fifẹ nínú ohun tó ti ńwájú, nítorínáà kiyè sára kí o sì sọra, kí o sì beere kongẹ àti itósónà síbi ododo lódò Olúwa rẹ, dájúdájú Òun ni Olùfúni ni kóngẹ àti Olùtónisónà, kò sí ọlọhun miíràn yàtò sí I, bẹẹ ni kò sí olúwa kan yàtò sí I.

Eyi ni igbeyin ohun ti a fẹ kọ silẹ, ọpẹ ni fun Ọlọhun ni akọkọ ati ni igbeyin, ikẹ Ọlọhun ki o maa ba ẹru Rẹ ati ojişẹ Rẹ ati ayanfẹ Rẹ ninu awọn ẹda Rẹ, Muhammad, ati awọn ara ile rẹ ati awọn saabe rẹ, ati ẹniti o ba tẹle wọn pẹlu daadaa titi di ojo ẹsan.

Index

Ìwádíí àti ise Àlàyé òpòlòpò àwọn koko ọrọ nípa Hajj àti Umrah àti Ìṣàbẹ̀wò nibamu sí Al-Qur'an àti Sunnah.	2
Ìwádíí àti Àlàyé fún òpòlòpò nínú àwọn ibeere Hajj àti Umrah àti Ìṣàbẹ̀wò nibamu sí Tírà (Al-Qur'an àti Sunnah)2	
Ọrọ itisiwaju lati ọdọ olukowe	2
Ìpín ọrọ kan	4
Nípa awọn ẹ̀rì àti jíjẹ ọranyan láti ẹ̀ ṣe ijọ̀sìn Hajj àti Umrah àti yíyára sí ẹ̀ṣe wọn.....	4
Ori-iwe.....	8
Nípa pé títuúbá (ịṣẹ́rì kúrò níbi ẹ̀ṣe) jẹ dandan àti jíjádé kúrò níbi àwọn ise abosi	8
Ori-iwe.....	14
Nípa ohun tí ẹ̀nì tí ó n ẹ̀ ṣe Hajj yóò ẹ̀ ṣe nígbà tí ó bá dé Miqaat. (Ibì tí a o tí bẹ̀rẹ̀ ịṣẹ́ Hajj).....	14
Ori-iwe.....	20
Àwọn ààyè fún ìgbé-àrà mí àti adá yanrí wọn:	20
Ori-Akọrí Ọrọ	26
Ìdájọ nípa ẹ̀nì tí ó dé Miqaat (Ààyè ibẹ̀rẹ̀ ịṣẹ́ Hajj) ní akoko tí kíí se àwọn oṣù Hajj.	26
Ori- Ọrọ	29
Nípa ìdájọ Hajj ọ̀mọ̀kùnrin kékeré, ẹ̀ a máa kà á sí Hajj ọ̀ranyan nínú Islam ?.....	29
Ori-akọrí ọrọ	32
Àlàyé nípa àwọn eewọ àti àwọn ohun tí ó lẹ̀tọ́ láti ẹ̀ fún ẹ̀nì tí ó gbé harami.	32
Orí-ọrọ	39

Nípa ohun tí aláàájì yóò şe nígbàtí o bá wọ Makkah àti àlàyé ohun tí yóò şe lẹyìn tí o bá wọ Masalaasi Harami bí iroḱirika àti àpèjúwe bí yóò se se .	39
Ori-iwe àkòrí ọrọ	48
Nípa Ìdájọ gbígbé arami fún Hajj ní ojọ kejọ nínú osù Dhul-Hijjah àti jíjádé lọ sí Mina.	48
Abala Àkòrí ọrọ	69
Alaye ohun tí ọ lola ju lọ tí Alaalaji ni láti şe ní ojọ iduran.	69
Ori- Ọrọ	75
Nípa ọranyan itanran lóri ẹnì tó n şe hajji Tamattu'i àti ti Kiroḱonu.	75
Ori- Àkòrí ọrọ	77
Lóri šíşe ipani lasẹ fún àwọn onísẹ Hajj àti àwọn miiran láti şe daada.	77
Ori-Akòrí Ọrọ	86
F'ifẹ ki a ni ipèsè itẹle aṣẹ Olóhun.	86
Ori-Akòrí Ọrọ	88
Nípa àwọn ìdájọ abẹwo àti àwọn èkọ rẹ.	88
Akiyesi	102
Ìdájọ abẹwo sí saare Anabi (kí ikẹ àti ọlá Olóhun máa bá a).	102
Ori-Akòrí Ọrọ	106
Nípa ninifẹ sí šíşe àbẹwò sí Moṣalasi Quba àti Al-Baqi'.	106